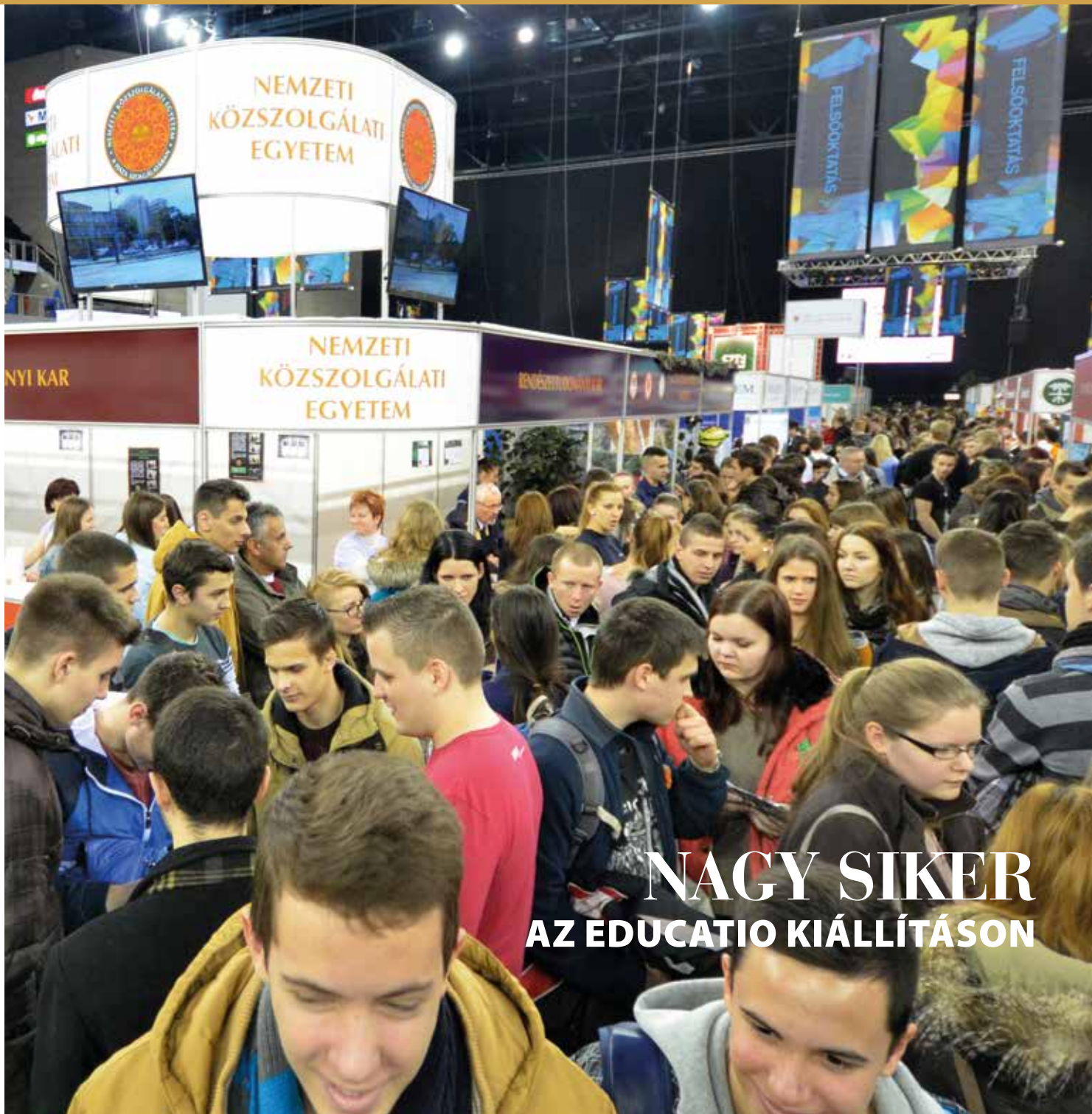

BONUM PUBLICUM

Nemzeti Közzolgálati Egyetem • 1808 • 2012

Egyetemi folyóirat

NAGY SIKER AZ EDUCATIO KIÁLLÍTÁSON

Fenntartói Testület

Fenntartók és aktív együttműködők is

A gazdaság van az emberért

Beszélgetés Csath Magdolnával

Ludovika Campus

Gőzerővel folyik a beruházás

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM A HAZA SZOLGÁLATÁBAN

Alap- és mesterképzésekkel vár
a Nemzeti Közzolgálati Egyetem!

Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar

A honvédtiszt képzés egyetlen magyarországi felsőoktatási intézménye

Alapképzés: katonai logisztika, katonai üzemeltetés, valamint katonai vezetői szak

Mesterképzés: katonai műveleti logisztika, katonai üzemeltetés, valamint katonai vezetői szak

Közigazgatás-tudományi Kar

A hazai közigazgatási szakemberképzés bázisintézmény

Alapképzés: közigazgatás-szervező szak (általános igazgatási, nemzetközi közigazgatási szakirányokkal)

Mesterképzés: közigazgatási szak (közigazgatás-tudományi, közigazgatási vezető, európai és nemzetközi közigazgatási szakirányokkal)

Rendészettudományi Kar

A hazai felsőoktatás egyetlen rendészeti képzést folytató egyetemi kara

Alapképzés: bünygyi igazgatási szak (bünygyi nyomozói, bünygyi hírszerző, gazdaságvédelmi nyomozói, pénzügyi nyomozói szakirányokkal), valamint rendészeti igazgatási szak (biztonsági, büntetés-végrehajtási, határrendészeti, igazgatásrendészeti, közlekedésrendészeti, közrendvédelmi, migrációs, valamint vám- és jövedékigazgatási szakirányokkal)

Mesterképzés: rendészeti vezető szak

Katasztrófavédelmi Intézet

Alapképzés: katasztrófavédelem szak (iparbiztonsági, katasztrófavédelmi műveleti, valamint tűzvédelmi és mentésirányítási szakirányokkal), valamint védelmi igazgatási szak (ózdí konzultációs központtal)

Mesterképzés: védelmi igazgatási szak

Nemzetközi Intézet

Alapképzés: biztonság- és védelempolitikai szak

Mesterképzés: biztonság- és védelempolitikai szak, valamint nemzetközi közzolgálati kapcsolatok szak (nemzetközi közigazgatási tanulmányok, biztonsági tanulmányok, rendészeti tanulmányok, Európa-tanulmányok szakirányokkal)

Kihívásokkal teli gyakorlati képzések
és kiváló ösztöndíj lehetőségek.

www.uni-nke.hu

www.facebook.com/uni.nke

TARTALOM

Egyetemi hírek 02

Beszélgetés az NKE Fenntartói Testület tagjaival 04

Gondolatok az új magyar alkotmányról

Patyi András rektor
08

Fotó-összeállítások 11

Hírek a felsőoktatás világából 14

A honvédtisztképzés története 16

Gőzerővel folyik a Ludovika Campus-beruházás 22

Hírek a közigazgatás világából 24

Szakály Sándor a Veritas élén 26

Nemzetközi kapcsolatok: határon túli együttműködések 28

Egy egyetem – közös modul 32

„A gazdaság van az emberért, nem fordítva” beszélgetés Csath Magdolna egyetemi magántanárral 34

Katonai járművek a Zrínyi Miklós laktanyában: a 122 milliméteres tarack 38

Mit tanulnak a közzolgálati tisztviselők? összeállítás az egyetemi továbbképzésekről 40

„Ahogy sok borús szem hálás örömmel felragyog” a karitatív egyetem 42

Csak belső fegyelemmel lehet valakiből jó rendőr interjú Finszter Géza kriminológussal 44

Újjáalakult a közigazgatás-tudományi képzés 48

Bárka Színház Drámapedagógiával az érzelmi intelligencia fejlesztéséért 50

Fiatal tehetségeink: Szigeti Júlia énekes 52

Történelmi arcképcsarnok: Baross Gábor, hajóra magyar! 54

Sport: Urbancsok Tamás dzsúdós 58

Programajánló 59

A hónap embere: Szánti Gábor, a régi-új EHÖK-elnök 60

Bonum Publicum, a Nemzeti Közzolgálati Egyetem havilapja

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem megbízásából kiadja az NKE Szolgáltató Kft.

Felelős kiadó: Fülöp Lajos ügyvezető igazgató • **Felelős szerkesztő:** Szöör Ádám

Állandó munkatársak: Ecker Klaudia, Kóti Gergő, Kovács Zsolt, Szilágyi Dénes, Takács Péter, Túróczi Zoltán, Varga Máttyás

Fotó: Szilágyi Dénes, Vulevity Zsuzsanna • **Grafika, tördelés:** Sármay Mónika

Nyomda és terjesztés: NKE Szolgáltató Kft.

A szerkesztőség címe: NKE Szolgáltató Kft., 1118 Budapest, Ménesi út 5. • A szerkesztőség e-mail címe: sajt@uni-nke.hu

A szerkesztőség telefonszáma: 06-1 432-9000/29834 • Hirdetésfelvétel: nkenonprofit@uni-nke.hu, 06-70 410-3285

A hirdetések tartalmáért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Idei első ülését tartotta a Fenntartói Testület

2014 első félévében a Honvédelmi Minisztérium – mint az egyetem egyik fenntartója – delegálja a Fenntartói Testület ügyvivőjét. Farkas Anikó, a HM kabinetfőnöke Biró Marcelltól, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium közigazgatási államtitkárától vette át hivatalosan is a „stafétabotot” a Fenntartói Testület idei első, a Hotel Hadikban tartott ülésén. Az eseményen részt vett Hende Csaba honvédelmi miniszter és Benkő Tibor vezéreztetés, a Honvéd Vezérkar főnöke. A 2012. január 1-jén megalakult Nemzeti Közzolgálati Egyetem fenntartói jogait a Fenntartói Testület (FT) útján a közigazgatás-fejlesztésért, a honvédelemért és a rendészetért felelős miniszterek közösen gyakorolják. Az FT három teljes jogú és egy tanácskozási jogú tagból áll, utóbbit a Külügyminisztérium delegálja. Ügyvivőjének személye félévente változik, mindig a következő minisztérium delegálja vezetői a testületet. A következő hat hónapban a Honvédelmi Minisztérium adja az ügyvivőt, Farkas Anikó kabinetfőnök személyében.

A Fenntartói Testület tagjaival készült interjúnkat lapunk 4–7. oldalán olvashatják.

Civil kollégium is épül a Ludovika Campuson

A kormány tavaly decemberben döntött a Ludovika Campus állami beruházás kibővítéséről, így már idén elkezdődhet egy 600 fős civil kollégium építése. A Közigazgatás-tudományi Kar hallgatói számára épülő létesítmény 6,1 milliárd forintos kormányzati támogatással valósul meg, a hallgatók pedig várhatóan már 2015 szeptemberében beköltözhetnek a modern, minden igényt kielégítő épületbe. A kollégium az Orczy-park területén belül, az új oktatási épülettel egy időben épül meg, így a kar a 2015–16-os tanévtel teljes egészében ott kezdheti meg. A végéhez közeledik a Ludovika Campus beruházás részeként a történelmi Ludovika Főépület felújítása. A homlokzat már teljesen megújult, a belső munkálatok is hamarosan befejeződnek. A főépület átadására idén márciusban kerül sor.

A Ludovika Campusról magazinunk 22–23. oldalán olvashatnak összeállítást.

Népszerű volt az egyetem standja az Educatio Kiállításon

Folyamatosan nagy volt az érdeklődés a képzések és a kiegészítő programok iránt a Nemzeti Közzolgálati Egyetem szigetstandján, az Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállításon. A január 16–18-i rendezvényen tiszteletét tette Biró Marcell közigazgatási államtitkár, Farkas Anikó, az intézmény Fenntartói Testületének ügyvivője, Fucsku Sándor vezérőrnagy és Patyi András, az egyetem rektora is. A Nemzeti Közzolgálati Egyetem teljes képzési kínálatáról szerezhettek információkat a kiállítás látogatói, akik egyaránt érdeklődtek a rendészeti, a katonai és a civil képzések iránt. Sokan kipróbálták magukat a lézerlövészetben, de az ANDROS tűzseresrobot is vonzotta a látogatókat. Patyi András rektor szerint a kiállításon a látványelemek mellett jelentős tartalmi vonzereje is volt az egyetem pavilonjának. Ez azt jelzi, hogy az elmúlt két év egyetemépítő munkája nem volt hiábavaló.

Több ezer érdeklődő a nyílt napon

Számtalan egyéb program mellett beavatkozó tűzoltó-járművet, küzdősport-bemutatót, tűzseresrobotot is felvonultatott január 24-i nyílt napján a Nemzeti Közzolgálati Egyetem. Az intézmény iránt érdeklődők tájékozódhattak a katonai, a rendészeti és a civil közzolgálati képzésekről is. A rendészeti pályára készülőknek lehetőségük volt fizikai alkalmassági vizsgálaton részt venni. A honvédelmi képzésre való jelentkezést fontolgatók számára az alakulótéren alaki bemutatót tartottak, és megismerkedhettek a honvédtisztjelöltek életével, meglátogathattak egy körletet. A Katasztrófavédelmi Intézet a tűzoltóautón kívül mozgó laboratóriummal is várta a nyílt napra kilátogató diákokat.

Négyezer kormányablak-ügyintézőt ünnepeltek

Befejeződött a kormányablakokban munkába álló, mintegy négyezer tisztviselő szakirányú továbbképzése a Nemzeti Közzolgálati Egyetem szervezésében. A Budapesten december 16-án tartott ünnepségen a 478 sikeres vizsgát tett hallgatóból 280-an vették át oklevelüket. A mintegy négyezer felsőfokú végzettségű KAB-munkatárs tavaly kezdte meg a két féléves képzést a fővárosban és a megyeszékhelyeken. A 120 kontaktórából, valamint jelenléti foglalkozásokból álló képzési program során a kormányablakok munkatársai 29 tantárgyat hallgattak. A klasszikus közigazgatási tárgyak mellett kiemelt hangsúlyt kapott az e-közigazgatás, az önismeret, az etikus ügyfélkapcsolat és a konfliktuskezelés. A programban a szimulációs és szituációs gyakorlati képzést lehetővé tevő szoftver magyar innováció, a Nemzeti Közzolgálati Egyetem fejlesztése. A szakirányú továbbképzést az egyetem az ÁROP 2.2.20 program részeként valósította meg. A kormányablakok a jó állam kialakítását célzó Magyar Zoltán program keretei között kezdtek meg működésüket 2011. január 1-jén, akkor még csak a fővárosban. A rendszer teljes üzembe helyezésével országsszerte összesen háromszáz kormányablakban válik lehetségessé 2500 ügy elintézése az állampolgárok számára.

Közzolgálati integritással a korrupció ellen

A korrupció elleni küzdelem jegyében jött létre a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen az Integritás Tudásközpont. A szervezeti egység támogatja a közzolgálati integritás kultúrájának kiépítését, és hozzájárul a nemzeti integritás stratégiájának a megalkotásához. Az Integritás Tudásközpont céljai között szerepel az integritásfejlesztésre vonatkozó közigazgatási kutatás és tanácsadás, az integritás-szakemberek hálózatának a kiépítése és szakmai támogatása, a képzők képzése, valamint a tudományterületen nemzetközi szinten felhalmozódott ismeretanyag átvétele. Az Integritás Tudásközpontban már folynak olyan kurzusok, amelyeknek nemzetközi minősítésük is van, és ezeken a hazai közzolgálatban dolgozók vehetnek részt. A szervezet angol és magyar nyelvű tudástárat épít, saját magyar és idegen nyelvű publikációkat és kiadványokat tervez megjelentetni, és az NKE honlapján is szeretnének egy aloldalt létrehozni.

Keleti nyitás a katonai és a rendészeti képzésben

Az oktatási és tudományos együttműködés bővítésének lehetőségeiről volt szó H. E. Xiao Qian, a Kínai Népköztársaság magyarországi nagykövete és Patyi András rektor január 22-i találkozásán, a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen. A felek többek között a Kínai Nemzetvédelmi Egyetemen és a Kínai Népi Rendőrségi Egyetemen kötendő együttműködési megállapodásokról folytattak eredményes megbeszélést. Egyetértettek abban, hogy a katonai és a rendészeti területen való oktatási és kutatási együttműködés kiemelt jelentőségű a két ország közötti kapcsolatok bővítésében. A megállapodások aláírására várhatóan idén februárban kerül sor. A nagykövet mindenben támogatásáról biztosította az egyetemet. Ezt erősíti, hogy kettő, egyenként egyéves ösztöndíjas helyet ajánlott fel az NKE hallgatói részére a Kínai Kormányzati Ösztöndíjprogram keretében. 2014 első félévében hallgatói és oktatói csereprogramok indulnak a kínai partneregyetemekkel.

Átalakulnak a Közigazgatás-tudományi Kar képzései

Idén ösztől önálló szakok helyett szakirányokban sajátíthatják el a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Karának hallgatói a nemzetközi közigazgatásra vonatkozó ismereteket. Ennek megfelelően a kar csupán egy alap- és egy mesterszakot indít. Az alapszakon két, a mesterszakon három szakirány választható. A karról kikerülő diplomás szakemberek a közigazgatás minden ágában és szintjén elhelyezkedhetnek – mondta György István oktatási dékánhelyettes.

Az interjút magazinunk 48–49. oldalán olvashatják.

Nemzetközi közzolgálati kapcsolatok mesterképzés

A diplomáciai munkára való célzott felkészítést kínálja a Nemzeti Közzolgálati Egyetem új mesterképzése a 2014–2015-ös tanévtől. A négy féléves képzés első évében négy szakirány közül választhatnak a hallgatók: nemzetközi közigazgatási tanulmányok, biztonsági tanulmányok, rendészeti tanulmányok és Európa-tanulmányok. A képzés során magas szintű szaknyelvi oktatást, valamint külföldi képzési és diplomáciai gyakorlati lehetőséget biztosít az egyetem.

NEMCSAK FENNTARTÓK, HANEM AKTÍV EGYÜTTMŰKÖDŐK IS

A 2012 január 1-jén elindult Nemzeti Közzolgálati Egyetem nemcsak az általa kínált képzések miatt tekinthető speciális felsőoktatási intézménynek, hanem a szervezeti felépítése miatt is. A szokásoktól eltérően ennek az egyetemnek több fenntartója is van, akik közvetlenül és érdemben is befolyásolják az intézmény működését, ezáltal jövőjét. A három teljes jogú tagból álló Fenntartói Testületben a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumot Bíró Marcell közigazgatási államtitkár, a Belügyminisztériumot Janza Frigyes nyugalmazott vezérőrnagy, míg a honvédelmi tárca Farkas Anikó kabinetfőnök képviseli, aki a június végéig tartó hat hónapos ciklusban a testület ügyvivője is. Velük beszélgettünk múltról, jelenről, jövőről.

Szöveg: Szőör Ádám

A fenntartók részéről az egyetem irányába hatalmas az elvárás.

Két éve alapították meg a Nemzeti Közzolgálati Egyetemet. Hogyan emlékeznek a kezdetekre, mi hívta életre az intézményt?

Farkas Anikó: Az ötlet, hogy a kormány hozzon létre egy a köz szolgálatára vállalkozó fiatalokat képző egyetemet, 2010-ben merült föl először, éppen Hende Csaba honvédelmi miniszter javaslatára. Munkabizottság jött létre a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, a Bel-

ügyminisztérium, a Honvédelmi Minisztérium, valamint az érintett felsőoktatási intézmények képviselőiből, amely egy előzetes elképzelést, tervet fogalmazott meg az egységes egyetem létrehozására vonatkozóan.

Bíró Marcell: A Nemzeti Közzolgálati Egyetem létrehozásának alap gondolata a Nemzeti Együttműködés Programjában is megjelent, miszerint „elő kell segíteni egy magas szaktudású, a nemzet iránt felelősségtudatot

érező, a szolgáltató államot megjelenítő, a munkáját a közjó iránti alázattal és elhivatottsággal, egységes etikai elvek mentén végző közzolgálati tisztviselői kar felkészítését”. Ez a mondat jelöli ki a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium/kormányzat közzolgálati politikájának sarokpontjait, amelyek a következők. Egyrészt szükség volt egy helyre, ahol a köz szolgáit kiképzik, akik a hazát szolgálják akár a rend fenntartásával, a hon védelmével vagy éppen a köz szolgálatával. Ez lett a Nemzeti Közzolgálati Egyetem. Másrészt szükség volt egy központra, egy magaslati pontra, ahonnan a közigazgatás személyügyi mozgásai szemmel követhetők, irányíthatók. Ez lett a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal. Továbbá szükség van a teljesítmény tisztességének helyreállítására a közszférában, amely tulajdonképpen az új közzolgálati életpálya veleje. Ezek mellett szükség van arra, hogy a magyar közigazgatásban és rendszerben dolgozók közötti testületi szellem hagyományai felébredjenek annak érdekében, hogy az ott dolgozók önbecsülése helyreálljon.

Így a személyzeti irányítási rendszer kialakításának kulcsfontosságú lépése volt a közzolgálaton belül a polgári közigazgatás, a rendvédelem, a honvédelem és a nemzetbiztonsági szolgálatok személyi állományában a hivatástudat és a szakértelem erősítése, az összehangolt és tervezett utánpótlásképzés érdekében a közzolgálati felsőfokú szakemberképzés egységes intézményi alapokra helyezése, a Nemzeti Közzolgálati Egyetem megalapítása.

Janza Frigyes: Az egyetem létrehozásának folyamata két, markánsan elkülöníthető időszakra bontható. Jogi értelemben valóban 2012. január 1-jén jött létre az egyetem, azonban az előkészítő munka már közvetlenül a 2010-es kormányalkotás után megkezdődött. Július végére már elkészült az új egyetem szervezeti vázlata, és megszületett a jövőbeli együttélést oktatási szempontból meghatározó „küldetés-vázlat” is. 2011. áprilisban a munkacsoport átalakult Fenntartói Testületté, és ettől kezdve már minden lépés szabályozottan, az egyeztetések szabályait betartva, a felsőoktatási törvény előírásai szerint, dokumentáltan történt. A jogelőd három felsőoktatási intézmény egymásra találásának objektív feltételeit mindenképp az teremtette meg, hogy mindhárom hivatásrend esetében kiépült már az életpálya-előmenetelt kiszolgáló, alsóbb szintű képzési szerkezet mint fundamentum, és létrejött az adott hivatásrendet kiszolgáló hivatott felsőoktatási igény- és követelményrendszer. Erre már bátran támaszkodhatott a közös közzolgálati életpálya-modell megteremtésének kormányzati elhatározása. A három különböző képzési szint – egy egyetemi kar, egy főiskola, egy egyetem – összeállt, hogy egymással is versengő, de egymást támogató karok és intézetek színvonalas rendszereként új minőséget hozzon létre. Úgy látom, hogy eddig ez sikerült.

Az első két év mennyire váltotta be azokat a reményeket, elvárásokat, amelyek az alapításkor megfogalmazódtak?

F. A.: Véleményem szerint mind az egyetem, mind pedig a honvédség vonatkozásában beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Visszatekintve már sokkal inkább azt

találom furcsának, hogy ez a döntés nem született meg korábban. Az integráció következtében mind a három kar képzési profíja letisztult, és folyamatosan fejlődik ma is. Megkezdődött az egyetemi közös modul oktatása, amely garantálja azt, hogy például egy árvízi védekezés során a kormányhivatal, a honvédség, a rendőrség és a katasztrófavédelem munkatársai félszavakból is megértsék egymást. Kulcsfontosságúnak tartom azt – bár nem szorosan kapcsolódik az egyetemi munkához –, hogy nagyrészt megtörtént a közzolgálati életpályák összehangolása, ami a hallgatók jövőképét is meghatározza. A Honvédelmi Minisztérium számára fontos eredmény az is, hogy az egyetem létrehozásával tárca-szintről kormányzati szintre emelkedett a tisztképzés, ezáltal tovább nőtt a végzetek diplomájának értéke. A tisztjelölteknek a Ludovika Zászlóalj keretein belüli képzése ugyanakkor lehetővé teszi a katonai szocializációt is. A hallgatók az új intézményi keretek között szélesebb körű ismereteket szerezhetnek, ami illeszkedik a tárca céljaihoz, humánstratégiájához.

B. M.: Az elmúlt két éves időszakban arra vállalkoztunk, hogy végrehajtsuk az integrációt, és meghatározzuk az intézménnyel és a közigazgatási felsőoktatással szembeni elvárásainkat.

A fenntartó részéről az egyetem irányába – a közigazgatási személyzetpolitikában betöltött kiemelt szerepe miatt – hatalmas az elvárás. Ilyen például, hogy a közigazgatási, rendészeti, honvédelmi, nemzetbiztonsági alap- és mesterképzésekben diplomát szerző leendő közzolgák tudása alapos, naprakész legyen, és a diploma megszerzésével ne csupán a tudást, hanem a szellemiséget is elsajátítsák, miszerint ők a jövőben a „Haza üdvére és a Köz szolgálatában” dolgoznak, a szó szoros értelmében a „közt szolgálják”. De fontosnak tartjuk a hivatásrendek közötti átjárhatóság megteremtését és a szakmai továbbképzési programok rendszerével a közzolgák tudásának folyamatos frissítését, a személyes kompetenciák fejlődését. Az egyetemi integráció – ami nem kis feladat volt – sikeresen megtörtént. Az alapításkor, illetve az azt követően meghatározott elvárásokat az NKE folyamatosan teljesíti. Ezek közül külön szeretném kiemelni a Közigazgatás-tudományi Doktori Iskola megalapítását, amely véleményem szerint történelmi jelentőségű.

Az egyetem akkor születik meg, amikor az első végzett hallgatók helytállásáról pozitív visszajelzéseket kapunk.

J. F.: Látni kell, hogy nem túl nehéz dolog papíron „megrajzolni” valamit, az egyetem azonban akkor születik meg, amikor az első végzett hallgatók helytállásáról pozitív visszajelzéseket kapunk. Megrajzolni, kivitelezni, felépíteni, birtokba venni egyszerű feladat, a neheze a működtetéssel kezdődik. Ez pedig már nem tervezői, hanem menedzseri feladat. Kellene hozzáértő vezetők, színvonalas és motivált oktatók, magukat az egész részeként definiáló dolgozók, okosodni vágyó hallgatók. Vagyis megfelelő humán háttérre van szükség. Úgy látom, ezek a feltételek adóttak, ezért a működtetés első nehéz éveit illetően is optimista vagyok. Azt azonban el kell mondani, hogy kezdeti reményeinket nem erősítette az a felsőoktatási közeg, amelybe az új egyetem csöppent. A civil felsőoktatás értetlenül fogadta az új egyetem létrehozását. Ez a kételkedő, negatív attitűd a mai napig tetten érhető. Szemünkre vetik, hogy nekünk nem a „piacra” kell termelnünk, hallgatóinkat biztos állás várja, képzési privilégiumaink okán kikerülhetjük a versenyt. Zuhanyhíradókban hallani, hogy a költségvetésünk szinte korlátlan, míg más felsőoktatási intézményekben elbocsátásokra kerül sor, addig mi fejleszhetünk. Még hosszasan sorolhatnám az ismert „urban legend”-eket, amelyeknek nagy része nem is alaptalan. Végzetteinket szinte biztos beosztás várja, a képzési privilégiumok tényleg léteznek, az oktatóink valóban nincsenek éles versenyhelyzetben, ami könnyen elkényelmesedéssel járhat. Ami a költségvetési kondíciókat illeti: az induló egyetemünk kisebb költségvetéssel gazdálkodott, mint a jogelődök pénzügyi hozományának összessége. Ennyit a „mindentudók” ismereteiről. Szervezeti és működési szabályzatunknak és ügyrendjeinknek kell olyan értékóvó határokat felállítani, amelyek mindenki számára világossá teszik, hogy az éles piaci verseny hiánya a mi esetünkben nem értékromboló, hanem éppenséggel értéképítő hatású.

Mely területen lát pozitívumokat, és hol kellene dinamikusabban, hatékonyabban fejlődni?

B. M.: Fontos elvárás az egyetemmel szemben, hogy képes legyen gyorsan reagálni a közigazgatásban felmerülő, ad hoc szakemberigényre. Jelentős pozitívum ezen a téren, hogy az intézmény már számos esetben ereje felett teljesítette az ilyen elvárásokat az elmúlt időszakban. Kiemelkedő teljesítmény, hogy több mint hatezer kormányablak-ügyintéző képzését biztosította, illetve hogy közreműködött több mint ötezer kormánytisztviselő továbbképzésében a közszolgálati etika és integritás témájában. Ezekon felül az információ biztonságáról szóló törvény alapján több ezer közszolgálati kötelező információbiztonsági képzésének jövőbeli megvalósítója is lesz.

F. A.: Önmagában az óriási sikerként könyvelhető el, hogy az integrációt különösebb zökkenők nélkül sikerült levezényelni. Sőt, az előzetes várakozásokat minden szempontból messze meghaladó eredményeket hozott már az elmúlt két év alatt is. A konkrét lépések közül nagyon fontos eredménynek tartom többek között az egyetemi közös gyakorlat létrehozását és tavalyi első sikeres vizsgáját. Ugyanakkor nem dőlhetünk hátra, rengeteg feladat áll még az egyetem előtt.

J. F.: Az egyetem jelenleg tapasztalható fejlődési lendülete tiszteletre méltó. Gyors, rugalmas a menedzsment, sokat és jól dolgoznak a karok és az intézetek. Erős a kormányzati elvárás, tempós ütemet diktálnak a fenntartók. Ez összességében pozitív képet sugall, ami tényszerűen meg is felel a valóságnak. Vannak azonban halvány tünetek, amelyek óvatosabb haladásra intenek. Ezek közül is kiemelkedik egy jól kitapintható ellentmondás, amely a vezetői elvárások magas színvonala és a végrehajtói teljesítés (teljesíthetőség) között feszül. Elemezve ezt a helyzetet, rá kell mutatni a feszültség egyik legfontosabb okára, nevezetesen a humán feltételek esetenkénti elégtelenségére. Vezető oktatóinknak az egyetemet támogató akarata nem egységesen szilárd. Nem a tudással vagy az oktatói kvalitásaikkal van gond, hanem azzal, hogy az új szervezeti és besorolási struktúra eredményeként megváltoztak a működési feltételeik, hatáskörük, illetékességük, esetenként hátrányukra, és a korábban a kari „függetlenség” keretei között tevékenykedők nehezen veszik fel a centralizált, rektorhelyetteseken keresztül realizálódó vezetési fordulatot. Az egyetem fejlődésében egy újabb dinamizálásra majd akkor lesz lehetőség, amikor a karok elfoglalják új oktatási körleteiket. Addig elsősorban a curriculumok folyamatos fejlesztése, új tananyagok megírása, a tanórai minőség javítása a legfontosabb oktatási feladat.

A Fenntartói Testület hogyan tudja segíteni az egyetem vezetésének, szenátusának munkáját. Milyen eszközeik vannak erre? Milyen a kapcsolat?

J. F.: A Fenntartói Testület, a rektor és a szenátus hatáskörének harmonizálásával sikerült egy jól működő irányítási, vezetési és döntési konstrukciót létrehozni. A Fenntartói Testület három tagja egyenrangú, döntéseiket csak egyhangúlag hozhatják meg, így kizárt, hogy bármely fenntartó tárca oktrojálni tudja akaratát a másik kettőre. Erre, megjegyzem, soha nem került sor, és egy esetben sem fordult elő, hogy a Fenntartói Testület tagjai közötti szavazatkülönbség miatt a konkrét ügyet a fenntartó miniszterek elé kellett volna terjesztenünk. A kialakított döntéshozói háromszög nem Bermuda-háromszög, ahol a problémák elsüllyednek, hanem ellenkezőleg, háromlábú fegyverállvány, ahonnan folyamatosan új értékek kilövésére kerül sor.

B. M.: A Fenntartói Testület jogköreit, eszközeit törvény és kormányrendelet határozza meg. Mindazonáltal nincs kettő négy nélkül, vagy jelen esetünkben nincs három nyolc nélkül (rektor, rektorhelyettesek, dékánok), az NKE és az FT egymásra vannak utalva a célok végrehajtása során. Az egyetem számára hasznos, hogy direkt formában jelennek meg a fenntartói elvárások, illetve a fenntartó érdeke is, hogy folyamatos visszacsatolást kapjon a feladatok végrehajtásáról.

F. A.: A Rektori Konferencia tagjai szokták kérdezni a rektor úrtól, nem nehezíti-e meg nagyon az életét, hogy bizonyos kérdésekben egy Fenntartói Testület áll az egyetem fölött. Az ő válasza erre – elmondása szerint – az, hogy neki sokkal jobb dolga van, mint rektortársainak, hiszen egyetlen más egyetemre sem

irányul olyan figyelem a „megrendelők” részéről, mint a Nemzeti Közzolgálati Egyetemre. A Fenntartói Testület két-három hetente ülésezik, és meghozza a hatáskörébe tartozó döntéseket, de olykor ezen túlmenően is igyekszik bepillantani az intézmény mindennapi életébe. Ezt nagyban segíti az egyetemi vezetéssel kialakult jó kapcsolat, s mindennek az alapja a kölcsönös bizalom.

Az idei év jelentős változásokat hoz az intézmény életében. Például az egyetem egy része a Ludovika Campusra költözik. Mit várnak az idej esztendőtlől?

F. A.: Az idei év egyik legfontosabb eseménye valóban a Ludovika Campus főépületének átadása lesz, várhatóan tavasszal. A munka itt sem állhat meg: a főépület követik majd az RTK és a KTK oktatási és kollégiumi épületei, valamint a sportkomplexum; megkezdődött ugyanakkor a közös gondolkodás és tervezési munka a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar későbbi elköltözésének lehetőségeiről is. Az új campus azért lesz a közszolgálati képzés megfelelő és méltó helyszíne, mert amellett, hogy a helyszínválasztás történelmi-szimbolikus és városrehabilitációs értékű, egyszerre igyekszik majd megfelelni a hagyományok megőrzése és a modern oktatási környezet iránti elvárásoknak. Az előttünk álló évtől azt remélem, hogy még több közös egyetemi élményt és újabb eredményeket hoz mindannyiunk számára. Ha a most magunk elé tűzött célok legalább ugyanolyan arányban teljesülnek, mint az eddigiek, akkor a jövő esztendő elején sem lehetünk elégedetlenek.

B. M.: A Ludovika Campus-beruházás kiemelt prioritás a kormány politikájában és a Nemzeti Közzolgálati Egyetem életében is. Úgy vélem, az egyetemi campus létrehozásával még tovább erősödik az NKE tekintélye, hiszen a Ludovika Campus igazi bázis lesz, amely a hallgatóknak és oktatóknak minden feltételt biztosít, hogy eredményes tanulmányokat folytathassanak, és megfelelő szakmai háttér mellett mélyedhessenek el tudományos munkájukban. Biztos vagyok benne, hogy 2014-ben is töretlen lesz az egyetem népszerűsége, amelyhez

hozzájárul majd az új campus átadása is. A NKE nemzetközi kapcsolatainak bővítése továbbra is fontos cél, ennek érdekében jelenleg is folytatunk tárgyalásokat külföldi egyetemekkel. A jövőben is mindent meg kívánunk tenni, hogy a haza szolgálata iránt elkötelezett, nyelveket beszélő, széles látókörű hallgatókat képezzünk, akik tudásukat Magyarország javára fordíthatják.

J. F.: Míg az elmúlt hatvan évben tucatszámra épültek egyetemi campusok, addig például a rendészeti felsőoktatásnak sohasem volt oktatási célra épített saját bázisa. Jó volt fenn, a Széchenyi-hegyen lenni, egy volt zárdában, de az építészeti és létszámadottságok már nem tették lehetővé a szükséges fejlesztéseket. A Ludovika-projekt keretében azonban zöld utat kaptak a fejlesztések, amelyek nemcsak a szükségeshez kellenek, de a továbbfejlődés lehetőségét is biztosítják. A Ludovika épülete lesz az a tér, ahol az egyetem fejlesztési folyamatát irányíthatjuk, ahol tovább ápolhatjuk azt a szellemiséget, amelyet az épület sugároz. Biztos vagyok a sikerben. Olyan egyetemünk lesz, ahová megtiszteltetés lesz bejutni, ahol rangot jelent oktatni. A hazai felsőoktatási tér konszolidációját követően az egyetem rangsorában elfoglalhatjuk a minket megillető előkelő helyet, idegen nyelvű képzéseink pedig keresettek lesznek Európa-szerte. Diákkoromban a versenyszerű sportolással járó terhek és kínok elviselése érdekében kiírtam a szobám falára a Frangepán-jelmondatot: „Frangit, sed non flectitur.” „Török, de nem hajlik.” Kívánom az egyetem vezetőinek, hogy soha ne kényszerüljenek töretésre, de soha ne hajoljanak meg a kényszerek előtt. Okos, tisztázó, progresszív vitákkal, a hétköznapi tapasztalatok, a tudomány, a hit, az intuíció és a szintetizáló predikció erejével vigyék sikerre az egyetem ügyét. Kérem a kormányzattól, hogy az egyetem felállítása körüli figyelmük ne lankadjon a működtetés során sem. A kormányzati fogantatás megvolt, az egyetem megszületett, a kisded egészségesen cseperedik, de még oktatni és nevelni kell, még fejlődik és növekedik, ezért még sokáig rászorul a „szülői” gondoskodásra.

Nem dőlhetünk hátra, rengeteg feladat áll még az egyetem előtt.

AZ ALAPTÖRVÉNNYEL EGYIDŐS EGYETEMÜNK

Néhány gondolat az új magyar alkotmányról

**Prof. Dr. Patyi
András rektor**

Egy 2011. tavaszán elfogadott törvény rendelkezett a Nemzeti Közszolgálati Egyetem 2012. január 1-jei hatállyal történő létrejöveteléről. Ugyanezen a tavaszi ülésük során fogadta el az Országgyűlés, élve alkotmányozó hatalmával, Magyarország első egységes Alaptörvényét. Nemcsak Egyetemünk ünnepelte két éves fennállását az év elején, hanem 2014. január elsején immár második éve van tehát hatályban az ország új Alkotmánya, Magyarország 2011. április 18-án elfoga-

dott és 25-én kihirdetett Alaptörvénye. Az évforduló kapcsán érdemes emlékeztetni arra, hogy a ma hatályos Alaptörvény nem csekély mértékben eltér már a két évvel ezelőtti eredetitől, vagyis a 2012. január 1-jei hatályba lépési időpont nem egy statikus állapot, melyre ikonként kell tekintenünk, hanem egy alkotmányjogi változás-sorozat első, igaz, döntő jelentőségű lépése.

Az Alaptörvény ugyanis ez alatt a történelmi léptékkel mérve igen rövid, de alkotmányjogilag eseménydús két esztendő alatt is többször módosult, az eddigi öt módosítás közül az átmeneti rendelkezéseket integráló negyedik volt a legjelentősebb. Ezt a „nevezetes” negyedik módosítást alapvetően az indokolta, hogy a 2011. decemberében az Alaptörvénytől különálló normában megalkotott és kihirdetett Átmeneti Rendelkezések (Aár.) jelentős részét az Alkotmánybíróság 2012 év végén a kihirdetésük napjára visszaható hatállyal megsemmisítette. Így az eredetileg külön jogforrásban elhelyezett átmeneti rendelkezéseket magába az Alaptörvénybe kellett az Országgyűlésnek belefoglalnia. Ez a módosítás 2013. április 1-jén lépett hatályba.

Ugyanezen a napon került hatályon kívül az Aár. meg nem semmisített része. Tulajdonképpen ezzel a nappal alakult ki az Alaptörvénynek a mai teljes és egységes jellege. Az Aár. alaptörvény-ellenessé nyilvánítása és megsemmisítése nem volt ellentmondásmentes döntés, amit a határozathoz csatolt alkotmánybírói különvélemények is jeleztek. Egyébként mind az Aár., mind az Alaptörvény maga kimondta, hogy az Aár. az Alaptörvény részét képezi annak ellenére, hogy az egy külön megalkotott másik jogforrást képezett. Az AB tehát az Alaptörvény egy (igaz különálló) részének részleges megsemmisítéséről döntött 2012 végén, ezzel túlzás nélkül állíthatjuk, hogy társalkotmányozói helyzetbe hozta magát. Nem cél most az AB határozat elemzése, de az Alaptörvény eddigi rövid történetének jelentős eseménye volt ez, melyre még visszatérünk.

Egy alkotmány értékét – sok más mellett – éppen stabilitása adhatja meg. A stabilitás (a viszonylagos állandóság) természetesen nem azonos a rigiditás (merevség) kérdéssel, vagyis azzal, hogy mennyire könnyen változtatható meg egy alkotmány. Elődjéhez hasonlóan az új Alaptörvény megalkotásához és módosításához az egykamarás Országgyűlés összes képviselőjének több, mint kétharmados többséggel meghozott döntése szükséges. Ez jelenleg még 258 képviselő azonos szavazatát jelenti, míg az idén április 6-án megválasztásra kerülő, 199 fős új Országgyűlés esetén 133. Mindkét alkotmány a viszonylag rugalmas alkotmányos sorába tartozik.

A korábbi Alkotmány jellege, összetétele, érvényesülése és működése mellett keletkezése és változásai is hatással voltak, vannak az új szabályokra. A nem szabad választások nyomán, nem demokratikus körülmények között, megszállt országban, idegen mintára megalkotott 1949. évi XX. törvényként kihirdetett Alkotmányt lehet szovjet típusúnak is nevezni (az Alaptörvény kommunista alkotmánynak nevezi). Jelentős mértékben az 1936-os sztálini (eredetileg: sztálini-buharini) szovjet szövetségi alkotmány magyarításáról volt szó, számos olyan rendelkezést is szolgáló módon átvettek a készítőik, amelyeket az eredeti jogi környezetben a szövetségi rendszer indokolt, nálunk viszont semmi. A hosszú évszázadokon át a történelmi alkotmány (több, különböző időben alkotott sarkalatos törvény, más törvények, alkotmányos szokások, koronázási hitlevelek és az alkotmány egyéb forrásainak összessége) talaján álló magyar közjogi rendszernek ez immár harmadik írott kartális (egy alkotmánylevélbe – charta foglalt) alkotmánya volt. Igaz az első kettő nem bizonyult túl tartósnak – mindkettőt (egy ideiglenest és egy végleges) 1919-ben, a Tanácsköztársaság idején alkották meg. Az Alkotmány megalkotásával közjogi értelemben is lezárult az ország szovjet elvárások szerinti átalakítása, szép ajándéknak tűnt ez a Magyar Dolgozók Pártja és Rákosi Mátyás részéről a szovjet diktátor 70. születésnapjára. (Kár, hogy Joszif Visszarionovics akkor már 71 éves volt; az elmúlt évtizedekben előkerült eredeti születési dokumentumok szerint nem 1879-ben, hanem 1878-ban született.) Mindez nem változtat azon a tényen, hogy egy szovjet típusú szocializmus (kommunizmus) állami-jogi rendjének alapjait teremtette meg az eredeti 1949-es karta, amely egyéb-

ként még tartalmazta a minisztériumok felsorolását, így nem volt meglepő, hogy nagyon hamar és igen gyakran módosítani kellett. A kihirdetéstől (1949) az egységes új szöveg megállapításáig (1972) terjedő 23 év alatt 14 módosítás történt, melyből kilenc a minisztériumok felsorolását érinti. A kilencből hét csak ezzel foglalkozik. 1972-ben a módosított, újonnan beiktatott, valamint változatlanul hagyott szövegrészeket egységes új szöveggel, új számozással kiadott alkotmánymódosító törvény állapította meg. Ha pontosak akarunk lenni, akkor inentől fogva nem lehetne „simán” az 1949. évi XX. törvényről, hanem csak az 1972. évi I. törvénnyel módosított és egységes szerkezetbe foglalt 1949. évi XX. törvényről beszélni.

Ez csak látszólag játék a szavakkal, jelentősége abban áll, hogy az úgynevezett jogállami vagy rendszerváltó alkotmánymódosítások az egységes, új szerkezetbe foglalt és átszámozott rendelkezéseket módosították, nem az eredeti változatot. Az egységes új szöveg megállapítása (1972) és a rendszerváltozás (1989) közötti 17 év alatti 10 alkotmánymódosításból az utolsó négy már kifejezetten az alkotmányos rendszerváltást szolgálta, így pl. az Alkotmánybíróság első szabályozása (1989. évi I. törvény), a bizalmatlansági indítvány, majd a polgári szolgálat bevezetése. A negyedik maga volt a Nemzeti Kerekasztal tárgyalások nyomán elfogadott 1989. évi XXXI. törvény, mely a demokratikus és szabad választások megtartása, új, szabadon választott Országgyűlés és Kormány megalakulása és munkájának megkezdése előtt nyitotta meg az utat. Valamint további alkotmánymódosítások előtt. Az 1989-ben elfogadott szabályokon már 1990-ben módosítani kellett, de ettől eltekintve is nagyon sokszor módosult ez az eleve a módosítás módosítása útján létrejött Alkotmány. Mindezt amiatt fontos hangsúlyozni, hogy lássuk, az Alkotmány gyakori módosítása nemcsak 2010 után, az alkotmányozó többséggel rendelkező Országgyűlésben történt meg. 1989 és 2009 év vége közötti 20 év alatt 25 módosítás született. Számos évben többször is módosult a szöveg, a közjogi rendszer újraszabályozása okán csak 1990-ben hatszor (!), 1994-ben háromszor, 1997-ben, 2006-ban, 2007-ben és 2009-ben kétszer. A fegyveres erők jogállása és az irányításuk szabályozása okán hétszer módosult a szöveg.

Való igaz ugyanakkor, hogy 2010-2011-ben, két év alatt arányaiban kiemelkedően sokat módosították az Alkotmányt, a módosítási gyakoriság elérte az 1990-es évben tapasztaltat. Önmagában 9 módosítás történt 2010-ben, egyetlen év, vagyis inkább fél év alatt. Ráadásul 3 külön módosítás történt egyetlen napon (2010. június 28), 2 külön módosítás egyetlen napon (2010. július 22.). Ennek az időszaknak a terméke két-két ugyanazon a napon kihirdetett módosítás (2010. július 6. és 2010. augusztus 11.) külön törvényi szám nélkül. Az év végén másfél hónap alatt hajtott végre az Országgyűlés további 3 módosítást, ezeket újra számozott törvényekkel hirdették ki. 2011-ben további három módosítás (mindhárom immár az Alaptörvény áprilisi elfogadása után), így összesen a két év alatt 12 módosítás, az utolsót 2011. december 1-jén hirdették ki és másnap lépett hatályba.

E módosítási dömping már az alkotmányozással párhuzamosan zajlott. Az Országgyűlés külön alkotmány-előkészítő eseti bizottságot hozott létre, melyben egy ideig az ellenzéki pártok is részt vettek, végül a bizottság 2010. év végén egy alkotmánykonceptió-tervezetet készített. A végleges szöveg alapja aztán végül is nem ez lett, bár a tervezet egyes mondatai „nyomokban megtalálhatóak” az új Alaptörvényben.

A rendszerváltoztatást egyébként végigkísérte az új alkotmány iránti igény és az erre vonatkozó tervezetek sora. 1988-ban és 89-ben két tervezet is nyilvánosságra került. Az 1994-98 közötti – szintén alkotmányozó többséggel rendelkező – koalíció idején új szabályozási koncepciót alkottak az Országgyűlésben és az alapján szövegtervezet is készült – új alkotmány akkor mégsem született. Ennek az időszaknak a terméke több „magántervezet” is (Bragyova, G. Nagyné). A demokratikus választások alapján létrejött és alkotmányozó többséggel rendelkező, vagyis az alkotmányozásra demokratikusan legitimált 2010-es országgyűlési többség tudta beváltani a rendszerváltás addig be nem váltott ígérését: új alkotmányt adni a nemzetnek.

Az alkotmányok a nemzeti karakter hordozói és egyben sajátos visszahatásban annak teremtői is. Mivel az alkotmány egyik alapvető funkciója egy adott állam szervezetének és szerveinek a jogi értelemben vett létrehozása (tételezése) és szabályozása, az alkotmány az államnak is karakter ad. A túlmódosított, számában azonban még a hamis sztálini születési évet viselő volt szocialista Alkotmány nem hordozott és nem teremthetett különálló, sajátos nemzeti és állami karaktert. Érthető, hogy mindazok, akik az 1989-es kerekasztal alkotmányozás részesei voltak, de főleg, akik az 1990-es módosításokkal létrehozott közjogi rendszer meghatározó szereplőiként tevékenykedtek, érzelmiileg is kötődnek a hatályon kívül helyezett régi alaptörvényhez. Az érzelmi viszonyulás egy alkotmány esetén rendkívül fontos dolog, még alkotmányjogi, politikatudományi szakemberek között is. Kizárólag érzelmi alapon megítélni és elítélni egy alkotmány keletkezését, és magát a jogforrást, ugyanakkor nem vezethet értelmes eredményre.

Az új Alaptörvény nemcsak erősen tagolt, újfajta szerkezetével tűnik ki és kíván karaktert formálni, hanem a rendhagyó és nemzetközi összevetésben is igen hosszú bevezető részével, melyet Nemzeti Hitvallásnak hív. A Hitvallás tételei értelmezési keretként is szolgálnak, hiszen az R) cikkely szerint az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni. A Hitvallás tételei között döntően deklaratív jellegű rendelkezéseket találunk, de értelmezési keretként ezáltal tud igazán szolgálni, összekapcsolódva az értelmezendő konkrét alkotmány-normákkal. A korábbi alkotmányhoz való viszonyulás szempontjából különösen fontos 19. tétel, mely szerint, „Nem ismerjük el az 1949. évi kommunista alkotmányt, mert egy zsarnoki uralom alapja volt, ezért kinyilvánítjuk érvénytelenségét.” E rendelkezés értelemszerűen nem az 1989-ben és azután létrehozott alkotmányos berendezkedés, hanem

az 1949-ben, az alkotmány eredeti rendelkezéseivel életre hívott proletárdiktatúra tagadását jelenti.

Az új Alaptörvény egyik jogforrástani-jogalkotási újítása abban állt, hogy a hatálybalépéséhez szükséges átmeneti rendelkezéseket, köztük a korábbi (addigra már több, mint hatvanszor módosított) Alkotmány hatályon kívül helyezését az ugyancsak alkotmányozó többséggel megalkotott Aár.-re bízta, mely magát egyébként az Alaptörvény részének nyilvánította. Időközben az Alaptörvény I. módosítása is úgy rendelkezett, hogy az „elfogadott Magyarország Alaptörvényének átmeneti rendelkezései (2011. december 31.) az Alaptörvény részét képezik”. Ezt a megoldást az AB alaptörvény-ellenesnek ítélte meg, részben formai, részben tartalmi okokból, és amint írtam, az Aár. nagy részét megsemmisítette. Nehéz egy százoldalas bonyolult jogi szöveget röviden visszaadni. Az indokok között olyanok is szerepeltek, hogy az Aár. mint norma a „közjogi senki földjén” állt: sem alkotmánynak, sem alkotmánymódosításnak, sem sarkalatos törvénynek nem volt tekinthető, időleges rendelkezések mellett számos tartós szabályt tartalmazott. Sem az „alkotmányos egyértelműség” követelményének, sem az úgynevezett – egészen addig ismeretlen – „beépülési parancs” alkotmányos előírásának (mármint, hogy minden alkotmányos szintű normának magába az Alaptörvénybe kell beépülnie) nem felelt meg. Én magam a különvéleményekben foglaltakat osztom, melynek lényege, hogy tételes konkrét rendelkezés alapján az Aár. az Alaptörvény erejénél fogva annak részévé vált – már eredetileg is, azzal homogén testet alkotott, még a szerkezeti elkülönülés ellenére is.

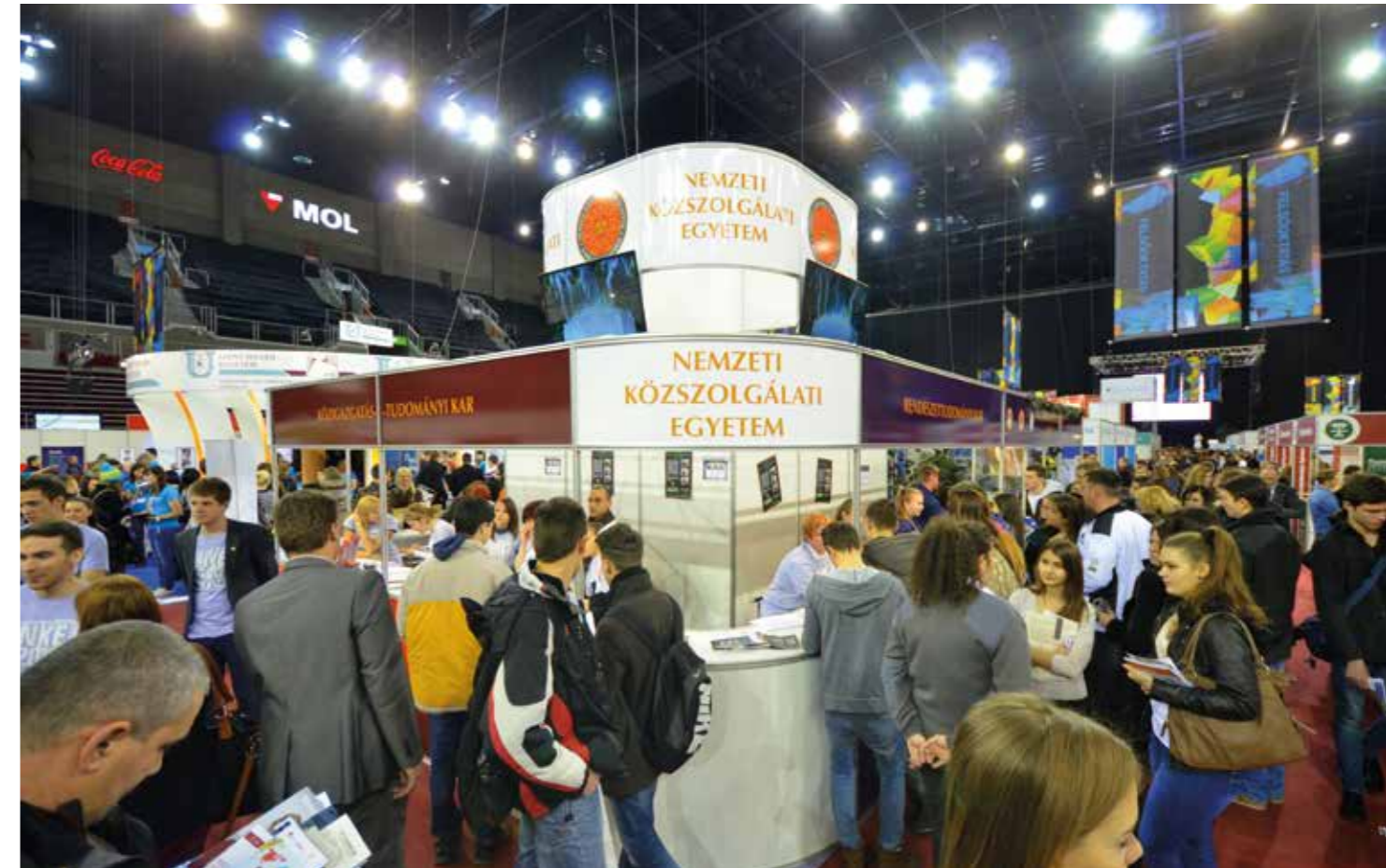
S hogy miért foglalkoztam ilyen sokat a módosítások kérdésével és kiemelten az Aár. megsemmisítése körüli érvekkel egy évfordulós írásban? Részben azért, hogy a stabilitás szükségességére hívjam fel a figyelmet, s részben azért, hogy lássuk – minden negatív érzelmi viszonyulás és rosszindulatú, hamis, szakmainak (értelminek) álcázott, valójában zsigeri kritika és elítélő vélemény ellenére a fékek és alkotmányos ellensúlyok működése jellemzi az új Alaptörvény működésének most még rövid időszakát is. Hiszen az alapvető jogok biztosának beadványa alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányozó hatalom által alkotott tételes alkotmány-normákat semmisíthetett meg, meghatározva ezzel, hogy mi tartozhat és mi nem egy alkotmányba – ezért is nevezhető ez társalkotmányozói helyzetnek.

Őszintén remélem, hogy a következő időszakban az alkotmány módosítások száma jelentősen csökken majd, és azt az arra a választópolgárok által felhatalmazott Országgyűlés végzi majd. Az Alaptörvény mindenre kötelező értelmezése, és a benne foglalt alapvető jogok és értékek legfőbb védelme pedig az Alkotmánybíróság rendeltetését teljesíti be.

A közjogtudomány pedig tanítja majd mindennek az eredményeit – hiszen ez egyik munkánk, „és nem is kevés.”

**A szerző Patyi András,
a Nemzeti Közszolgálati Egyetem rektora**

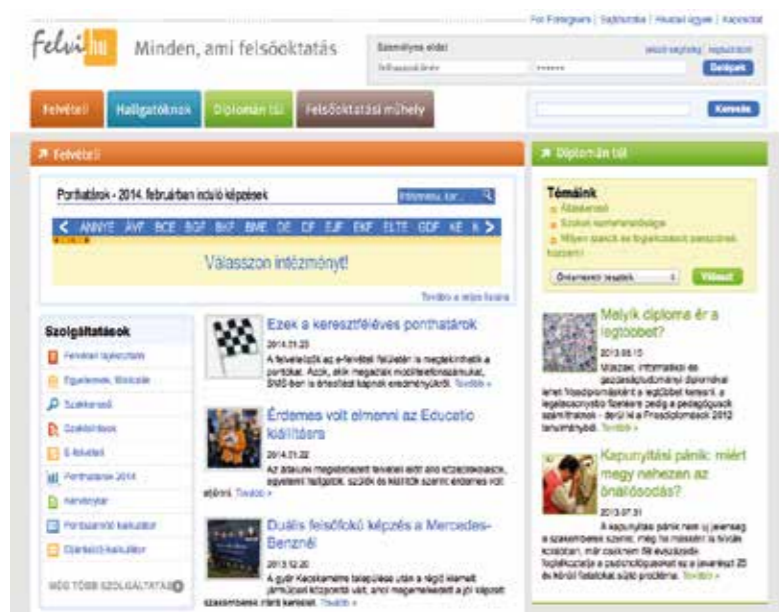
EDUCATIO 2014

NYÍLT NAP AZ EGYETEMEN

Közeleg a felvételi beadásának határideje

Idén február 15-ig jelentkezhetnek a diákok a felsőoktatási intézmények szeptemberben induló képzéseire, a felvételizők legfeljebb öt helyet jelölhetnek meg. Az eljárás alapdija nem változik: továbbra is kilencezer forint, amiért három jelentkezési hely jelölhető meg. Ezen felül további két helyet lehet megjelölni, amelyekért egyenként kétezer forint kiegészítő díjat kell fizetni a jelentkezéskor. Egy jelentkezési helynek számít ugyanazon intézmény ugyanazon szaka mindkét finanszírozási formájának megjelölése. Ezt az sem befolyásolja, hogy ezeket két külön sorban kell feltüntetni a jelentkezéskor. A meghirdetéseket, az aktuális szabályokat, a pontszámítási módszereket és egyéb, az érvényes jelentkezéshez szükséges tudnivalókat tartalmazó Felsőoktatási felvételi tájékoztatót az idén kizárólag online formában tették közzé a www.felvi.hu portálon.

Minden eddiginél több állami ösztöndíjas hely a felsőoktatásban

Klinghammer István felsőoktatásért felelős államtitkár január 16-ai budapesti sajtótájékoztatóján elhangzott, hogy állami ösztöndíjasként minden eddiginél több, 58 844 hallgató kezdte meg tanulmányait a 2013-as tanévben. Kitért arra is, hogy idén 50-55 ezer hallgatóra lehet számítani, valamint arra, hogy a jelentkezők a jobb nevű, preferált egyetemeket, főiskolákat részesítik előnyben. Véleménye szerint az állami ösztöndíj egy nagyon erős, minőségi ösztönzést jelent a felsőoktatásban.

Az államtitkár beszámolt arról, hogy a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája és a rektori konferencia is igényelte a minimumponthatár 240-ről 260-ra emelését. Ez a változás az idei évtől érvényes – jelezte. Rámutatott: a hallgatóknak és a felsőoktatási intézményeknek egyaránt érdeke, hogy jól felkészült hallgatók kerüljenek az egyetemekre, főiskolákra.

Közigazgatási ösztöndíjprogram fogyatékos hallgatóknak

Már lehet jelentkezni a kormány által a fogyatékos hallgatók számára meghirdetett közigazgatási ösztöndíjprogramra. Az esélyegyenlőséget szolgáló program célja, hogy a közigazgatás iránt elhivatott, gyakorlati tapasztalattal nem rendelkező, fogyatékos hallgatók munkatapasztalatot szerezhessenek a minisztériumokban, és így megnyíljon előttük az elhelyezkedés lehetősége.

A programra február 7-ig lehet jelentkezni.

A sikeres pályázók három hónapot tölthetnek el egy

minisztériumnál, ez idő alatt havonta 50 ezer forint adómentes jövedelemben részesülnek. A tapasztalatszerzés helyszínét a pályázatot meghirdető és koordináló Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal ajánlja fel az ösztöndíjas számára, tanulmányainak, érdeklődési körének figyelembevételével, a kiválasztási folyamat eredményének és a befogadó intézmények igényeinek megfelelően.

A pályázati felhívás és további információk

a www.kih.gov.hu oldalon érhetőek el.

Lendületben az Erasmus program

Januárban startolt el az Európai Bizottság legújabb támogatási programja, az Erasmus+, amelynek keretében mintegy négy milliárd pályázó juthat majd támogatáshoz Európa-szerte a korábbinál 40 százalékkal nagyobb költségvetésből, mintegy 15 milliárd euróból. Az Erasmus+ programot az Európai Parlament még novemberben fogadta el. Célja, hogy támogassa a külföldi tanulási lehetőségeket az európai diákok számára az unió területén, és hogy oktatási, képzési, ifjúsági és sportintézményeket támogasson, továbbá elősegítse az oktatási reformok kidolgozását. Mindazok, akik jogosultak lehetnek a támogatásra, január végétől pályázhatnak majd. Az egyéni ösztöndíjakat közvetlenül nem lehet megpályázni, a jelentkezőknek saját intézményüknél kell jelezniük számukukat, az egyetemek, főiskolák, középiskolák pedig továbbítják azt.

Diplomamentés állami segítséggel

Három milliárd forintból úgynevezett diplomamentő programot indít a kormány mindazok részére, akik nyelvvizsga hiányában nem vehették át diplomájukat. Államvizsgázott, de hallgatói jogviszonnal már nem rendelkező emberek jelentkezhetnek korhatártól függetlenül a 240 órás intenzív nyelvtanfolyamra, ha regisztrált álláskeresőkről van szó, még az első nyelvvizsga díját is kifizeti az állam. A kormány szerint a programra azért van szükség, mert majdnem 50 ezer fiatal él ma Magyarországon, akik csak azért nem jutottak hozzá a diploma oklevelükhöz, mert annak az érvényes nyelvvizsga is a feltétele. A diplomamentés lehetősége angol, német és francia nyelvekre vonatkozik.

MSC diploma: több fizetés

Jelentős jövedelmi különbségek vannak a friss diplomás munkavállalók között: az energia-, pénzügyi és infokommunikációs szektorokban például jóval többet kereshet a munkavállaló, mint a művészeti, sporttudományi vagy pedagógus diplomával rendelkező fiatal. A Diplomás Pályakövető Rendszer adatbázisában 32 felsőoktatási intézmény végzettjeiről gyűjtöttek adatokat. A felmérésből megállapítható, hogy a férfiak átlagosan havi 45 ezer forinttal keresnek többet a női diplomásoknál. A tanulmány arra is rávilágít, hogy a hagyományos egyetemi, illetve a mesterképzési diplomához társul magasabb fizetés. Míg az alapképzésben részt vettek nél 142 ezer forintos nettó fizetés mérhető, addig mesterdiplomával ez az összeg közel 165 ezer forint. A tanulmányok ideje alatt szerzett szakmai tapasztalat is növeli a várható fizetés mértékét: a gyakorlattal rendelkezők 168 ezer forintos átlagfizetésről számoltak be, míg azok, akik nem tudtak tapasztalatot felmutatni, 22 ezer forinttal kevesebbet vihetnek haza.

A többség támogatja az erkölcs- és a hallgatói nyilatkozatot

A társadalom többsége (mintegy 58 százalék) támogatja, hogy a felsőoktatásban államilag finanszírozott képzésben tanulóknak nyilatkozatban vállalniuk kell, hogy diplomájukat a képzési idő másfélszeresén belül megszerzik, és a végzéstől számított húsz éven belül a támogatott idővel megegyező ideig Magyarországon dolgoznak – derül ki a Századvég Alapítvány közleményéből. A felmérés szerint a társadalom jelentős része (mintegy 68 százalék) jónak tartja a kötelező erkölcs- vagy hittanoktatás szeptemberi bevezetését. A szeptember elsején hatályba lépett pedagógus-életpályamodell bevezetésével a Századvég felmérése szerint a lakosság 64 százaléka inkább egyetért vagy teljesen egyetért, míg 19 százaléka inkább nem ért egyet és mindössze 9 százaléka ellenzi.

A HONVÉDTISZTKÉPZÉS TÖRTÉNETE

Folytatjuk a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen zajló fegyveres és civil képzések történetét bemutató sorozatunkat. Ezúttal a honvédtisztképzés több mint 200 évestörténetét mutatjuk be a magyar katonai akadémia felállításáról szóló 1802-es törvénytől a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen működő Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar létrehozásáig.

Szöveg: Kóti Gergő

A kezdetek

A török hódoltságot követően a 18. században, a török seregekkel folytatott csaták tapasztalatai alapján szükségessé vált egy állandó tömeghadsereg létrehozása. Az új hadsereg olyan vezetőket, tiszteket követelt, akiknél nem elsősorban a származás, sokkal inkább a katonai szakmai hozzáértés, a haza és a katonai hivatás iránti elkötelezettség volt a meghatározó.

Ezek a követelmények határozták meg a magyar hadügyi gondolkodást is, kibővítve azzal az igénnyel, hogy a jövőben a tisztek képzési nyelve az anyanyelv, tehát a magyar legyen. E gondolatok jegyében született 1790-ben az országgyűlés 7. Tudományos Bizottságának határozata, amely kimondta, hogy „egy katonai akadémia állíttassék fel, a katonai nevelés érdekében, magyar nyelven”. Ezt tovább erősítette az 1792. évi országgyűlés IX. törvény-cikke, amely arról rendelkezett, hogy „a Hadbiztosi Hadiakadémián magyarok is tanuljanak”. Ezzel a két törvényvel megteremtették a ma is tartó magyar katonatisztképzés immár több mint kétszáz éves alapjait.

A magyar katonai akadémia felállításáról az 1802-es IV. törvény rendelkezett. Amíg ez ténylegesen nem valósult meg, addig a pesti egyetemen egy tanszék szervezését rendelték el a katonai tudományok művelésére, előadások tartására.

Mindezen intézkedések és határozatok eredményeképpen az 1808-as törvény kimondta a katonai akadémia felállítását Vácott, a Teréziánium (ma börtönként üzemel) épületében. A létesítmény átalakításához szükséges pénzüsszeghez Habsburg–Estei Mária Ludovika magyar királyné (I. Ferenc király harmadik felesége) koronázási

tiszteletdíjából 50 ezer aranyat ajánlott fel, amelyet más főnemesek és intézmények hozzájárulása követett, így mintegy 850 ezer arany gyűlt össze.

A napóleoni hadjárat miatt az építkezést és az akadémia megnyitását elhalasztották, de a főigazgatót, Petrich András ezredest és törzsét kinevezték. Az akadémia 1808-tól 1828-ig csak névleg létezett, de az épület rossz állapota miatt nem folytatott tisztképzést, hiszen nemcsak az ajtók és ablakok, de még a tető is hiányzott.

Habsburg–Estei Mária Ludovika

A Pollack Mihály tervezte Ludovika épülete

Az országgyűlés hosszas vita után 1830-ban olyan határozatot hozott, hogy Pesten kell létrehozni a tisztképző akadémiát, amelyhez a szükséges területet Orczy báró adományozta. Az épület alapkövét 1831-ben József nádor tette le, a tervet pedig Pollack Mihály készítette. Bár a bécsi kormányzat mindent elkövetett, hogy az építkezést megakadályozza, és az összegyűjtött összeget más célokra fordítsa, ám az akadémia így is elkészült 1836-ra. Ezt követően a kormány különböző okokra hivatkozva elhalasztotta az intézmény megnyitását, és az épületegyüttest egyéb katonai célokra használta. Tovább súlyosbította a helyzetet, hogy az 1832–36-os országgyűlés nem engedélyezte, hogy a tanítás magyar nyelven folyjon.

A független magyar kormány 1848-ban határozott a magyar nyelvű tisztképzés megindításáról, és az oktatást az elkészült épületegyüttesben kívánták megkezdeni „Magyar Katonai Főtanoda” címen, amelynek főigazgatójává Lubberth János ezredest, aligazgatónak pedig Petzelt József alezredest nevezték ki. Ám Lubberth ezredest a szabadságharcban kialakult katonai helyzet, valamint a folyamatban lévő hadjáratok miatt nem tudta elfoglalni a helyét az intézmény élén. A főtanoda megnyitóját 1849. január 7-ére tervezték, amely végül a háborús események következtében elmaradt, hiszen az osztrák hadsereg 1849. január 5-én bevonult Pestre. Ám a Petzelt alezredest által készített szabályzat és kiképzési terv a későbbi akadémia követelményszintjének meghatározásában jó alapnak szolgált.

Az akadémia végre megnyitja kapuit

A szabadságharc leverése után a magyar nyelvű tisztképzés kérdése nem került előtérbe, sőt a kiegyezés megkötéséig erről a témáról az uralkodóház nem is volt hajlandó tárgyalni. Hosszas országgyűlési vitát követően 1872. november 21-én a magyar királyi honvédségi Ludovika Akadémia végre megkezdte az alacsonyabb szintű tisztképzést a hazai hallgatók részére, a gyalogsági és lovassági szakokon, magyar nyelven.

Az akadémia megnyitása után az országgyűlés több ízben is követelte a budapesti Ludovika Akadémia azonos szintre emelését a bécsi Mária Terézia Akadémiával, amelyet végül hosszas vita után az uralkodó – I. Ferenc József – 1887-ben teljesített.

1902-ben Ferenc József zászlót adományozott a Ludovikának. Az átadásra hivatalos volt a korabeli katonai és politikai vezetés. Érdekes, hogy az 1848–49-es szabadságharcban részt vett és még élő tisztek is meghívást kaptak az ünnepségre.

1913-ig jellemzően csak a gyalogos és a lovas tiszteket képezték a honvédség számára az akadémián, de a nélkülözhetetlen technikai, fegyvernemi tisztképzés továbbra is Ausztriában, német nyelven folyt. A Ludovikán 1913-tól bevezették a tüzértisztképzést is, ám ezt nehezítette, hogy a szabályzatok német nyelvek voltak.

1872-ben a magyar királyi honvédségi Ludovika Akadémia végre megkezdte működését.

1918 decemberének elején a különböző ausztriai akadémiákon (Taischkirchen, Mödling) tanuló magyar hallgatókat – a megkötött fegyverszüneti egyezménynek megfelelően – hazaküldték. A hazaérkező hallgatókat a Ludovika Akadémia vette fel.

A Tanácsköztársaság kikiáltása és a választások megtartása után – 1919. április 12-én – a Ludovika Akadémiát felszalták, és 1919. május 1-jei hatállyal felállították a parancsnokképző tanfolyamot 51 hallgatóval.

1919. június 8-án Katonai Főiskolai Tanfolyam címmel létrehozták a Felsőfokú Tisztképző Intézetet, de az oktatást a háborús helyzet alakulása miatt nem tudták megkezdeni.

A Tanácsköztársaság bukását követően az akadémia volt hallgatói igazoló bizottsági eljárás alá kerültek, és a bizottság döntésének megfelelően folytathatták, illetve befejezheték tanulmányaikat. 1922-ig az akadémia új hallgatókat nem vett fel. 1922-ben – a trianoni békeszerződés határozatának értelmében – a Ludovika megkezdte a tisztképzést, évfolyamonként 100-150 hallgatóval, de páncélos- és repülőskiképzést nem folytathatott.

1928-tól, amikor megkezdődött a magyar hadsereg fejlesztése, megnövekedett az akadémiára felvett hallgatók létszáma, és megváltozott a képzés szintje. Akadémia-I. elnevezéssel műszaki-, páncélos- és repülőskiképzést folytatott. 1939-ben a Ludovika Akadémiából kivált az Akadémia-II., amely Bolyai János Műszaki Akadémia néven, önálló intézményként kezdte meg működését, majd 1940-ben Kassán megalakult az önálló Horthy Miklós Repülőakadémia is.

A második világháború alatt az akadémiák növelték a hallgatók számát, és csökkentették a kiképzési időt, hogy minél több tisztet tudjanak biztosítani a frontra. A hadműveletek alakulása miatt 1944 őszén a Ludovika Akadémiát Németországba telepítették át, hozzákapcsolva a Bolyai- és a Horthy-akadémiát, a jutasi Kinizsi Tiszthelyettesi Iskolát, valamint a tartalékos tiszti tanfolyamokat, és mintegy nyolcvan helyőrségben helyezték el a tiszteket, a hallgatókat és a parancsnokságokat. Ezzel valójában megszűnt az akadémiai képzés, a háború befejeztével pedig megszűnt a Ludovika Akadémia is.

A második világháborút követően

A háború befejezése után megkezdődött – az új helyzetnek megfelelően – a hadsereg szervezése, amely számára a szükséges tiszti állomány az „igazolt” tisztekből, a tiszti vizsgát tett tiszthelyettesekből, valamint a különböző partizáncsoportokban harcoló volt tisztekből került ki. A honvédség vezetése azzal a kéréssel fordult a Szövetséges Ellenőrző Bizottsághoz, hogy engedélyezze a tisztképzés megindítását. Ezt a kérelmet a bizottság elutasította, mondván, Magyarországgal csak fegyverszüneti egyezmény van érvényben, és a hadsereg, valamint a szükséges tiszti állomány képzését csak a békeszerződés aláírása után, a szerződésben meghatá-

rozottak alapján lehet megoldani. E körülmények miatt a hadsereg vezetése megkezdte a tisztek átképzését, valamint a tiszthelyettesek közül a legjobbak tiszti vizsgára való előkészítését. Ezek az át- és továbbképző tanfolyamok 6–10 hónapos időtartamúak voltak, és a céljuk az volt, hogy a megszületőben lévő hadsereg számára a követelményeknek megfelelő tisztek álljanak rendelkezésre.

Tisztavatás 1948-ban a Kossuth Akadémián

1947. február 10-én aláírták Magyarországgal a békeszerződést, amely katonai vonatkozású rendelkezésben előírta, hogy Magyarország hadserege 65 ezer fő szárazföldi és 5 ezer fő légiereje lehet. A békeszerződés meghatározásának megfelelően lehetővé vált, hogy a hadsereg számára meginduljon a tisztképzés. 1947. június 17-én jelent meg a toborzó felhívás a Honvéd Kossuth Akadémiára, amely olyan tiszti- és tiszthelyettesi kar kiképzését tűzte ki céljává, amely Kossuth szellemében hű öre és harcos védelmezője a magyar népnek, a magyar demokráciának. Az előkészületek után 1947. október 1-jén megindult a tisztképzés a Honvéd Kossuth Akadémián, amelynek parancsnoka Révay Kálmán vezérkari ezredes lett.

Az akadémián a képzés megkezdését követően – a változó belső és külső politikai helyzet miatt – az eredetileg meghatározott létszám kevésnek bizonyult. Megnőtt a hadsereg létszámigénye, ami fokozott szükségletet támasztott a tiszti helyek betöltésére. A hallgatói létszámot a kezdeti 477 főről először 850-re, majd 1600-ra, később 2410 főre emelték. Ezt a létszámot az akadémia épületeiben már nem tudták elhelyezni, ezért három zászlóaljkat szerveztek három elhelyezési körletben. Ez a széttagoltság nehezítette az akadémia parancsnokságát a vezetésben, és a létesítmények közötti utazgatás miatt a tanári állomány sem tudott eleget tenni a minőségi követelményeknek.

A felmerült nehézségek, valamint a nemzetközi politikai helyzet éleződése és a tisztek hiánya miatt a hadsereg vezetése 1949. október 1-jével megszüntette a Honvéd Kossuth Akadémiát, és átmenetileg egyéves képzési idővel fegyvernemi tiszti iskolákat hozott létre. Az iskolák 1949 őszétől kezdve folyamatosan fejlődtek, mindinkább nőtt a tanári, a parancsnoki állomány felkészültsége. Fejlődtek oktatási módszereik, és előtérbe került a minőségi tisztképzés feltételeinek megteremtése is.

1951-től ismételen két évben határozták meg a képzést, ami már felkészültebb tiszteket adott a hadsereg számára. A kezdeti szakasparancsnoki feladatok ellátására való felkészítésről áttértek a század- és ütegparancsnoki feladatokra való felkészítésre. 1952 őszén három évre növelték a tiszti iskola képzési idejét, ami már megfelelt az általánosan elismert képzési időnek.

A fegyvernemi tiszti iskolákon a kiképzett tisztek létszáma tízszerezésre nőtt az 1948-as tanévhez képest, ami a hadsereg összlétszámának 17 százalékát jelentette, ez pedig megteremtette a lehetőséget a tisztképzés színvonalának további növelésére. A megváltozott nemzetközi helyzet lehetővé tette, hogy a hadsereg létszámcsökkentést hajtson végre. 1953 őszétől több lépcsőben vette kezdetét a létszámcsökkentés, ami reális lehetőséget jelentett a tiszti iskolák összevonására, a fegyvernemi sajátosságok figyelembevételével.

Tisztavatás 1948-ban a Petőfi Akadémián

Akadémista jelöltek eskütetele Pécsen 1948-ban

A megváltozott kiképzési követelmények révén megnyílt az út, hogy a tisztek egy része a katonai akadémiai képzésbe vagy más polgári főiskolára, egyetemre kerüljön. Ezt tovább segítette, hogy 1955–56-ban a meglévő tiszti iskolákat összevonták, és négy iskola jött létre: a Dózsa György Lövész és Páncélos Tiszti Iskola Tatán, a Kossuth Lajos Tüzér Tiszti Iskola Budapesten, a Zalka Máté Műszaki és Híradó Tiszti Iskola Szentendrén, valamint a Kilián György Repülő-tiszti Iskola Szolnokon.

Az így kialakított iskolák azonban nem tudták folytatni az oktatást az 1956 októberében kirobbant forradalom miatt. Az iskolák hallgatóinak jelentős hányada leszerelt a megmaradt hallgatókat Budapesten, az Egyesített Fegyvernemi Tiszti Iskolában vonták össze. 1958-ban az iskolát Egyesített Tiszti Iskolára keresztelték át, első parancsnoka Kőteles Jenő vezérőrnagy lett.

Az Egyesített Tiszti Iskolán lényegesen jobbák voltak a tisztképzés feltételei, mint a korábbi fegyvernemi iskolákon. Ez a különbség nemcsak a tárgyi, technikai feltételekben nyilvánult meg, hanem a parancsnoki és a tanári összetételben is.

1960-ban a hároméves tisztképzés idejét négy évre emelték, és a honvédelmi, valamint a művelődésügyi miniszter együttes rendelete alapján polgári főiskolai diplomát kaptak a frissen avatott tisztek.

Az Egyesített Tiszti Iskola három bázison történő oktatása mind nehezebbé vált, valamint a minőségi tisztképzés is indokoltá tette az újabb módosítást. 1967-ben az Egyesített Tiszti Iskola parancsnoki profiljába tartozó fegyvernemi hallgatókat a szentendrei Kossuth Lajos Katonai Főiskola állományába helyezték. A technikai fegyvernemek, szolgálati ágak hallgatói a budapesti Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola állományába kerültek. A repülőskiképzést pedig a szolnoki Kilián György Katonai Repülőműszaki Főiskola folytatta. 1984-től a jelentkező tiszthiány megoldása érdekében átmenetileg a négyéves tisztképzést három évre csökkentették.

Tisztképzés 1953-ban

A Honvéd Kossuth Akadémia 1947 és 1949 között működött.

A második világháború befejeztével megszűnt a Ludovika Akadémia is.

**Az NKE
Magyarország
egyetlen
fegyveres
képzést adó
felsőoktatási
intézménye.**

Honvédtisztjelöltek a tavalyi tanévnyitón

Honvédtisztjelöltek

Tisztavatás 2006-ban

A rendszerváltozás után

1990-ben a művelődési és közoktatási miniszter, valamint a honvédelmi miniszter határozata alapján a tisztképzés ismételt négyéves időtartamban, gépesített lövés, páncélos, rakéta-tüzér, felderítő, műszaki, és a Belügyminisztérium részére határőr szakokon folyt. 1992-ben a Kossuth Lajos Katonai Főiskola megkapta a Ludovika Akadémia zászlóját, ez egyben azt is jelentette, hogy a patinás iskola jogutódja lett. 1996-ban a főiskolát integrálták a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetembe, annak Kossuth Lajos Katonai Főiskolai Karaként. 1999-ben kormányrendelettel az egyetem Hadtudományi Karaként működött tovább, és törölték a korábbi nevét. Az egyetemi kar feladata kibővült a biztonság- és védelempolitikai szakemberek képzésével.

2011-ben pedig a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, a Rendőrtiszti Főiskola és a Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatás-tudományi Karának integrációja révén megalakult a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, amely ezáltal Magyarország egyetlen fegyveres képzést adó intézménye lett.

Az MH Ludovika Zászlóalj épülete

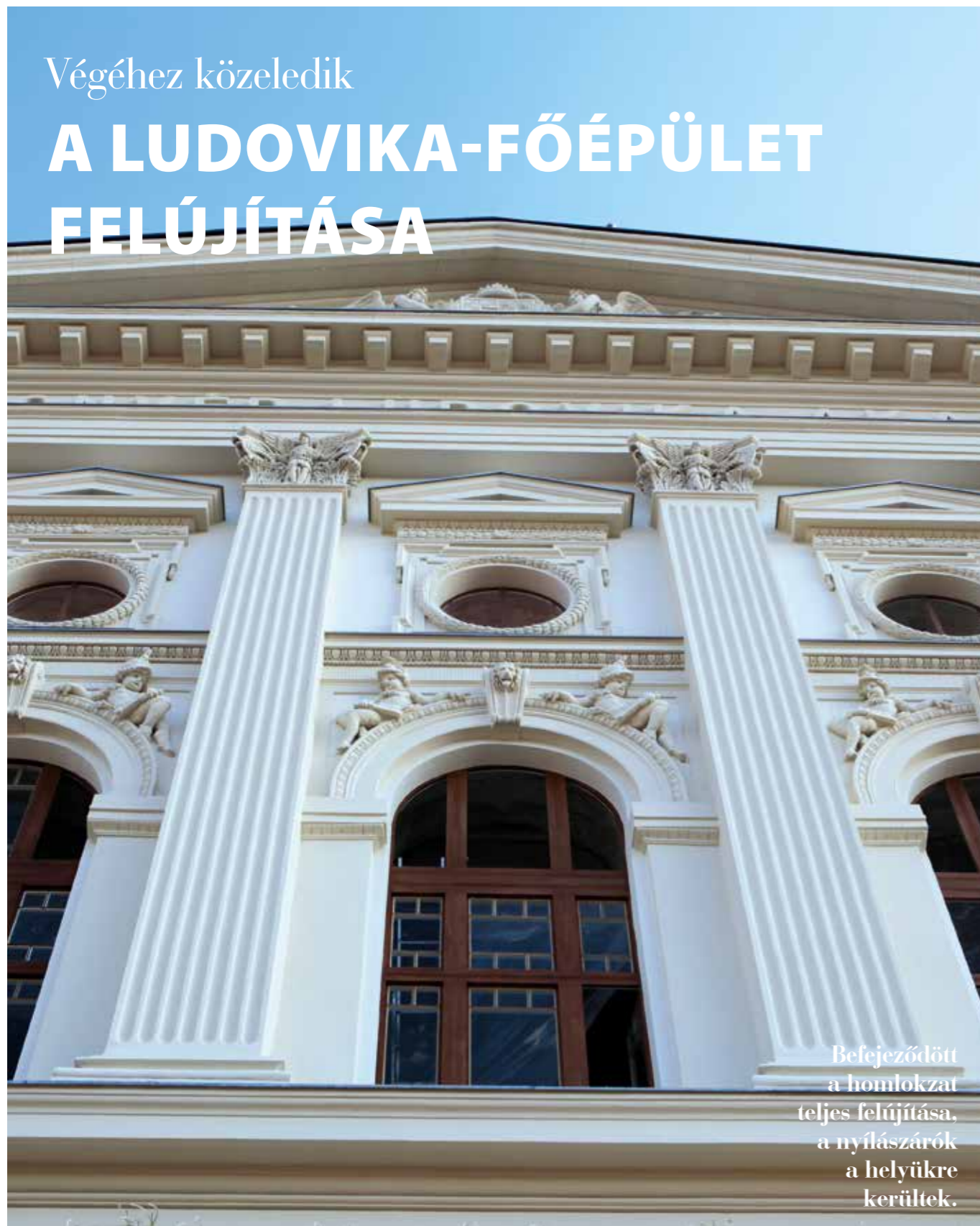

**A Nemzeti Közszolgálati Egyetem
első ruhakollekciója!**

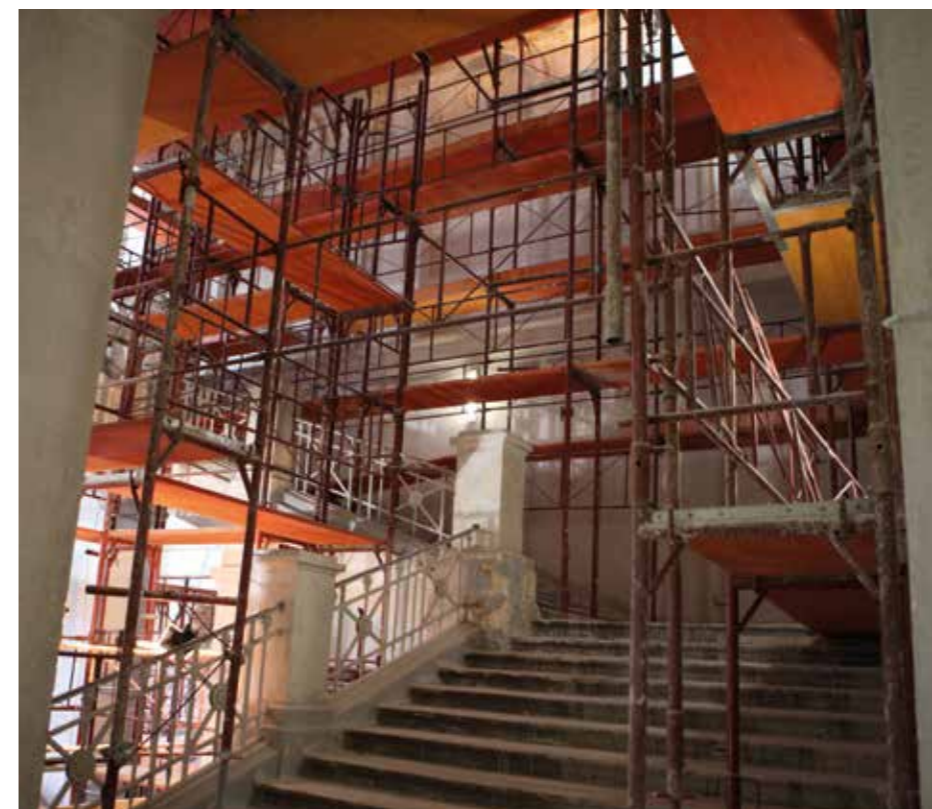
Keressétek az egyetemi értékesítési pontokon!

Végéhez közeledik

A LUDOVIKA-FŐÉPÜLET FELÚJÍTÁSA

Befejeződött a homlokzat teljes felújítása, a nyílászárók a helyükre kerültek.

Március 15-re várható a Ludovika Campus-projekt zászlóshajójának számító Ludovika-főépület átadása. Ahogyan előző számunkban írtuk, ide költözik át a Nemzeti Közszolgálati Egyetem központja.

Szerző: Takács Péter

Az 1830-ban épült, Pollack Mihály által tervezett, úgynevezett „Ludovika” épülete teljesen megújul. A kivitelezés a végéhez közeledik, már befejeződött a homlokzat teljes felújítása, ezért az állványzatot elbontották. Az új homlokzati nyílászárók a helyükre kerültek. A főépületben kap majd helyet a Rectori Hivatal, a Gazdasági Főigazgatóság és a Központi Könyvtár, valamint 40, 80 és 120 fős tantermetek alakítanak itt ki, és számos oktatói szobát is berendeznek. A rekonstrukció teljes mértékben megfelel a mai kor igényeinek, így mind az oktatási termeket, mind az irodákat a napjainkban használatos modern informatikai rendszerekkel szerelik fel.

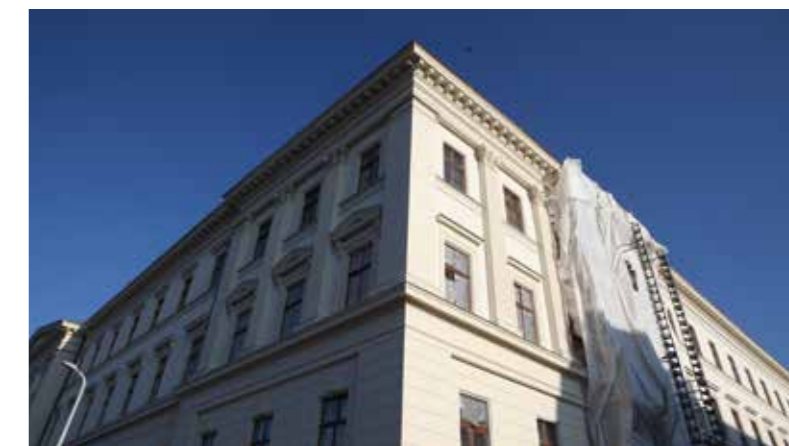
A munkálatok első lépésében az épület tartószerkezeti sérüléseit és hiányosságait kellett kijavítani, de szükség volt az alapozás megerősítésére, új földemek építésére, valamint a tartószerkezeti szempontból kritikus repedések javítására. A műemléki védettség miatt az épületben teljes mértékben restaurálni kellett az előcsarnokot, a díszlépcsőt, a dísztermet, a Hősök folyosóját és a kápolnát is. Ezekben az épületrészekben jelentős helyreállítási munka folyt, amelynek eredményeképpen már elkészült a díszítőfestés, a fa-, fém- és a gipszrestauráció is.

Az épületen belül az ősz folyamán kialakították a Magyar Természettudományi Múzeum ásványtári gyűjteményének új helyét, és átköltöztették a készletet. Ezentúl korszerű, úgynevezett tömör tárolásra alkalmas polc-rendszerben, biztonságosan tárolhatják a múzeum egyedülálló gyűjteményét.

A főépület előtti Ludovika tér megújítása is jól halad. A területen nő a zöldfelület aránya, újratelepítik a pázsítót. A tér tengelyébe vezető sétány kialakításának befejezése február végére várható. A Ludovika tér felújításával méltó, rendezett környezetben lesz megközelíthető a főépület.

A Ludovika Campus-beruházás során nemcsak a főépület és az előtte lévő tér újul meg, hanem az Orczy-park is, ahol sportközpont, új oktatási épület és lovarda is épül. A parkban több mint egy hektárral nő a zöldfelület nagysága. Mindez azt is jelenti, hogy beruházás eredményeképpen maga a városrész is megújul.

A parkban több mint egy hektárral nő a zöldfelület nagysága.

Gyakorlatorientált képzés a nyomozó ügyészeknek

A Legfőbb Ügyészség, az Országos Rendőr-főkapitányság és a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karának közös szervezésében rendezték meg január közepén a nyomozó ügyészek speciális kriminalisztikai képzését. Az új tematikára épülő képzés lényege, hogy a meglévő elméleti tudást hasznos gyakorlati ismeretekkel, tapasztalatokkal egészítsék ki. A rendezvény megnyitóján Polt Péter legfőbb ügyész elmondta, hogy a képzés nem előzmény nélküli, hiszen az első 1982-ben indult. Úgy véli, a korszakváltás időszakában egyfajta szemléletváltásra van szükség, ehhez

nyújt támogatást, erősítést a kriminalisztikai képzés. Pintér Sándor belügyminiszter köszöntőjében úgy fogalmazott, hogy ez a konzultáció részét képezi a kormány közbiztonságot növelő törekvéseinek, intézkedéseinek. A miniszter kitért arra is, hogy az elmúlt időszakban hozott jogszabályoknak, törvénymódosításoknak köszönhetően jelentősen csökkent a bűncselekmények száma, lerövidült a nyomozati idő, javult az eredményesség. A miniszter szerint a gyakorlati tapasztalatok megszerzése még gyorsabbá, pontosabbá, eredményesebbé teszi a felderítést, ezáltal tisztább lesz a közélet is.

Elégedettek az emberek a járási rendszerrel

A Közpolitikai Kutatások Intézetének felmérése szerint minden kérdésben javul a járási rendszer megítélése a kormánytisztviselők és a lakosság szemszögéből is. A kutatás szerint a megkérdezett közigazgatási szakemberek egyetértenek azzal, hogy az önkormányzatokról le kell választani az államigazgatási feladatokat, sőt, még több feladatot át lehetne venni a jegyzőktől.

Az átvett köztisztviselők jelentős része biztosabbnak érzi pozícióját, és motivált a tanulásra, az elégedettség 82 százalékos. A felmérés szerint az ügyfelek körében 26-ról 36 százalékra emelkedett azoknak az aránya, akik szerint nőtt a hivatali ügyintézés színvonala, a kormányablakok ismertsége pedig 62-ről 68 százalékra nőtt.

Több mint kilencmilliárd forint volt a tavalyi vis maior támogatás

Összesen 9 milliárd 240 millió forint vis maior támogatásban részesültek az önkormányzatok a tavalyi évben. A tárca összesítése szerint a települések előlegként, védekezéshez vagy helyreállításra használhatták fel az igényelt összegeket. A megítélt forrásokat egyebek mellett ár- és belvízi munkálatokra, utak, önkormányzati épületek és partfalak helyreállítására fordították. A belügyminiszter 2013-ban 890 kérelmet támogatott. A legtöbb önkormányzat (161) júniusban kapott vis maior támogatást, a legkevesebb kérelmező áprilisban volt, akkor 18 település jutott támogatáshoz. A legnagyobb összeget – 2 milliárd 635,2 millió forintot – októberben ítélték meg a településeknek. A legalacsonyabb összegről, 15 millió forintról februárban született döntés.

Gyorsan tájékoztat a mobilalkalmazás

Az üzemserű teszt befejeztével immár a kész verziója tölthető le annak az alkalmazásnak, amely meteorológiai riasztásokról, útlezárásokról, katasztrófavédelmi eseményekről tájékoztatja a lakosságot. Az okostelefonokra, táblagépekre készített alkalmazás segítségével teljesen személyre szabható módon juttatja el a lakosoknak a hasznos és fontos információkat a katasztrófavédelem.

A rendszer teljesen ingyenes, és a felhasználó igénye szerint területi bontásra is beállítható. A program gyors tájékoztatást ad a katasztrófavédelem aktuális beavatkozásairól, meteorológiai előrejelzésekről, riasztásokról, közúti információkról, a közszolgáltatásokban, a gáz- vagy villanyellátásban keletkező zavarokról. Az alkalmazás letölthető a www.katasztrofavedelem.hu oldalról.

Csökkenőben a bürokrácia

A kormány mostanra 25 százalékkal csökkentette a vállalkozások és a lakosság adminisztratív terheit – olvasható a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium közleményében. Ebből kiderül, hogy a kormány a Magyar Zoltán közigazgatás-fejlesztési program céljait teljesítette egyebek mellett azért, hogy 228 eljárásban csökkentette a lakosság adminisztratív terheit. Így az adózási, az állampolgársági, a család- és a házassági ügyek, az ingatlanl, a munkavállalással kapcsolatos ügyek, a nyugdíj-, valamint szociális és más ügyek esetében ittatták ki a felesleges bürokráciát. A program keretében a vállalkozások ügyintézésével kapcsolatban tervezett 114-ből december végéig 96 intézkedést hajtottak végre. A megvalósult egyszerűsítések az adózás, a foglalkoztatás, az építésügy, az élelmiszer-gazdaság és a közigazgatási hatósági eljárás területén jelentős mértékben csökkentették a bürokratikus terheket.

Kutatási eredmények ütköztetésével A VALÓSÁG FELTÁRÁSÁÉRT

A történettudományban nincs abszolút igazság, helye van az új és új kutatásoknak, megközelítéseknek – tartja Szakály Sándor, aki január 2-től a Veritas Történetkutató Intézet élén áll, ezért leköszönt az egyetemen betöltött tudományos rektorhelyettesi posztjáról.

Szöveg: Takács Péter

A Veritas Történetkutató Intézet a dualizmustól a rendszerváltásig terjedő időszakot vizsgálja. Ránki György, Hanák Péter, Kosáry Domokos, Nemeskürty István és sokan mások alaposan feldolgozták már ezt a korszakot. Miért van szükség egy újabb kutatóintézetre?

Minden történész szeretné megvizsgálni azt az időszakot, amellyel más is foglalkozott. Az általam tisztelt történészek – például Nemeskürty István irodalmár – valóban sok mindent letettek az asztalra. De ha megnézi például

Ránki Györgynek a hatvanas-hetvenes években írt munkáit Magyarország második világháborús szerepléséről, számos olyan passzussal találkozhat, amely a valóságtól igencsak elrugaszkodottan fogalmaz, mondjuk a hadba lépéssel kapcsolatban. De nem is ez a lényeg. A történettudomány nem egy lezárt valami. Nem arról van szó, hogy egy történész, akár jómagam, egyszer leír valamit, és az attól kezdve nem vitatható, cáfolható. Mindig vannak új szempontok, előkerülhetnek új források. Egy-egy terület esetleg korábban kevesebb figyelmet kapott.

Szerintem például érdemes lenne 1918–19 történéseit még egyszer, alaposan megvizsgálni. Az 1919 utáni eseményeket nagyon nehéz megérteni a magyarországi Tanácsköztársaság és az ezt megelőző rövid „Károlyi-korszak” ismerete nélkül. A mostani kormány úgy véli, hogy nagyobb teret biztosít a korszak feltárásának egy újabb kutatóműhely létrehozásával, mint ahogy egyébként elődei is tették néhányszor. Csak példálózó jelleggel: ott a Habsburg Intézet vagy az ’56-os Intézet. Én híve vagyok annak, hogy a kollégák dolgozzanak minél több kutatóintézetben, eredményeik ütköztetésével próbálják kialakítani, megfejteni a valóságot, felszínre hozni az igazságot. Bár az igazság, a valóság nagyon nehezen megfogható dolgok.

Ebbe a koncepcióba illeszthetők be a professor úr által folytatott nyilvános beszélgetések Horthy Miklósról, amelyeknek során többek között Ungváry Krisztiánnal vagy Tókéczki Lászlóval ütköztették álláspontjaikat?

Ha a szakmai tisztességet szem előtt tartva, egymást tisztelve vitatunk meg témákat, az mindig előreviszti az ügyet. Az más kérdés, hogy Horthy Miklós megítélésének kérdésében jelenleg sem szakmai, sem társadalmi konszenzust nem tudok elképzelni, de ez nem baj.

Ha mondhatok ilyet, én kívülről is élvezettel nézem ezeket a szakmai vitákat.

Jól érzékelem, hogy a jelenhez minél közelebb járunk, egy-egy személy vagy esemény megítélésében annál hevesebbek ezek a viták?

Igen. Görgey Artúr köré is – részben Kossuth Lajosnak köszönhetően – felépítették azt a mítoszt, hogy ő áruló volt. Ez nem igaz, de a viták még az 1940-es években is tartottak ebben a témában. Valóban kellő távolság szükséges ahhoz, hogy egy embert igazán meg lehessen ítélni. Már csak azért is, mert ha személyesen ismerünk valakit, egészen más a viszonyunk hozzá. Nagyon helyesnek tartom, amikor a második világháború korszakában rövid ideig a miniszterelnöki posztot betöltő Lakatos Géza azt a címet adja emlékiratainak, hogy „Ahogy én láttam”.

A rendszerváltás óta eltelt közel negyed évszázad még nem volt elég ahhoz, hogy az államszocializmus „vonalas” történetírása után a történészek szükség esetén újra feldolgozzák a kifogásolhatónak tálalt kérdéseket?

A folyamat megindult, sőt, már a nyolcvanas évek idején pozitív jeleket lehetett érezni. Ugyanakkor egy-egy kollégám, ha írt valamit például a hatvanas években a Horthy-korszakról, ma önkéntelenül is igyekszik magát igazolni. Ez természetesen adott esetben rám is igaz lenne. Új generációknak kell felnőni, akik teljes történeti és publikációs szabadsággal dolgozhatják fel a korszakot.

A Veritasról szóló egyik híradással kapcsolatban egy kommentelő ezt kérdezte: „Megint lesz két olvasata a történelemnek: egy hivatalos és egy igaz?”

A Veritasnál születő eredmények egyáltalán nem tekinthetők a mindenkor magyar kormányok hivatalos álláspontjának. A mi véleményünk egy a sok közül, abszolút nem a megcáfolhatatlan és a vitathatatlan.

Professzor úr, mit emelne ki a tudományos rektorhelyettesi működésének eredményei közül?

Kilenc hónap alatt nehéz komoly eredményt elérni. Sajnos nem sikerült a Rendészettudományi Doktori Iskola olyan állapotba hozni, hogy már akkreditálható lenne. Azt viszont fontos eredménynek tartom, hogy megújult az Egyetemi Doktori Tanács és a Habilitációs Bizottság. Olyan külső személyeket sikerült felkérnünk az Egyetem Tudományos Tanácsába, mint Kádár Béla, Sótónyai Péter, Zlinszky János, Osváth György és Romsics Ignác. Ez azt jelenti, hogy a tudomány világából érdeklődés mutatkozik az egyetem iránt. Sikernek könyvelem el a magyar tudomány napjához kötődő programjainkat, remélem, hogy az első világháború kitérésének 100. évfordulójához kapcsolódó elképzelésekből is minél többet sikerül megvalósítania az egyetemnek. A tudományos rektorhelyettesi beosztásban eltöltött idő alatt bizonyára voltak tévedéseim, és hibázhattam is, ám úgy gondolom, amikor rektor úrtól a felmentésemet kértem a főigazgatói kinevezésem okán – hisz a két vezetői tisztség összeférhetetlen –, nem kellett azt lehorgasztott fejvel tennem. Abban bízom, üzenetértékű, hogy egyetemi tanárként továbbra is az NKE állományában maradhatok.

Egyetemi tanárként továbbra is az NKE állományában maradok.

**Mérföldkő
a Sapientia
Erdélyi
Tudomány-
egyetemmel
kötött meg-
állapodás.**

**Nagyszabású terveink vannak
a határon túli kapcsolatok
továbbfejlesztésére.**

HATÁRTALAN EGYÜTT- MŰKÖDÉSI LEHETŐSÉGEK

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem (NKE) kapcsolatépítési stratégiájának fontos eleme a külföldi egyetemekkel való együttműködési lehetőségek kiépítése és szélesítése. Az NKE az úgynevezett „magyar–magyar stratégia” jegyében folyamatosan bővíti kapcsolatait a határon túli felsőoktatási intézményekkel. Kiemelt területek – a többi között – a felvidéki, a kárpátaljai, az erdélyi és a délvidéki egyetemek.

Szerző: Kalmár Erika

A külföldi magyar kapcsolatok építésének feladata Padányi József stratégiai rektorhelyettesnek és munkatársainak a feladatköréhez tartozik. „A fentebb említett négy régióval való kapcsolatfelvétel nem előzmény nélküli, hiszen már az elődintézmények is fontosnak tartották a magyar–magyar kapcsolatokat” – fogalmazott Czene Gréta, a külföldi magyar kapcsolatok szervezője. A nyitás a külföldi egyetemek felé számtalan fejlődési, valamint fejlesztési, képzési, oktatói és tudományos együttműködési lehetőséget jelent.

A stratégia megvalósítása már tavaly januárban elkezdődött. „Feltérképeztük, hogy az első évben mely régiókkal tudnánk majd együtt dolgozni, s azt is, hogy az adott térségben milyen felsőoktatási intézmények, illetve tanácsok, magyar érdekeltségű, felsőoktatást érintő egységek működnek. Négy nagy területet határoztunk meg első lépésként: Felvidék (Szlovákia), Kárpátalja (Ukrajna), Erdély (Románia) és a Vajdaság (Szerbia)” – mondta

Czene Gréta. A megállapodás lehetőséget teremt a hallgatók ismeretanyagának szélesítésére, a közös munkálkodásra, együttgondolkodásra, kapcsolatépítésre a felvidéki Selye János Egyetemmel, a Konstantin Filozófus Egyetemmel, az erdélyi, Nagyváradon működő Partiumi Keresztény Egyetemmel, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemmel, a jövőben pedig a Babeş–Bolyai Tudományegyetemmel, valamint a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolával.

Pályázati forrásokkal

„A Nemzeti Tehetség Program pályázati forrásainak felhasználásával az elmúlt évben két alkalommal is sikerült olyan programot szerveznünk, amely elősegítette az intézményeink közötti együttműködést – tájékoztatott Czene Gréta. – A Szintézis címmel megrendezett, háromnapos nyitri programon tizenöt NKE-es hallgató és tíz nyitri egyetemi hallgató vett részt.

A stratégia megvalósítása már tavaly januárban elkezdődött.

A diákok az NKE szakkollégiumainak delegáltjai voltak, akik a három nap alatt megismerkedtek a helyi történelemmel, hagyományokkal, a partneregyetem hallgatóival, egyetemi és hallgatói szervezetekkel, valamint az ottani tehetséggondozó program elemeivel. A háromnapos képzés részeként kiránduláson fedezhették fel Nyitra és környékének történelmi és kulturális nevezetéseit – sorolta a program elemeit Czene Gréta.

A rendezvénysorozat zárónapján Nyitrára utazott Patyi András, a Nemzeti Közzolgálati Egyetem rektora is, aki találkozott a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem rektorával, Libor Vozárral, illetve együttműködési megállapodást írt alá Komzsík Attilával, a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Karának dékánjával. Az együttműködés lényege, hogy mind vezetői, mind oktatói, mind pedig hallgatói szinten a tudományos és képzési kapcsolatok mellett emberi kapcsolatok is kialakulhassanak. A megállapodás szerint

a két intézmény a jövőben közös kutatásokat, kurzusokat indíthat, továbbá közös konferenciák szervezését is tervezik. A megállapodás magában foglalja egymás tudományos eredményeinek publikálását, szakdolgozati konzultációkat, illetve lehetőségek szerint a könyvtárközi kapcsolatok kialakítását is. „A fentebb említett egyetemekkel már korábban kialakítottuk az Erasmus-együttműködést, jelenleg is vannak »áttanítások«, működő csereprogramok” – tette hozzá Czene Gréta.

Közösen munkálkodva

A határon túli kapcsolatok kialakításában mérföldkőnek számít az a megállapodás is, amelyet az NKE kötött a Sapientia Erdélyi Tudományegyetemmel. A megállapodás tartalma szerint a két egyetem elkötelezett a hazai és a határon túli felsőoktatás értéktanteremtő eredményességének növelésében, az oktatási és tudományos tevékenységek közös fejlesztésében. Az együttműködés alapján – több más program mellett – a két egyetem közös kurzusok indítását is tervezi. A felek megállapodása szerint az oktatók részt vesznek a másik intézmény hallgatói által készített szak- és diplomadolgozatok elbírálásában, konzulensként pedig közreműködnek azok elkészítésében. A megállapodás lehetővé teszi nemzetköziesített mesterképző programok indítását is. Az egyetemek oktatói, kutatói megjelentethetik tudományos publikációikat egymás kiadványaiban. A tervek szerint a jövőben sor kerül majd közösen kiírt pályázatokra is. Az együttműködési szerződést decemberben látta el kézjegyével a két egyetem vezetője. A 2013-as év egy másik jelentős programja volt a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetemmel októberben lebonyolított, négynapos, Határtalan interakció elnevezésű tehetséggondozó program, amelyet szintén a szakkollégiumokra és a TDK-n induló tehetséges fiatalokra „fűztek” fel. Az NKE és a nagyváradi egyetem közösen szervezte a programokat, amelyekben 15-15 hallgató vett részt. A vezető- és kommunikációs képzés mellett a Partium, Nagyvárad és Arad történelmi és kulturális hagyományaival, nevezetességeivel ismerkedtek meg a hallgatók, a tréning során a résztvevők hasznos tapasztalatokra és kapcsolatokra tettek szert, amelyeket jövőbeni tanulmányaik és munkájuk során is tudnak majd kamatoztatni.

Jövőbeni tervek

„Erre az évre is nagyszabású terveink vannak a határon túli kapcsolatok továbbfejlesztésére. Idén Kárpátalján és a Vajdaságban tervezzük egy-egy tehetséggondozó program lebonyolítását. Elképzeléseink szerint először Beregszászra, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolára látogatunk el. A vajdasági Újvidéki Egyetemmel közös programot pedig őszre, októberre tervezzük. Nyáron a Balaton mellett szeretnénk szervezni egy Kárpát-medencei nyári egyetemet, ahová minden régióból összesen ötven hallgatót várunk. Ezekben a programokban térítésmentesen vehetnek majd részt a hallgatók. Mindezekben túl pedig folyik az együttműködések kialakítása és aláírása a Selye János Egyetemmel, a Partiumi Keresztény Egyetemmel, a Babeş-Bolyai Tudományegyetemmel, valamint a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolával” – tájékoztatott bennünket Czene Gréta.

DIPLOMATA KARRIER A KÖZZSOLGÁLATBAN KÖZZSOLGÁLATI ÖSZTÖNDÍJAS KÉPZÉS!

NEMZETKÖZI KÖZZSOLGÁLATI KAPCSOLATOK MESTERKÉPZÉS

indul a
Nemzeti Közzolgálati Egyetemen
a **Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, a Külügyminisztérium, a Belügyminisztérium és a Honvédelmi Minisztérium szakmai felügyeletével a 2014/2015-ös tanévtől.**

A képzés négy féléves és mesterfokozatú (MA) végzettséget ad. A képzés célja a nemzetközi közzolgálati karrierre, a diplomáciai hivatásra történő célzott felkészítés.

Egy nemzetközi szakterület specialistájává is válsz! Az első évben az alábbi szakirányokból választhatsz:

- nemzetközi közigazgatási tanulmányok szakirány
- biztonsági tanulmányok szakirány
- rendészeti tanulmányok szakirány
- Európa-tanulmányok szakirány

A képzés során magas szintű szaknyelvi oktatást, külföldi képzési és diplomáciai gyakorlati lehetőséget biztosítunk.

A szak felelőse Dr. Szalayné Dr. Sándor Erzsébet, a Nemzetközi Intézet igazgatója, az Alapvető Jogok Biztosának helyettese.

Jelentkezési határidő:

2014. február 15. (Felsőoktatási Felvételi Tájékoztatóban meghatározottak szerint)

További kérdésed van? Keresd meg a Nemzetközi Intézetet az alábbi elérhetőségeken:

<http://nit.uni-nke.hu/> | Tel.: +36-1-432-9059 | Email: tanulmanyi.nit@uni-nke.hu

A KÖZÖS MODUL TANKÖNYVEI

II. rész: A rendészet elmélete és a katasztrófavédelmi igazgatás

A 2013–2014-es tanév őszi félévében a Nemzeti Közszerológati Egyetem valamennyi karán bevezették az Egyetemi Közös Modult. A közös képzés célja a karok közötti szellemi közeledésen túl, a szakok, szakirányok közötti átjárhatóság megteremtésével a hivatásrendek közötti mobilizáció megkönnyítése. Az egységes szemlélet és hivatástudat kialakítása, a társhivatalokkal való megismerkedés hatékonyabbá teszi a közszerológati szakemberek közötti együttműködést. Ez különösen fontos az olyan területeken, mint a rendészet, azon belül is a katasztrófavédelem. A Nemzeti Közszerológati és Tankönyv Kiadó gondozásában megjelentett tankönyvsorozat kötetei közül most olyanokat mutatunk be, amelyek a rendészet tudományterületéhez tartoznak.

Szerző: Brecsok Anna

A rendészet elmélete és rendészeti eszközrendszer tantárgyból

A rendészet alapjainak elsajátítása minden, a közszerológat különböző ágazataiban már dolgozó vagy leendő szakember számára elengedhetetlen, ugyanis tevékenységük egy része, közvetlenül vagy közvetve, de kapcsolódik ehhez az igazgatási területhez. A rendészet elméletének és eszközrendszerének egységes és alapos ismerete különösen fontos az olyan rendkívüli helyzetek esetében, amikor a társadalom hatékony védelme a civil, a rendőri és a honvédelmi igazgatás szoros és hatékony együttműködése révén érhető el. A tankönyv célkitűzése olyan ismeretanyag átadása, amelynek segítségével valamennyi közszerológati szakember eligazodik a rendészeti igazgatás alapfogalmait és alapelveit, azok gyakorlati alkalmazásának szabályait illetően. Olyan lényeges és szükséges elméleti alapokat fektet le, amelyekkel segíti a rendészet társadalmi rendeltetésének, funkcióinak, az általa alkalmazott erőszak-monopólium működésének megértését.

Megismerkedhetünk a rendészet fogalmával, a modern közigazgatásban elfoglalt helyével. A fogalom megértéséhez nélkülözhetetlen a történeti kontextusba helyezés. Fontos annak a folyamatnak a vizsgálata, amelynek révén megérthető, hogy hogyan és miért válik ki a rendészet az általános közigazgatástan rendszeréből, és amelynek eredményeként a maga sajátosságával létrejön az elkülönült rendészeti igazgatás. A könyv meghatározza a közrend és a közbiztonság fogalmát, részletezi a rendőrség bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatait. Bemutatja a rendészeti hatalom garanciális korlátait, amelyek különösen jelentősek egy olyan területen, ahol a legitim erőszak monopóliumának alkalmazása megengedett. Megismerkedhetünk a rendészeti eszközökkel (jogintézmények, szervezeti keretek, humánerőforrások, tárgyi-technikai és pénzügyi-anyagi feltételek), amelyeknek a segítségével bizto-

sított a rendészeti igazgatás megfelelő, rendeltetés szerű működése. Képet kapunk a rendészeti rendszerről, személyzetéről, a rendészeti igazgatás fejlesztésének lehetőségeiről.

A kötet elsődleges célcsoportja a közös modul hallgatói, de ajánljuk minden olyan hallgató, oktató, közszerológati szakember számára, aki elmélyedni kíván a rendészeti igazgatás alapjaiban.

Katasztrófavédelmi igazgatás

„A katasztrófavédelem nemzeti ügy. A védekezés egységes irányítása állami feladat.” A katasztrófavédelem területén viszont az állami fellépés hatékonysága megköveteli valamennyi hivatásrend képviselőjétől a szervezett, gyors és hathatós együttműködést, amelynek célja a Magyarország területén élő lakosság életének, vagyonának biztonsága, valamint az ország működőképességének folyamatos fenntartása.

A hatékony kooperáció egyik előfeltétele, hogy a leendő közszerológati szakemberek elsajátítsák a katasztrófa elleni védekezés alapjait, feladatait, eszközeit, szervezeti és irányítási rendszerét, továbbá az ezt meghatározó szabályozásokat és gyakorlati megoldásokat. Cél ezenfelül, hogy megismerkedjenek a tűzvédelem, a polgári védelem és az iparbiztonság speciális feladataival.

Tisztában legyenek a hazai és a nemzetközi katasztrófavédelmi szervekkel való együttműködés szabályaival, hiszen a katasztrófák nem vesznek figyelembe országhatárokat, kezelésük esetenként csak a nemzetközi szinten lehetséges. A tankönyv ezen ismeretek elsajátításában nyújt segítséget.

A kötet különösen fontos irányítói katasztrófa megelőzés, a védekezés és a helyreállítás feladatrendszerének terén, ugyanis a katasztrófavédelmi igazgatás szervezete 2012. január 1-jétől megújult. Az 1999-ben kialakított hazai katasztrófavédelmi rendszer újragondolásakor szakítottak a korábbi beidegződésekkel, megváltozott a katasztrófavédelem jogi szabályozása, valamint az új elvárásoknak megfelelően megkezdődött a hivatásos katasztrófavédelmi szervek feladatainak átalakítása.

E kötet így nemcsak a Nemzeti Közszerológati Egyetem hallgatói, hanem valamennyi közszerológati dolgozó számára segítséget nyújthat az új helyzet megismerésében.

Hol érhetőek el a közös modul tankönyvei?

A tankönyvsorozat megtalálható a Nemzeti Közszerológati és Tankönyv Kiadó honlapján (www.nktk.hu). Itt minden fontos információ (tartalom, ár) megtudható a könyvekről. A könyveket legegyszerűbben a Nemzeti Közszerológati Egyetem mindhárom karán, az NKE Szolgáltató Nonprofit Kft. által üzemeltetett jegyzet- és ajándékboltokban lehet beszerezni.

Nekünk
fejlődni
kell, amit
nem lehet
piaci alapon
megvalósítani.

A GAZDASÁG VAN AZ EMBERÉRT, NEM FORDÍTVA

Beszélgetés prof. dr. Csath Magdolna,
egyetemi magántanárral

A gazdaság a társadalom alrendszere, nem pedig fordítva, ahogy a neoliberais közgazdászok vallják – véli Csath Magdolna, aki tagja a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen nemrég indult Jó Állam Kutatóműhelynek. A professzor asszonnyal emellett arról is beszélgettünk, milyen viszonyban kell állnia egymással államnak, gazdaságnak és társadalomnak.

Szerző: Takács Péter

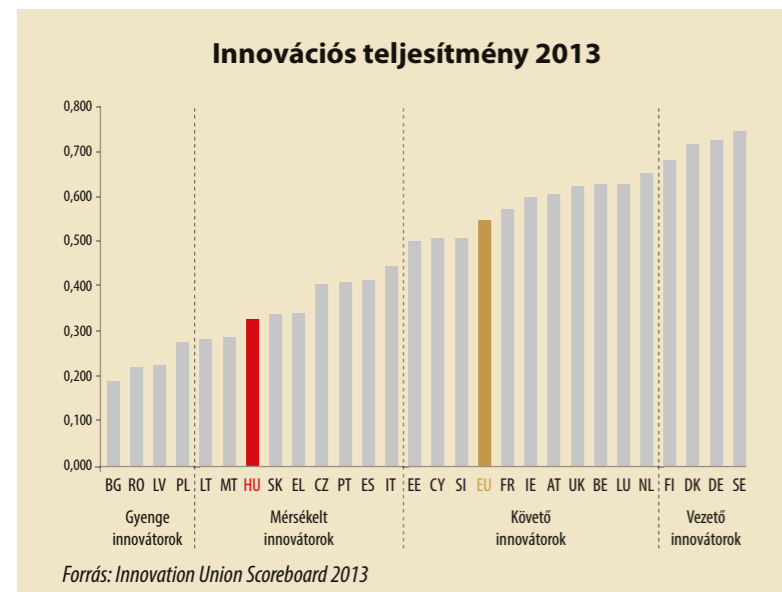
Az Oszmán Birodalom fénykorában az akkor ismert világ jó részét meghódította. Működött a közigazgatás, a diplomácia, az állam nem volt az állandó felbomlás állapotában. Pedig teljesen másképpen működött, mint egy mai modern társadalom. Ennek tükrében mi a „jó állam”? Nem lehet, hogy a maga módján, a saját kultúrájában, a saját történelmi kontextusában minden állam jó állam?

Általánosságban valóban nem lehet azt mondani, hogy egy állam jó vagy rossz. A kérdést nem tudjuk vizsgálni elvonatkoztatva a kortól, a kulturális és történelmi összefüggésrendszerrel, valamint attól, hogy az adott államnak egy bizonyos időpontban és országban melyek a legfontosabb feladatai. Egy katonai prioritások szerint felépített ország példáját említette, amely hódítani akart. Nyilván az volt neki a „jó”, hogy erősen centralizált, hatalmi központú berendezkedése legyen. Nem mindegy az sem, melyik régióról beszélünk, hiszen minden országnak megvan a maga jellegzetes kultúrája. Ha a kultúrának nem felel meg az állam működése, előbb-utóbb összeütközésbe kerül a társadalom és a kormányzat. Ilyen volt például, amikor a szocializmus idején egy kollektivistá irányítási rendszert kényszerítettek Magyarországra, miközben a magyar társadalom alapvetően individualista. A legfontosabb talán az a cél, amelyet az állam meg akar valósítani. Magyarországnak jelenleg arra van szüksége, hogy felzárkózzon, hiszen nem tekintjük magunkat fejlett, virágzó gazdaságú és társadalmú országnak. Nekünk fejlődni kell, fel kell zárkózunk másokhoz, amit nem lehet piaci alapon megvalósítani. Ehhez tudatos állami tevékenységre van szükség: nálunk akkor lesz jó az állam, a kormányzás, ha ezt a feladatát ellátja. Magyarországnak jó ideje lecsúszó pályán van, ez a folyamat az utóbbi nyolc-tíz évben még fel is gyorsult. Innen kell most kirántani ezt az országot. Az alapvetően neoliberális alapokon álló Európai Uniótól nem várhatjuk, hogy segít nekünk ebből a kátyúból kikecmeregni. Az uniónak az az érdeke, hogy az itt működő cégek minél több profitot termeljenek, a magyar állam úgy ugráljon, ahogyan azt az Európai Bizottságból diktálják.

A magyar kultúra tartalmaz bizánci elemeket, például ami az ügyek elintézési módját illeti. A jelenleg is zajló közigazgatási reformban viszont azt szeretné elérni az állam, hogy az ilyesmi ne a személyes kapcsolatokon múljon, hanem rögzített, mindenkire érvényes szabályok legyenek. Újra felmerül: mi a jó állam? Ami kulturálisan közel áll hozzánk, vagy ami másfajta közigazgatást honosít meg?

Az univerzalista-partikularista értékskálán hazánk a nemzetközi felmérések szerint a partikularista mezőhöz tartozik. Vagyis a mindenkire vonatkozó szabályok helyett a személyes kapcsolatokon alapuló érvényesülés jellemző. A teljesítményalapú-kapcsolat-alapú kultúrák közötti tengelyen a második fogalomhoz állunk közelebb. Vagyis nem ahhoz a modellhez, ahol jó teljesítménnyel, szorgalommal, kemény munkával lehet előrelépni, hanem ahhoz, ahol kapcsolatok által. Egy harmadik szempont: mennyire szereti a társadalom a változást és azokat az embereket, akik változást hoznak.

A magyar társadalom alapvetően individualista.

Általánosságban, és nem az egyes egyének szintjén elmondható rólunk, hogy nem szeretjük a változásokat. De miért baj mindez? Mivel a társadalom nem fogadja el szívesen az innovációkat, sokszor megcsúsznak, hogy a nálunk megszülető termékek nem itt lesznek sikeresek. Az újítól való irtózás nagyon-nagyon rossz egy olyan országban, amelynek fel kellene zárkóznia. Ami pedig még szomorúbb, a partikularista kultúra tulajdonképpen már-már magában foglalja a korrupciót. Mondhatná azt egy kormány, hogy ezek az adottságaink, mit lehet tenni? Ezek szerint fogunk játszani. Ám itt jön az, hogy egy kormány tagjainak államférfiként kell gondolkodniuk.

KORRUPCIÓS INDEX (CPI)
Országok sorrendje (CPI)

Ország	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ausztria	15	15	14	13	10	11	15	12	16	15	16
Csehország	47	52	54	51	47	46	41	45	52	53	57
Lengyelország	44	45	64	67	70	61	61	58	49	41	41
Szlovénia	34	27	29	31	31	28	27	26	27	27	35
Szlovákia	51	52	59	57	47	49	49	52	56	59	66
Finnország	1	1	1	1	2	1	1	5	6	4	2
MAGYARORSZÁG	31	33	40	42	40	41	39	47	46	50	54
az összes vizsgált ország	91	102	133	145	158	163	179	180	180	178	182

Forrás: Transparency International

Nemzetközi szinten azok az országok sikeresek, amelyek univerzalisták, teljesítményalapú kultúrájuk van, és szeretik a változásokat, vagyis nem olyanok, mint mi jelenleg. Tehát ha egy kormány a nemzetét akarja építeni, márpedig mi mást akarhatna tenni, változtatnia kell az ország kultúráján.

Az interneten olvastam egy interjúban, hogy a neoliberális közgazdászokról úgy véli, szerintük az ember van a gazdaságért, nem fordítva. Ezt komolyan így gondolja?

Igen, vannak, akik ezt vallják, de nem azért, mert rossz emberek. Ők ebben hisznek. Az IMF munkatársai vagy az amerikai neoliberális közgazdász, Friedman, Thatcher volt brit miniszterelnök vagy Ronald Reagan abból indulnak ki, hogy ha jól működik a piac, jól fog működni a társadalom is. Ezért a kormányoknak szerintük azzal

kell foglalkozniuk, hogy minél jobb legyen a vállalatoknak. Ez azonban egy rendkívül dogmatikus nézet, hiszen a világ nem ilyen egyszerű. Annyira bonyolultak a társadalmi és a gazdasági összefüggések, hogy nem írhatók le a neoliberális közgazdászok által képviselt leegyszerűsített módon. A Görögországot megmenteni törekvő, az IMF-ből, az Európai Bizottságból és az Európai Központi Bankból álló trojka a neoliberális közgazdaságtan alapján áll. Mi történt? Végrehajtották a görögökkel a megszorításokat, majd egyszer csak megjelentet a valutaalap egyik munkatársa egy tanulmányt, amelyben leírja: tévedtünk, nem működtek a matematikai modelleink. Pontosan erről van szó, a világot nem lehet matematikai modellekkel jól leírni.

A gazdaságról néha az lehet az érzésünk, hogy az nem más, mint az emberi természet egy bizonyos vonásának kivetülése: minél kisebb befektetéssel minél nagyobb hasznot. Mint ahogy általában igaz ez az élővilágra. Nem lehet, hogy ha ez így van, a kormányok valójában nem tudják befolyásolni a gazdaságot mozgató alapmechanizmusokat, mert azok vagy így, vagy úgy, de érvényesülni fognak?

Amit mond, abból az következik, hogy feltételezzük, az emberek alapvetően rosszak. Mindenki csak a pénzért, vagyonért hajt. De ez nem így van. Az ember társas lény, önmagában attól, hogy pénze van, nem lesz boldog. Kell neki a megbecsülés, a szeretet, a közösség, az önmegvalósítás. A társadalomnak vannak alapelvei, például az etikus viselkedés. Ebből az következik, hogy bár egy cég működésében kétségtelenül az egyik legfontosabb szempont a profitmaximalizálás, a tulajdonos egy társadalom polgára is, amelyért felelősséget vállal, amelynek etikai normáit elfogadja. Ha nem így viselkedik, például becsapja az ügyfeleit, az egy normális társadalomban azzal jár, hogy az alkalmazottak nem érzik ott jól magukat, továbbállnak. Jó szakemberek nélkül pedig egy cég sem lehet sikeres. Háromféle nézet létezik a piac és a társadalom viszonyáról: az egyik szerint a kettőnek semmi köze egymáshoz. A másik szerint a társadalomnak alrendszere a gazdaság, a harmadik pedig azt hirdeti, hogy a gazdaságnak alrendszere a társadalom.

No, ez utóbbi a neoliberális megközelítés. Én annak a híve vagyok, hogy a társadalom alrendszere a gazdaság. Az állam szerintem nemcsak éjjeliőr, feladata az is, hogy beruházzon egy társadalom működésébe. Az oktatásba, a kutatás-fejlesztésbe, az egészségügybe. Egy társadalom legfőbb értéke nem az általa felhalmozott vagyon, hanem a jól felkészült, egészséges polgárok. Az sem mindegy, csökken-e a lakosság száma, vagy növekszik.

Az ember társas lény, önmagában attól, hogy pénze van, nem lesz boldog.

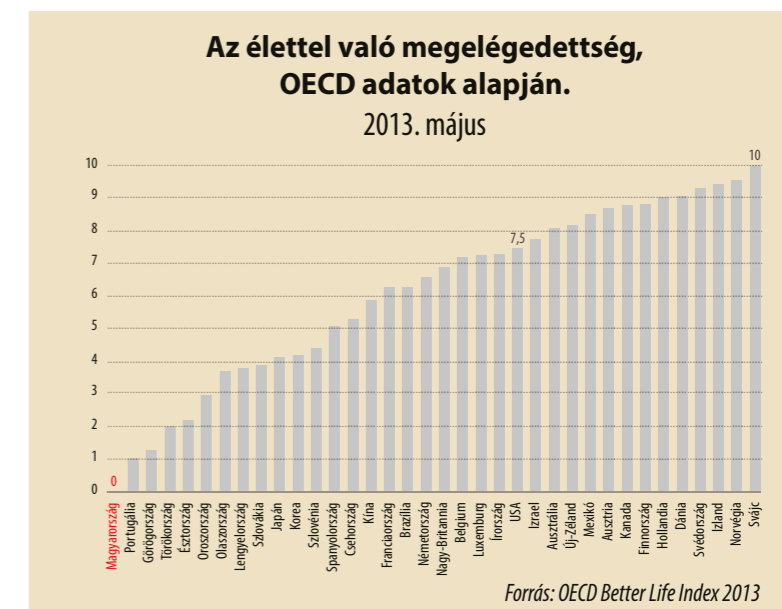
Több közgazdászhoz hasonlóan ön is publikál olyan írásokat, könyveket, amelyek az átlagember számára is érthetőek. Ezzel munkatársainak körében szakmailag nem csökken a presztízse?

Nagyon régen tanítok már egyetemen, hozzá vagyok szokva, hogy olyan nyelven kell fogalmazni, amelyet a diákok megértenek. Egy szakmai tételt, egy közgazdasági modellt érthető nyelven is elő lehet adni. Nem kell ezt feltétlenül „hókuszpókuszokkal” művelni. Ahol ezeket használják, ott néha csak a nagy üresség elfedésére szolgál a szakszargon. Nem lebutításról van tehát szó. Egy szakembernek nagyon is feladata, hogy közérthetően tudjon beszélni a tudományterületéről. Látjuk, mennyire alacsony szintű Magyarországon az emberek pénzügyi tudása. Pedig milyen jó lenne, ha nem így lenne, mert akkor nem kerültek volna ilyen sokan a devizahitel-csapdába. Egy értelmiséginek feladata, hogy járuljon hozzá a maga eszközeivel a társadalom tudásszintjének emeléséhez. Én ezt mindig jó szívvel tettem. A tankönyvek és a szakmai cikkek írása mellett számomra ez egyfajta hobbi.

Ha már a közérthetőségnél tartunk: mit lehet tudni a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen induló Jó Állam Kutatóműhellyel kapcsolatban?

Én ma veszek részt az első szakmai megbeszélésen. Ha engem kérdez, nekem rengeteg ötletem van. Mindenképpen abból indulnék ki, hogy megnéznem, Magyarországon ma mik a kormány legfontosabb feladatai, ezeket hogyan lehet jól megvalósítani. Óva fogom inteni kollégáimat: ne ugyanazokat a mutatókat használjuk, mint például a németek. Hisz ránk nem feltétlenül érvényesek. Arra fogok törekedni, hogy az általunk kialakított mutatószámrendszer semmiképpen ne szorítkozzon csupán a gazdaságra. Mindenképpen mérjünk több dimenzióban, foglalkozunk a társadalom állapotával is. Az OECD például rendszeresen vizsgálja a tagállamok-

ban az emberek elégedettségét. Sajnos Magyarország ebben a rangsorban rendkívül rosszul áll. Nálunk cél kell legyen, hogy ezt a helyzetet nem túl hosszú időn belül meg lehessen változtatni. Mégsem normális dolog, hogy egy országban, ahol a nemzeti jövedelem az uniós átlagának 60-70 százaléka, ennyire boldogtalanok az emberek. Valami itt nem stimmel. Ezzel dolgozunk az államnak. Vizsgálunk kell a társadalmi tőkét is, amely egy szociológiai fogalom. Azt mutatja meg, mennyire bíznak az emberek egymásban és a kormányban, mekkora a kohézió, milyen mértékben támogatják egymást a bajban stb. Nálunk ez a mutató is nagyon rossz. A jó kormányzást méri az is, sikerül-e ezen a helyzeten javítani. Vizsgálni szeretném, van-e a kormánynak stratégiája azzal kapcsolatban, hogy nálunk is az univerzalista kultúra terjedjen el, a korrupció pedig visszaszoruljon.

Pusztított, rombolt, propagandát terjesztett A 122 MILLIMÉTERES TARACK

Most induló sorozatunkban bemutatjuk a Zrínyi Miklós laktanya területén kiállított fegyvereket, harci eszközöket. Elsőként a 38/68 M 122 milliméteres tarackot ismerhetik meg közelebbről. Ebben dr. Szabó Tibor alezredes, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar műveleti támogató tanszékének tanszékvezető egyetemi docense van a segítségünkre, aki az egyetemen a tüzérek is tanítja.

A harmincas évek második felében tervezték a Szovjet-unióban, gyártása során összesen 19 600 példányban készült el az a 122 milliméteres tarack, amely a Nemzeti Közszolgálati Egyetemhez tartozó Zrínyi Miklós laktanya IMO-épületének sarkánál áll. A tarack tulajdonképpen a tüzérségi lövegek egy fajtája. Az ágyú egy részét arra használják, hogy közvetlenül a célra lőnek velük. Másik típusukkal (tarack, tarackágyú, ágyútarack) úgynevezett megosztott irányzás alapján tüzelnek, vagyis a fegyvert kezelő személyzet nem látja közvetlenül a célpontot. Az irányzás a tüzér megfigyelő által biztosított, valamint a meteorológiai és egyéb információk alapján történik. A lövedék nem közvetlenül a cél irányába hagyja el a csövet, hanem röppályát ír le. A tarack tulajdonképpen

olyan lövegtípus, amely közvetlenül a célra tüzelésre és megosztott irányzású lövésre is használható. A gyakorlatban az IMO-épület mellett kiállított 122 milliméteres elsősorban megosztott irányzású tüzelésre használták. A szakzsargonban csak „öcsibuffnak” nevezett tarackot a második világháborúban kezdte alkalmazni a Vörös Hadsereg, 1945 után a Varsói Szerződésben is rendszeresítették. A Szovjetunió kivül Lengyelországban és Kínában is gyártották. A Magyar Néphadseregben 1948-ban jelent meg az M30-as széria, összesen 860 darabot szerzett be a hazai hadiipar ebből a fegyverből. A hazánkban rendszeresített 122 milliméteres tarackokat 1968-ban felújították: tömör kerekek helyett felújítható légtömölős abroncsokat kaptak, légfékkel látták el őket. Ezzel a löveg-

típus megnevezése 38/68 M tarackra változott. A korszerűsítés előtt a lövegek magas kerekeik miatt igen borulékonyak voltak, a fékezést pedig a lövegvontatón utazó két katona oldotta meg egy-egy zsinór meghúzásával, szükség esetén. Az új fékrendszert már a vontatójármű működtette, külön beavatkozás nélkül. A Zrínyi Miklós laktanyában álló példányt Lengyelországban gyártották, 1952-ben.

A 122 milliméteres tarack az úgynevezett tábori tüzérséghez tartozik, harctevékenységben a peremvonaltól 2-3 kilométerre foglalja el tüzelőállását. Az ellenséggel a kezelőszemélyzet csak akkor kerülhet közvetlen kapcsolatba, ha a másik oldal katonái áttörik a peremvonalat. Ilyenkor történhet meg a közvetlen irányzással történő tüzelés is, de ez a gyakorlatban csak ritkán fordul elő. A 122-es tarack maximális lőtávolsága 11,8 kilométer, percnként 5-6 lövést tud leadni vele a hatfős kezelőszemélyzet. A tarack vízszintes irányban mínusz háromtól plusz 63 fokban képes tüzelni, oldalirányban pedig 49 fokot fordítható. A személyzetet egy 2-3 milliméter vastag lövegpaizs védi a kézfegyverek tüzeitől és a repeszektől.

A fegyvert működtető katonák harc közben ahhoz hasonló módon dolgoznak, mint amit a Forma-1-es autóversenyek közvetítésén látunk a kerékcseréknél. Vagyis mindenkinek megvan a maga feladata, a tüzelés során csak ezzel foglalkozik. Az irányzó például az előzetesen meghatározott viszonyítási ponthoz mérten beállítja a távolságot és az oldalszöveget a hozzá érkező információk alapján. A kezelőszemélyzet egy másik tagjának az a feladata, hogy a töltetet a csőbe helyezze. Külön ember foglalkozott a löszerek csőhöz vitelével, egy társuknak pedig az általában az ágyú egyik talpánál elhelyezkedő, nyolcvan darabban álló munició előkészítése volt a dolga. Ez utóbbira azért van szükség, mert például egy pisztoly-löszerral ellentétben – ahol a töltényben már benne van az a löpormennyiség is, amelynek a felrobbanásával tulajdonképpen a kezdősebességet megadja a lövedék-

nek – a tarackoknál a löszer ezen eleme nincs gyárilag egybeépítve azzal a résszel, amely tüzelésnél a csőből kiröppül. A löszer különálló részét képező tüzérségi hüvely használata azért praktikus, mert a lőtávolságnak megfelelően nem szükséges mindig a maximális robbanóerővel terhelni a csövet, így meghosszabbítható a fegyver élettartama. Érdekes, hogy a páncéltörő ágyúk esetében – a nagy tűzgyorsaság érdekében – a lövedéket és a tüzérségi hüvelyt egybeépítik, ott nincs lehetőség a löpormennyiség szükség szerinti adagolására. Maga a cső egyébként belülről huzagolt, azaz a lövedék tüzeléskor forogva hagyja el a fegyvert. Ilyenkor az ágyúcső nagyjából fél métert hátracsúszik, hiszen az az erő, amely a lövedéket kilövi, a tarackra is hat. Ha teljesen mereven építenék a csövet a talpazathoz, a tarack tüzeléskor nem bírná elviselni az erőhatást. A cső hátrasklását egy úgynevezett folyadékfék gátolja, az alapállapotba való visszahelyezést pedig egy külön szerkezet (léghelyretelő) oldja meg automatikusan, ez sűrített levegővel működik, amelyet tüzelés előtt szükséges külön a tarack megfelelő tartályába tölteni.

Az elsütés az elsütőzsinór meghúzásával történik, ezt a feladatot a személyzet egy külön tagja végzi. A célokat a második világháború óta a tüzérség az úgynevezett belövésrel igyekezett minél pontosabban eltalálni. Vagyis a próbálások becsapódásának a célterülettől való távolsága alapján pontosították a tüzelés paramétereit. A célt a tüzérek csak a belövés után kezdték el ténylegesen megsemmisíteni. A belövést a 4-6 lövegből álló üteg vezérlővege végezte el.

Az „öcsibuffot” az ellenség nyíltan vagy fedezékben elhelyezkedő élőerejének, tüzérségi tüzeszközeinek, vezetési pontjainak pusztítására, illetve rombolási feladatokra használták. Az élőerő pusztítása a gyakorlatban azt jelenti, hogy a gyújtószerkezetet magával vivő lövedék becsapódáskor felrobban, a szétrepülő repesz pedig – a lövedék fajtájától függően – megölik vagy megsebesítik az ellenfél katonáit. A repeszek továbbá pusztítják a haditechnikai eszközöket is. Rombolási feladatokon pedig például raktárépületek, földbe ástott fedezékek megsemmisítése értendő. Az osztott tüzelés természetéből fakadóan milliméteres pontosságú célzás nem lehetséges, de mivel a becsapódáskor a lövedék több tíz méteres területen teríti szét a repeszeket, ez nem is szükséges. A két és fél tonnás 122-es tarack világító vagy ködlövedéket is kilőhet, sőt, propagandaanyagok terjesztésére is alkalmas. Ilyenkor a lövedéket a gyújtó a röppálya meghatározott pontján indítja, amely működésbe hozza a kilökő töltetet. A lövedéktestből kirepülő, feltekert papírszeletekre írt, az ellenség demoralizálására szánt üzenet pedig eljut célközönségéhez.

A valóságban a 122 milliméteres tarackot a Magyar Honvédség már nem használja. A lövedékek célba juttatásának is létezik már jóval pontosabb módja. Igaz, az önmagukat ötméteres pontossággal célra vezető, irányított tüzérségi lövedékek egy-egy darabja mintegy hárommillió forintot kóstál, ami hagyományos társaiénak nagyjából a tíz-hússzorosa. Ezért a Magyar Honvédség számára ezek a lövedékek napjainkban megfizethetetlenek.

A valóságban a 122 milliméteres tarackot a Magyar Honvédség már nem használja.

MIT TANULNAK A KÖZSZOLGÁLATI TISZTVISELŐK?

Egyetemünk a felelőse közel nyomcvanezer közszerológati tisztviselő és közigazgatási vezető rendszeres továbbképzésének. 2013 a rendszerépítés, a képzésfejlesztés és a kísérleti programok éve volt. 2014-ben a tisztviselők számára négyéves továbbképzési időszak kezdődik egyetemünkön. De mit és hogyan tanulnak a tisztviselők?

A közszerológati tisztviselőkről szóló, 2011-ben megszületett törvény és egyik végrehajtási rendelete határozza meg az NKE feladatait az új közszerológati továbbképzési rendszerben. 2012-ben a feladatok ellátására Vezető- és Továbbképzési Intézet (NKE VTKI) jött létre, amely központi egyetemi szervezetként a kapcsolódó kiemelt

kormányzati projektek szervezésének is felelőse (ÁROP). A rendszert a továbbképzésekért is felelős rektor-helyettes, dr. Kis Norbert felügyeli.

„Mérőföldkő a rendszeres továbbképzés bevezetése – állítja a rektorhelyettes. – Nincs professzionális, korszerű

közigazgatás egy magas szintű továbbképzési és vezetőképzési rendszer nélkül. A szakismeretektől a képességek fejlesztéséig a tudást folyamatosan frissíteni és bővíteni kell. A tanulás hatékonyságának mérésétől a közigazgatási szakvizsgáig széles eszköztár áll rendelkezésre a tudás mérésére is.”

2013-ban egyetemünk feladata részben az országos rendszer építőelemeinek összeállítása volt. Az egyetemi informatikai rendszernek képessé kellett válnia arra, hogy egyidejűleg öt-hatezer klient szolgáltatson ki oktatásszervezési és e-tanulási programokkal. A továbbképzési portált közel kétszáz saját fejlesztésű képzési programmal töltöttük fel. Eközben az NKE a teljes továbbképzési rendszer, így a piaci programok és az állami szervek belső továbbképzései vonatkozásában is minőségirányítási feladatokat lát el. A tisztviselők tanulmányi pontrendszerben teljesítik éves képzési kötelezettségüket, ami egy komoly nyilvántartási és nyomonkövetési rendszer felépítését tette szükségessé.

A lényeg azonban az, hogy hogyan és mit tanulnak a tisztviselők – jegyzi meg a rektorhelyettes. Alapkérdésekben egy, a közigazgatásért felelős miniszter által felállított testület (Közigazgatási Továbbképzési Kollégium) dönt. Ebben az NKE és a közigazgatás különböző szintjeinek felelős vezetői határozzák meg a fejlesztések irányait és döntenek a programok minőségi megfeleléséről. Az „e-learning”, azaz önállóan tanulható, korszerű oktatóprogramok készítése jelenti az alapot. Ezekre épülnek konzultációk, előadások és kiscsoportos tré-

a közigazgatás és a közszerológat változásának valamennyi szegmensét dinamikus bemutató programokról beszélünk. Az e-learning képzési programokat több mint ötvenezer tisztviselő teljesítette 2013-ban. Nemzetközi témákban számos tréninget szerveztünk magyar és angol nyelven. Ezek fejlesztésében neves külföldi kutató és képző intézmények is részt vettek (ENA, Marshall-központ, EIPA). Fejlesztések indultak az NKE felelősségébe tartozó elektronikus információbiztonsági közszerológati továbbképzések területén. A kibervédelem témájában egyéves szakirányú továbbképzés is indul kétszáz tisztviselő részvételével. A települési önkormányzatok számára külön programok is készültek. Közel húsz ezer önkormányzati tisztviselő továbbképzéséről kell gondoskodnunk úgy, hogy az önkormányzatok jelentősen megváltozott feladataihoz adunk tudásalapot. Elindítottunk a Helyi Közszerológai Akadémia elnevezésű hálózatot, amely az ország hetven pontján közel félezer önkormányzat számára jelent majd a stratégiai-tervezési feladatokban komoly segítséget.

A vezetők számára huszonhét programunk van, ezek a vezetői képességeket fejlesztő tréningek. A vezetői utánpótlástól a felsővezetők képzéséig folytatódik a különböző fejlesztési igényszinteket kiszolgáló programok bővítése.

A rektorhelyettes szerint a legnagyobb kihívás, hogy a komoly munkaterhelés mellett sikerüljön folytatható hatékony és hasznos tanulási feltételeket megteremteni a tisztviselők számára. Az egyetem oldaláról pedig még sokat kell dolgozni azon, hogy a különböző szervezetek, képzési szintek és hivatásrendi képzések olyan összehangoltan működjenek, hogy a különböző belső képzés-fejlesztésekből minden hivatásrend és minden kar profitáljon.

ningek. Mivel mintegy nyomcvanezer tisztviselő harminc-negyven órás képzését kell megoldani, a kormányhivatalok, partneregyetemek és több száz fő oktató hálózata épül az NKE bázisán kialakított országos továbbképzési tanrendre. Ez több ezer tréninget és több milliárd óra képzési időt jelent.

2013 a felkészülés és a főpróbák éve volt tartalomfejlesztésben. Kiemelkedik ebből a kormányablak-ügyintézők számára fejlesztett 160 órás képzési program. Az új kormány-tisztviselői hivatásrendi képzésben közel négyezer tisztviselő vett részt, integritásképzésben pedig hatezer fő. A képzési tematika sokszínű: ágazat-stratégiai képzések, új jogi szabályozások, a szervezetfejlesztés,

**Mintegy
80 ezer
tisztviselő
30-40 órás
képzését kell
megoldani.**

A hálás, ragyogó tekintetek minden addigi erőfeszítésnek értelmet adtak.

szébbé tétele fogalmazódott meg, a projekt mögött álló koncepció azonban sokkal távolabbra nyúlt egy egyszeri karitatív gyűjtés kereteinél. Erről árulkodik a projekt jelmondata is:

„Tanuljunk és tanítsunk reményt adni a gyermekeknek.”

A december elején lezajlott, háromnaposra tervezett, de végül öt napon át tartott gyűjtés során több száz mese- és ismeretterjesztő könyv, 35 kilónyi plüssfigura, tucatszámú, gyermekként óvott, ám most önzetlenül, nagylelkűen átadott játék, csokoládé és számos más tárgyi és pénzügyi adomány gyűlt össze az önkéntesek standjain. A projekt azonban a gyűjtés sikerével még nem ért véget. A többhetes előkészület, a napokig tartó, lelkes és eredményes szervezést az adományok szisztematikus kiosztása követte.

Az utómunkálatokat koordináló Reményt a Gyermekeknek Közhasznú Egyesület az NKE EHÖK-kel karöltve több mint négyszáz gyermeknek juttatta el az ajándékcsomagokat. Ezáltal sikerült örömtelibbé tenni a Nemzeti Pető Intézet és a Menedékház Alapítvány Családok Átmeneti Otthona lakóinak, a Bethesda Gyermekkorház kis betegeinek, valamint a Kesztyűgyár Közösségi Ház látogatóinak ünnepét. Az egyesület önkénteseit a kari HÖK tagjai, az EHÖK elnöke, a Katasztrófavédelmi Intézet hallgatói és az NKE Szolgáltató Nonprofit Kft. munkatársai kísérték el, személyesen is átadva ezáltal a Nemzeti Községi Egyetem polgárainak minden jókívánságát. S a hálás, ragyogó tekintetek minden addigi erőfeszítésnek értelmet adtak. Ünnepi színelőadás a Pető Intézetben, mikulásoszás a Heim Pál Gyermekkorház krónikus osztályán, NKE-s krampuszok bevetése a kesztyűgyárban, katonásdi a Bethesda kórtermeiben és ajándékozás a családok átmeneti otthonában, hogy csak néhányat említsünk az ünnepi körút állomásai közül.

Egy dolog maradt ki csupán. Csak egy szó: köszönet! Köszönet mindenkinek, aki felajánlott, önkéntes munkát vállalt, elkísért, csomagolt, sütit sütött, köszöntött, énekelt, ajándékozott. Tengernyi emlék őrzi mindazon pillanatokat, amelyek megkoronázták a résztvevők áldozatos munkáját. A hallgatók beszámolója alapján bátran állíthatjuk, hogy legalább olyan örömteli volt adni, mint kapni. S nem csupán ajándékozni, de együtt át is élni a gyerekek örömeit.

Ki szívét osztja szét...

Az adventi időszakban a VTKI munkatársai sem maradtak ki a rászorulóknak megsegítéséből. Az intézet mindhárom telephelyének összes munkatársa részt vett a nagyszabású gyűjtési akcióban. A kezdeményezés a kollégák részéről indult el, annak reményében, hogy valamivel hozzá tudjanak járulni szegényebb sorsú honfitársaik karácsonyához, és egy kis emberséget csempésszenek a mindennapokba. Már a meghirdetés másnapján hatalmas csomagok jelentek meg a gyűjtési pontokon, és ez hetekig folytatódott. Játékok, könyvek, gyermekruhák érkeztek dobozokban, szatyrokban, zsákokban.

A szervezők felvették a kapcsolatot az Ökumenikus Segélyszervezettel, amelynek munkatársai nagy örömmel fogadták a szándékot, így az itt összegyűjtött ajándékok az úgynevezett védett házakban kerültek a karácsonyfa alá. 2013. december 12-én zajlott le az ajándékozás, amelyért Lehel László, a segélyszervezet igazgatója mondott köszönetet.

Folytatása következik...

A nagy sikerre való tekintettel az újabb hasonló akció már el is kezdődött. Most egy kis mátrai falu gyermekotthonának gyűjtenek a munkatársak. Aki szívesen felajánlana bármit, jelezze ezt a zoltan.laszlo@nki.gov.hu címen. A legapróbb segítség is számít...

Ez volt az első, ám a szervezők reményei szerint korántsem az utolsó ilyen kezdeményezés, amely megmozgott kicsit-nagyot, oktatót, hallgatót, vezetőt, önkéntest. S miért is érdemes erről még az új évben is beszámolni? A válasz rendkívül egyszerű. Adni nemcsak ünnepekkor, hanem mindennap, mindenkor, ok nélkül is lehet.

„De jut, s marad is, ha muszáj.
Ó, én vak, önző, jég-eszem!
Hát nem jobb adni örömet,
előre, önként, szívesen!?”

AHOGY SOK BORÚS SZEM HÁLÁS ÖRÖMMEL FELRAGYOG...

*Karácsony. Jött, elmúlt. Szürkén, sietve.
Adtunk is, kaptunk is. És talán a felnőttlét minden racionalitása ellenére be tudtuk fogadni az ünnepek békés, oktalan nyugalma és odaadását. A 2013-as advent azonban valami mást is hozott az egyetem hallgatóinak, munkatársainak és a számukra ismeretlen, ám távolinak korántsem mondható, hátrányos helyzetű gyerekeknek és családjaiknak. Néhány nap erejéig ugyanis az ünnep mindannyiuké volt. Közös volt. Ez volt az NKE igazi karácsonya.*

Szerző: Ecker Klaudia

De hisz mi másra való egy közösség, ha nem arra, hogy önmaga jólétén túl mások sorsán is segíteni kész legyen. S még a recept sem bonyolult: egy jó cél, csipetnyi szeretet és összefogás, céltudatos tervezés, kiváló időzítés és mindezek mögött a CSAPAT. Csupa nagybetűvel. Az ötlet ugyanis néhány, az év többi részében is kiválóan szerveződő, aktív és közösségi szempontból felelős gondolkodású csoport sajátja volt. A Közigazgatástudományi Kar Hallgatói Önkormányzata, az Ostrakon Szakkollégium, a Magyary Zoltán Szakkollégium, a SoReCa étterem és a Reményt a Gyermekeknek Közhasznú Egyesület által szervezett karitatív gyűjtés az NKE Egyetemi Hallgatói Önkormányzat és az NKE Szolgáltató Nonprofit Kft. támogatásával valósulhatott meg. A jótékony gyűjtés fő céljaként a hátrányos helyzetű vagy beteg gyermekek megsegítése, ünnepeik

A bűnüldözés nem más, mint a büntető igazságszolgáltatás előkészítése.

BELSŐ FEGYELEM NÉLKÜL NINCS JÓ RENDŐR

Kriminológus, a rendőrségi reform egyik élharcosa. A rendszerváltás óta folyamatosan érvel kollégáival együtt a nyitott, polgárbarát rendőrség mellett. Finszter Géza jelenleg a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen rendészetelméletet tanít. Vele beszélgettünk többek között a rendészet jelentőségéről, helyéről és szerepéről.

Szerző: Szőör Ádám

nyilatkozta, hogy ha ez az ára a terrorizmus megfékezésének, akkor szükség van rá. Ehhez azonban kellene azokat a garanciákat, amelyek biztosítják, hogy ezeket az információkat ténylegesen és kizárólagosan a terrorizmus elleni harchoz használják fel.

A rend és a szabadság mennyire fontos fogalmak, és hogy tud érvényesülni egyszerre mindkettő egy mai modern társadalomban?

Ezek csak harmóniában képzelhetőek el, és nem létezik a két fogalom egymás nélkül. Ha rend van szabadság nélkül, az zsarnokság. A rend nélküli szabadság viszont totális káoszhoz vezethet. 2001. szeptember 11. óta valóban sokat romlott az életminőség az egész világon, de ez kényszerből lett így, hiszen a fenyegetettséget nem lehet alábecsülni.

Mindezek tükrében hogyan változott a magyar rendőrség az elmúlt húsz évben? Nyitottabbá vált-e a társadalom irányába?

1989. október 23-án életbe lépett egy módosított alkotmány, amelynek egyik fejezetcíme az volt, hogy „A fegyveres erők és a rendőrség”. Korábban a pártkongresszusokon is mindig együtt tárgyalták a kettőt, hiszen egy diktatúrában ez természetes. Sajnos mindenki átsiklott efelett, pedig súlyos hiba volt ezt így benne hagyni a már demokratikus alkotmányban. Szerencsére a 2012. január 1-jén hatályba lépett alaptörvényben megváltozott a helyzet, külön helyen szerepel a rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok, és ettől elválasztva, egy másik helyen a honvédség. Fontos azt is megjegyezni, hogy az igazságszolgáltatás önálló hatalmi ág, és remélem, megérjük még azt is egyszer, hogy lesz önálló büntetőrendőrség, amelynek a helye az ügyészségen lesz. A bűnüldözés ugyanis nem más, mint a büntető igazságszolgáltatás előkészítése. Az nem a végrehajtó hatalom feladata.

Boross Péter egykori belügyminiszter, volt miniszterelnök azt nyilatkozta lapunknak, hogy akkor lesz jó rendőrség, ha a rendőrök határozottak tudnak lenni, és erőt is tudnak sugározni.

Egy rendőr esetében hogyan érhető el ez a magabiztosság, az erő kimutatása, a határozottság, és hogy jó döntéseket hozzon? Azt kell látni, hogy ez nem egy szabad foglalkozás, mint például az orvos, pedagógus vagy ügyvéd, hanem egy hierarchikus rendben végzett tevékenység. Ebből az általános vélekedés is következik, hogy akkor tud a rendőr magabiztos lenni, ha jó a főnöke. Ez viszont nagy tévedés, két okból is. Hiszen számtalan olyan kiélezett helyzet adódhat, amikor csak néhány másodperce van döntést hozni, és akkor senkitől nem kérhet tanácsot. A képzés során kell ezt a belső fegyelmet elsajátítania, ugyanis csak így lehet belőle a munkáját jól, magabiztosan végző rendőr.

A több rendőr nagyobb közbiztonságot jelent?

Erre vonatkozólag két, szakmai berkekben jól ismert kísérlet is folyt az Egyesült Államokban. Az egyik Kansas Cityben a hetvenes években történt, ahol megfigyelték a várost középen, a vonal egyik felén megduplázták, a másikon megfigyelték a rendőrök számát. Egy év után

Az egyik közintézmény épületében beszéltek meg a találkozót az interjú elkészítéséhez, oda mégsem tudtunk bemenni, mert a diktafont nem vihettük magunkkal. Úgy tűnik, hogy a terrorizmus elleni harc eredményeképpen ma sokkal szigorúbbak bizonyos jogszabályok és rendeletek, mint korábban. Sokat változott a világ?

Azt kell mondjam, hogy azok a hivatalnokok és szakemberek, akik a rendészet területén dolgoznak, hatványozottan érzik, hogy sokat változott. A jogsértés kockázata a terrorizmus miatt is minőségileg magasabb szintre emelkedett. A kérdés az, hogy ezek mennyire indokolják a szigorítást. Korábban a minisztériumok épületében szabadabb volt a ki-be járás. Most komoly kockázatok vannak. Az amerikai lehallgatási botrány kapcsán még Konrád György – aki egy liberális gondolkodó – is azt

A rendészeti képzés során egyfajta belső fegyelmet kellene a hallgatóknak elsajátítaniuk.

lényegében semmi változás nem történt. Egyik oldalon sem romlott, de nem is javult a helyzet. Ez alapján azt mondhatnánk, nincs jelentősége a több rendőrnek. De ez természetesen így nem igaz. A másik kísérlet Minneapolisban történt 1998-ban. Itt a kísérlet szervezői leültek a helyi rendőri vezetőkkel, és megkérdezték tőlük, hogy hol vannak a városban rendészeti szempontból a „forróbb” pontok, és hol vannak a biztonságosabb helyek. Utóbbiakból elvettek rendőröket, és áttették őket oda, ahol nagyobb szükség volt rájuk. Negyven százalékkal javult a statisztika. Tehát a nagyobb rendőri jelenlétnek van jelentősége, de csak akkor, ha ehhez megfelelő szakmai döntés párosul, és a rendőri vezetők jól osztják meg az erőforrásokat. Ehhez nagy helyi önállóság kell. Centralizált rendszerben is kivitelezhető ez, de kell, hogy a helyi parancsnokok nagy önállósággal rendelkezzenek. Mindez természetesen felelősséggel jár, van benne rizikó, de azt vállalni kell.

Ön korábban főigazgató-helyettese volt a Rendőrtisztiszi Főiskolának, de jelenleg is tanít a Nemzeti Közszerológiai Egyetem Rendészettudományi Karán. Hogyan látja, érzékeli az átalakulást?

A modern államokban sok olyan helyzet adódhat, ahol mind a három ágazatnak (rendvédelem, honvédelem és közigazgatás) együtt kell dolgoznia. A lényeg azonban az, hogy mindenki legyen profi a saját szakmájában, azért kell összedolgozniuk, hogy kiegészítsék egymást. Ehhez olyan képzésre van szükség, amelyik az egyes szakterületek különbségeire figyelemmel van. Ha ezt a fenntartók és az intézmény irányítói is így vélik és ezt szisztematikusan be is tartják, akkor működni fog a dolog. Természetesen mindemellett pénzügyi racionalitása is van egy ilyen integrációnak, hiszen költséghatékonyabban lehet működni, ha egy központból irányítják a folyamatokat.

A rendőrség modernizációja mindenhol hosszabb folyamat volt Nyugat-Európában is. Mit érdemes átvenni ezekből a tapasztalatokból?

A változás természetes módon hosszú folyamat volt mindenhol, legtöbbször tíz-tizenöt év. Belgiumban például a Heysel-stadionban bekövetkezett drámát követően kezdődött meg 1985-ben, és 2003-ban ért véget. Ehhez szükség van stratégiai tervezésre, amely át kell nyúljon a kormányzati ciklusokon. Ezt sok országban úgy garantálták, hogy törvényt alkottak arról, hogyan kell átala-

kítani a rendészeti igazgatást. Ahol viszont nem volt a kormányzatokban hajlandóság vagy pénz stratégiai távlatokban tervezni, ott akkor volt jó, ha nem nyúltak hozzá a meglévő a rendszerhez, csak arra figyeltek, hogy az működőképes legyen. Ilyen szempontból példaadónak tartom azokat az éveket, amikor Boross Péter volt a belügyminiszter.

Ha már a volt belügyminisztert és miniszterelnököt említi, úgy tudom, hogy jó kapcsolat alakult ki önök között. Legutóbb, amikor Boross Péter díszdoktori címet vehetett át a Nemzeti Közszerológiai Egyetemen, a laudációt ön tartotta.

Először a Nemzetbiztonsági Szolgálatnál találkoztam vele, államtitkárként ő felügyelte a szervezetet. Én akkor már elég jól ismertem az állambiztonsági szervezet működését (igaz, a tapasztalataimat a pártállami időkben szereztem), és tudtam, hogy az irányításban nélkülözhetetlen feltétel a műveltség, az átlagot meghaladó intelligencia. Boross Péter rendelkezik ezekkel az erényekkel, és ez szerencsére sokáig meghatározta a szolgálat működését. Nagy volt a különbség és a beosztásbeli is, de azt hiszem, nemegyszer sikerült közösen gondolkodnunk. Ő tudta az én gyengéimet is, például azt, hogy nem vagyok igazán hivatalnoktípus. Megmondta, ha elégedetlen volt a munkámmal, de ezért is hálás vagyok neki.

Most mi foglalkoztatja a leginkább?

Ha már a rendészeti képzés megkapta azt a lehetőséget, hogy egyetemi karként működjön, akkor minél több tartalommal kell kitölteni az itt folyó munkát. A rendészettudomány most indul el az önállósodás útján. Mély meggyőződés az, hogy alkotmányos jogállamban a rendőri munka nem nélkülözheti az elméleti alapokat. Ebben az alapon szívesen közreműködök.

Finszter Géza

Egyetemi tanár, az MTA doktora, kriminológus, a rendőrségi reform élharcosa. Jogi diplomáját 1968-ban szerezte meg, 2007-ben lett az állam- és jogtudomány doktora. 1968-tól tizenhat éven át a Belügyminisztérium Vizsgálati Osztályán dolgozott. 1993-tól négy éven át a Rendőrtisztiszi Főiskola főigazgató-helyettese, 1997-től az Országos Kriminológiai Intézet főmunkatársa. Volt a Belügyi Szemle című szakfolyóirat főszerkesztője és a Bűnügyi Szakértői és Kutató Intézet igazgatója. A rendészeti jog, a kriminológia és a büntetőtudományok más tárgykörében száznál több publikációja jelent meg. 2009-ben megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztjét. Jelenleg a Nemzeti Közszerológiai Egyetem Rendészettudományi Karának kutató professzora.

MEGÚJULNAK A KÖZIGAZGATÁS-TUDOMÁNYI KAR KÉPZÉSEI

Önálló szakok helyett idén szeptembertől úgynevezett szakirányokban specializálódhatnak a civil közigazgatást választó hallgatók a nemzetközi ismeretek megszerzésére. György István dékánhelyetttel arról is beszélgettünk, hogy a jövő közigazgatásának munkatársait legnagyobb részben a Nemzeti Közszolgálati Egyetem képzzi, a barátságos közigazgatás kialakításában ezért az intézménynek nagy a felelőssége. Az itt végzettek ugyanakkor nagy eséllyel kapnak munkát a közzférában.

Szöveg: Takács Péter

Mi vagyunk a legnagyobb piaci szereplő.

A 2014–15-ös tanévtől a Közigazgatás-tudományi Karon megújul vagy inkább átalakul a képzési szerkezet: melyik a pontosabb megfogalmazás?
Úgy gondolom, hogy inkább átalakulásnak kell nevezni a folyamatot. Bár a megújulás iránti igény 2012-ben két

oldalról is jelentkezett. Egyfelől a karon belül vált szükségessé az alap- és mesterképzések újragondolása, ugyanakkor a fenntartóink is megfogalmazták az elvárás, hogy át kell alakítani a szakjainkat. Érdemes felidézni, hogy az egykori Államigazgatási Főiskola a Minisztertanács

Tanácsi Hivatala alá tartozott. Amikor később az oktatási tárcához kerültünk, megszűnt a közvetlen kapcsolat a megrendelő és a közigazgatási képzés között. Ezt meglehetősen hiányoltuk, ezért kedvező változás volt, hogy a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumhoz kerültünk, hiszen így ez a kapcsolat helyreállt.

A mostani változások lényege azon felül, hogy az átadott ismereteket bővíteni kell, az, hogy még nagyobb távolságot tartunk a jogi karoktól. Persze nyilvánvaló, hogy bizonyos, a közigazgatás működésére, szervezetére, személyi állományára, eljárásaira vonatkozó jogi ismereteket tanítanunk kell. De nálunk a közigazgatásra, a menedzsmentre, az emberierőforrás-gazdálkodásra kell helyezni a hangsúlyt. A gazdasági, pénzügyi, államháztartási, informatikai vagy éppen kommunikációs ismeretek szintén a közigazgatás-tudomány kiemelten fontos területei. Tavaly nyáron mondta ki egy kormányrendelet, hogy 2016 őszétől már nem lehet nemzetközi szakokat indítanunk. Ennek a jogszabálynak megfelelően született meg a két új képzési és kimeneti követelmény. Egyrészt az alapképzésé, másrészt a közigazgatási mesterszaké. Nemzetközi szakokkal tehát már nem számolunk, ez a terület szakirányként jelenik meg a képzésben. Mindkét szakunk esetében nemzetközi igazgatási szakirányként van jelen ez a tudásanyag. A szakirányról fontos tudni, hogy önálló képzettséget ad, vagyis a hallgató diplomájában megjelenik. Ez információt ad a jövőbeli munkaadónak is a pályázóról.

A felvételizők mit vesznek észre ezekből a változásokból?

Eddig már a gimnáziumi érettségi környékén el kellett dönteni, hogy ha valaki közigazgatási területen folytatja tanulmányait, milyen szakirányt választ. Kérdéses, hogy egy tizenéves fiatal ember megalapozott döntést tud-e hozni ebben az értelemben. Most azonban csak azt az alapvető döntést kell meghozniuk a felvételizőknek, hogy a közigazgatást választják. A további specializációról az alapszak esetében a második, mesterszakon pedig az első év végén kell határozniuk. Az alap-, a mester- és a doktori képzésről fontos tudni, hogy ezek egymásra épülnek. Az alapszak elsősorban gyakorlati ismereteket ad át. Az elvárás az, hogy aki itt végez, és nem akarja folytatni a tanulmányait – az esetek többségében ez a helyzet –, azonnal el tudjon kezdeni dolgozni.

Hol tudnak elhelyezkedni a végzettek?

Minden közigazgatási szervtípusnál, valamennyi szinten. Itt az általános igazgatási szakirányt azoknak ajánljuk, akik alapvetően Magyarországon szeretnének dolgozni. Ez egyébként a túlnyomó többség. A nemzetközi igazgatási szakirányt pedig azoknak kínáljuk, akik vagy egy nemzetközi szervezetnél, például az EU-ban vagy az ENSZ-nél szeretnének munkát találni, vagy a hazai közigazgatás nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó szervezeti egységeihez készülnek. A döntés meghozatalánál nagyon fontos az alapos mérlegelés, hiszen nemzetközi szinten a szabad helyek száma korlátozott. A nemzetközi igazgatási szak nem több, mint az általános, hanem más. Ha valaki hazánkban tervezi a karrierjét, és a nemzetközi igazgatási szakot választja, igen sok olyan ismeretet egyszerűen nem fog megtanulni,

amelyek a későbbi munkájához szükségesek. A mester szakunk esetében a kiindulási pont ugyanez: valamennyi közigazgatási szervnél, valamennyi szinten el tudnak majd helyezkedni az itt kapott diplomával. Itt a közigazgatás-tudományi szakirány többé-kevésbé a doktori képzést készíti elő. Minden mesterképzési szakirányon több az elméleti ismeret, mint az alapszakon. Aki a közigazgatási vezetői szakirányon végez, jó eséllyel számíthat arra, hogy vezető beosztásba kerül. Az európai és nemzetközi közigazgatási szakirány pedig az alapszak megfelelő szakirányának folytatása.

A hazai közigazgatási képzésből mekkora szelet az egyetemé?

Meglehetősen nagy. Mi vagyunk a legnagyobb piaci szereplő. Van olyan év, hogy nálunk többször annyi hallgató tanul egyes szakokon is, mint minden más intézményben összesen. Azt nem lehet tudni, hogy a jövőben az új képzési és kimeneti követelményeknek megfelelően hány felsőoktatási intézményben szereznek akkreditációt közigazgatási képzés indításához. A többi egyetem számára ez nem egyszerű feladvány, hiszen a közös modulban rendészeti és honvédelmi ismereteket is át kell adni.

Ez azt is jelenti, hogy nincs igazán nagy versenyhelyzet a piacon. Mindez azonban komoly felelősséggel is jár.

Pontosan. Hiszen az, hogy milyen lesz a közigazgatás színvonalát mondjuk a járási hivatalokban, javarészt itt dől el.

A polgárok sokszor kárhoztatják a számukra érthetetlen bürokráciát, a hivatali packázást. A barátságosabb közigazgatás kialakításában tud segíteni az itt folyó képzés?

Felismertük, hogy a közigazgatás-tudományi ismeretek átadásán kívül nagyon fontos az attitűd is, ezért külön tantárgyat szentelünk ennek a területnek. A hallgatóknak meg kell tanulniuk, hogy mindenekelőtt nem a szervezet érdekeinek képviselője a dolguk, hanem a közérdeké. Ez ugyanis a közzszolgálat. De bevallom, én ettől nem várok csodát. Mi felkészíthetjük őket arra, mi az a közzszolgálat, de innen kikerülve egy másik szervezeti kultúrába csöppennek. Hogy az ottani attitűdöt hallgatóink át tudják-e törni, ebben vannak kétségeim. Egyszóval ez nem csak rajtunk múlik.

Hogy milyen lesz a közigazgatás színvonalát, javarészt itt dől el.

DRÁMAPEDAGÓGIÁVAL AZ ÉRZELMI INTELLIGENCIA FEJLESZTÉSÉÉRT

Fejleszti az érzelmi intelligenciát, javítja a kommunikációs képességeket, megkönnyíti az önérvényesítést és a konfliktuskezelést, érzékenyvé tesz mások problémái iránt – ezek a legfőbb hozadékaik azoknak a drámapedagógiai foglalkozásoknak, amelyeken a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Karának hallgatói vehetnek részt a Bárka Színházban.

Szöveg: Takács Péter

A módszer tulajdonképpen egy speciális pedagógiai megközelítés, amely a színházat használja bizonyos kompetenciák megszerzésére, fejlesztésére, élethelyzetek megismerésére és gyakorlására. A Gyevi-Bíró Eszter drámapedagógus által vezetett foglalkozásokon az egyetem hallgatói nem magát az előadást elemzik, sokkal inkább az abban megjelenő témákat dolgozzák fel. A hallgatóknak két kreditpontot érő, féléves kurzus órái a színházi előadás előtt egy húsz-harminc perces ráhangolással indulnak, ahol a huszonöt fős csoport játékos formában találkozik a darabban megjelenő problémákkal. S ha már lement a függöny, a hallgatók aktívan, a drámapedagógus irányításával, esetenként a színészek bevonásával, szituációs játékok, rögtönzött jelenetek, stílusgyakorlatok segítségével dolgozzák fel

a műben előforduló, számukra is érdekes emberi problémákat. Bár a drámapedagógia elsődleges célja nem a színház világának közelebb hozása a résztvevőkhöz, a hallgatók a kurzus óráin az előadással kapcsolatos szakmai kérdéseiket is feltehetik, annál is inkább, mert időnként maga a rendező is jelen van a foglalkozásokon.

„Nem minden darab alkalmas arra, hogy ezen a módon segítse a drámapedagógus munkáját – mondja Gyevi-Bíró Eszter. – Az alapfeltétel, hogy a mű, illetve az előadás magas színvonalon megvalósított művészeti produktum legyen. Nem használhatók drámapedagógiai feldolgozásra a túlon túl könnyed vagy éppen a nehezen értelmezhető színházi jelrendszert használó, illetve csak nagyon speciális közönségréteget érintő előadások.”

A Bárka Színház most futó darabjai közül a következő színpadi műveket vonták be a drámapedagógiai projektbe: Ottlik Géza: Iskola a Határon; Tasnádi István: East Balkán és Harmadik Hullám; Lars von Trier–Christian Lollike: Dogville; Ödön van Horváth: Vasárnap 16:48; Volodimir Klimenko: Anna Karenina; Szabó Borbála: A teljes tizedik évad.

Gyevi-Bíró Eszter tapasztalatai szerint a hét foglalkozásból álló, negyvennyolc tanórának minősülő, a kurzus végén egy másfél oldalas beadandó dolgozattal záruló drámapedagógiai foglalkozásokat nagyon pozitívan fogadták a hallgatók. Csak ritkán fordul elő, hogy valaki ne kapná meg az aláírást a félév végén. A tantárgyból egyébként négyesnél rosszabb jegyet a valóságban nem szokott adni, hiszen készségtárgyról van szó, és az ember nem tehet arról, ha valamilyen készségnek híján van, legfeljebb kötelessége fejleszteni azt. Olyan azonban előfordult már, hogy aki nem járt be, nem kapott aláírást.

„Nem mindegy, hogy az ember hogyan kezel például egy provokatív helyzetet – említett egy lehetőséget a kurzus aprópénzre váltható hasznaira Gyevi-Bíró Eszter. – A provokatív módon viselkedő ügyfél magatartása miatt megsértődhet a közszolgálat képviselője, kikérheti magának, vagy egy más megközelítéssel megpróbálja nem személyessé tenni az adott ügyet, és inkább a megoldásra koncentrál. Sőt, igyekezhet rávenni a másik felet, hogy ő is a megoldást keresse...”

A szakember vélekedése szerint a kurzuson részt vevő fiatalok még formálhatóak, még nem „kész bürokraták”. Bár egy fecske nem csinál nyarat, a drámapedagógiai kurzusok hallgatóit megpróbálják rábeszélni arra, hogy szabaduljanak meg néhány, a magyar közigazgatásban is meglévő, nem éppen pozitív viselkedésmintától. A most záruló félévvel együtt immár harmadszor megtartott kurzusok foglalkozásaiba szívesen kapcsolódnak be a Bárka Színház színészei is, kivált azok, akik az egyetemi hallgatókkal egy korosztályba tartoznak.

„Amin még finomítani lehetne – beszél az eddigi tapasztalatokról Gyevi-Bíró Eszter –, az a foglalkozások időzítése. A színházi előadások ugyanis este hétkor kezdődnek, így az órák néha fél tizenegyig is elhúzódnak.” A jövőben

megpróbálják egy órával előbbre hozni az érintett előadásoknak legalább egy részét.

A drámapedagógus tapasztalatai szerint gyakran előfordul, hogy az egyetemi hallgatóknak kedvük támad komolyabban is megismerkedni a színjátszással. Úgy véli, a Bárkával együttműködésben el lehetne indítani egy egyetemi színpadot, ahol az NKE-s hallgatók próbálhatnák ki magukat a világot jelentő deszkákon. A szakember azzal biztatja a hallgatókat, hogy félévente egy előadás megvalósításához szívesen segítséget nyújtanának a Bárka színészei és ő maga is. „Bár az egyetemistáknak sok tanulnivalójuk van, azok, akik örömmel, szeretettel csinálnának színházat, minden bizonnyal meg tudnák oldani annak a hatvan mondatnak a megtanulását, ami egy szerephez kell, és a próbákra járást – mondja az egyetemi színpad létrehozását már hosszú ideje szorgalmazó Gyevi-Bíró Eszter. – Azon hallgatók közül kerülhetnek ki a jövő szövívői, tehetséges szónokai, akik szeretik különböző szerepekben kipróbálni magukat.”

Bár egyelőre csak a Közigazgatás-tudományi Kar hallgatói vehetik fel a drámapedagógiai foglalkozásokat két kreditet érő, választható tárgyként, már folynak a tárgyalások, hogy a jövőben a Rendészettudományi Karra járók is részt vehessenek az órákon.

A Bárka Színház és a Nemzeti Közzolgálati Egyetem együttműködése a felsőoktatási intézmény megalakulásától kezdve aktív és tartalmas. Ezt csak tovább erősíti az a tény, hogy a színház fizikailag a Ludovika Campus területén helyezkedik el.

A hallgatók a kurzus óráin az előadással kapcsolatos szakmai kérdéseiket is feltehetik.

Modern kori hódítás:

HANGGAL BEVENNI KÍNÁT

Szigeti Júlia egy év után ismét hazatért. A Közigazgatás-tudományi Kar harmadéves hallgatója tavaly landolt Ferihegyen, ma pedig már ismét éli eseménydús, mozgalmas életét. Tele ambícióval és tervekkel, hirtelen azt sem tudva, hogy éppen mihez fogjon. Jobban mondva, mit engedjen el ahhoz, hogy aludni is maradjon ideje. De ez így van rendjén az egyéves kalandozás és a távol-keleti nagyérdemű meghódítása után. Sikerek, tapasztalatok, boldog pillanatok, új világ és jövő; azaz interjú egy kínai megasztárral.

Qingdaóban szintén sikerült elől végezni, ott harmadik lettem.

Sok elfoglaltságod van, amióta hazatértél?

Idén diplomázom, és ezenkívül egy másik, zenével, színésszettel kapcsolatos iskolában is tanulok. Fellépések, munka és a Kínai TDK körüli tennivalók. Szóval nem panaszkodhatok, nincs időm unatkozni.

Ennyire sikerült feltöltődni Kínában?

Nagyon aktív év volt, de teljes egészében felfrissültem, és úgy érzem, mintha mindent meg akarnék és meg tudnék csinálni. Egy biztos, sokkal nyitottabb vagyok az új dolgokra, mint azelőtt.

Pályaválasztási krízis?

Valami olyasmi. Jelenleg egy ügyvédi irodában dolgozom, ami érdekes és hasznos szakmai szempontból. De mi van, ha mégsem ez a jövőm? A zenekarommal ismét próbálunk, jönnek a szólófellépések, ott az egyetem és persze Kína minden egyes elemével.

Minden kezdet nehéz, ez, gondolom, veled sem volt másképp.

Röviden: a várható kultúrsokek, a maga minden negatív hozadékával. Idegen emberek, új közeg, más nyelv és az egyedüllét. Az első, hatóság vonatutamon konkrétan meg sem mertem mozdulni. Majd amikor megérkeztem Qingdaóba (Csingtao), ahol a tanévet is töltöttem, megváltozott minden. Kint nem nehéz kiszűrni a külföldieket, így az első szembejövő srácot le is szólítottam. Ő venezuelai volt. A barátait megismerve már nem is voltam egyedül. Pontosabban: együtt voltunk egyedül.

A kínai diákokkal is sikerült összebarátkoznod?

Szinte azonnal. Nagyon barátságosak, szívesen ismerkednek, és hamar megkedvelnek. Habitusukat tekintve nagyhangúak, de valahol mégis inkább félénkek. Szeretni való emberek, akik közt hamar otthonosan tudtam érezni magam, és így gyorsan meg lehetett szokni

a közeget is. Előfordult, hogy lelkesedésükben az utcán ételt hoztak nekünk. Sőt, három hónap elteltével a túlságosan is jó kollégiumot magam mögött hagyva kiköltöztem egy kínai családhoz. Külföldi társaságban kevésbé lehet nyelvet fejleszteni, így ez motivált a váltásban.

A nyelvtudás mennyire volt feltétele az ösztöndíj elnyerésének?

Már az egyetem első féléve óta tanulok kínaiul. Mondanom sem kell, hogy az első óra dr. P. Szabó Sándor tanár úrral meggyőzőtt róla, hogy nemcsak sikeres, de egyben szórakoztató projekt is lesz. Az ösztöndíjra két év után pályáztam. Ma már egyre több lehetőség adódik a keleti túrára, én a három akkori pályázat közül nyertem meg az egyiket. Sokatmondó lehet, hogy az ösztöndíjas helyekre való bekerülésnél például az ELTE, a BGF vagy a Konfuciusz Intézet hallgatóit megelőzve főként a mi hallgatóink végeztek az élen.

Akárcsak a kinti tehetségkutatóban...

Igen, ez az egyik legmeghatározóbb élmény marad számomra. Kínában szinte az első kérdés az a külföldihez, hogy mihez ért. Én elmondtam, majd rövidesen már gyerekeket tanítottam énekelni, valamint több kisebb rendezvényre is hívtak fellépni. A kisebb alatt itt értsük a Papp László Sportarénát. Egy ilyen szereplés után az egyik szervező ajánlotta a tehetségkutató lehetőségét. Az első forduló az egyetemen, a második pedig Pekingben, az országos döntőben volt. A pekingi élményeken és sikereken felbuzdulva indultam el a kínai szemmel középvárosnak számító, tízmillió lakosú Qingdaóban egy másik tehetségkutatóra, ahol szintén sikerült elől végezni, ott harmadik lettem.

Milyennek képzeljük el egy kinti show-t?

Természetesen monumentálisabbak, mint az itthoniak, és mentalitásban sem hasonlítanak az utóbbi szériákban már csak a showelemekre és az énekesek háttértörténeteire építő magyar sztárgyárakra. Nekünk nem volt szerződésünk, de mindenben támogattak minket, a zsűri pedig kifejezetten kedves volt végig, a műsor folyamán, akárcsak a versenytársak. A produkciók csordultig voltak töltve tánccal, csillogással. Néző, szereplő és készítő egyaránt jól érezte magát, a fő cél pedig kizárólag csak a szórakoztatás volt.

Másnap megismertek az utcán?

A pekingi döntő előtt egy hétig egyedül laktunk, készültünk, és nap mint nap interjúkat adtunk, így hamar népszerűvé váltam. Ráadásul egyedül én voltam külföldi a versenyben. Ennek ellenére sose furcsállták ezt, mindig is egy Kínában tanuló diákként kezelték, ami kifejezetten jólesett. A műsor után nem voltak szervezett fellépéseink, mi döntöttünk, mire fordítjuk a hirtelen jött ismertséget. Én folytattam a tanulmányaimat, de továbbra is jártam énekelni.

Kint milyen a zenei paletta?

Mint bárhol máshol, itt is van jó és rossz szám is. Nyilvánvalóan a saját zenéjük, a kínai pop a leginkább népszerű. Emellett a nagy nyugati sztárok, mint Shakira vagy Lady Gaga is ismertek. A műsorban énekelünk ilyen dalokat is, de vannak olyanok, akik például Tina Turnerrel nem sokat tudnak. Persze a hangulat elsősorban az énekesen múlik. Én is gyakran hívok fel a tömegből valakit a színpadra, ezzel is fokozva a hangulatot.

Mit gondolnak kint az emberek Amerikáról, Európáról vagy éppen az angol nyelvről?

Amerikainak lenni mindig érdekesebb, mint európainak. Ha az öreg kontinenst említjük nekik, legtöbbször a művészetre gondol, az olasz festményekre vagy a francia divatra. Abszolút nincs bennük semmilyen ellenérzés, sőt, egyre többen tudnak angolul is. A családnál, ahol laktam, például a szállásért cserébe a gyerekeket tanítottam a nyelvre. Az USA-ban lévő felhőkarcolókhöz hasonló épületekkel már itt is találkozhatunk, például Sanghajban, azonban elég nagy az életszínvonalbeli különbség a külső és belső kerületek között. Ennek ellenére a közbiztonság kitűnő, ami az egymás iránti alapvető tiszteletből is adódik. Soha, sehol nem kellett félnem.

Végezetül: visszamennél?

Jó most itthon, de mindenképp megyek vissza egy-két évre tanulni, dolgozni és közben nyelvet tanulni. Együtt akkor az is kiderülne, hogy tudok-e kint élni. Kína hatalmas ország. Bejártam fél Dél-Ázsiát is, de ez még mindig csak egy kis szelet volt annak, amit még adhat, és úgy érzem, hogy adni is fog ez az ország nekem.

Szöveg: Túróczi Zoltán

Baross Gábor

HAJÓRA, MAGYAR!

Baross Gábor csupán negyvennégy évet élt, de ennyi idő alatt is rengeteget tett a magyar gazdaság és közlekedés fejlesztéséért és a hazai hajózásért. 1848-ban, a forradalom évében született, így a reformkorszakból még kimaradt, ám később sikerrel vívta meg saját forradalmát.

Szöveg: Kóti Gergő

Fotók: Országos Széchényi Könyvtár

Baross Gábor nevéhez fűződik a vasúti zónatarifa-rendszer hazai bevezetése, a Posta-takarékpénztár megalapítása, a Budapest–Bécs közötti telefonkapcsolat kiépítése, valamint a MÁV Hajózási Vállalat megalapítása is.

Baross Gábor a nemzeti gazdaságpolitikának rendelte alá munkásságát, miniszteri tevékenysége pedig gyökeresen változtatta meg a 19. század végén a magyar közlekedést, ezzel oroszlánrészt vállalt a magyar gazdaság fejlesztésében. Nevéhez fűződik a korábban kis társaságok kezében lévő, széttagoltan működő vasútvonalak nagy részének államosítása, a vasúti hálózat további fejlesztése, a vagon- és mozdonypark jelentős növelése, a vasúti zónatarifa-rendszer hazai bevezetése. Ez a lépés a sok vasúttársaság díjszabásait egységessé, míg a távoli utazásokat olcsóbbá tette. A teheráru-díjszabás új kialakításával a mezőgazdasági termékek versenyképességét, a kereskedelem és az iparfejlesztés érdekeit szolgálta. Megalkotta az első modern úttörvényt; míg hatvanhárom tanonciskola és több ipari szakiskola létesítésével fejlesztette az ipari szakoktatást is. Megalapította a Posta-takarékpénztárt, egyesítette a postát és a távírdát, és az ő nevéhez fűződik a Budapest–Bécs közötti telefonkapcsolat kiépítése. Vasúti reformjai, gazdasági eredményei, valamint hihetetlen munkabírása, tekintélyelvű, önmagát és környezetét sem kímélő habitusa miatt kapta a megtisztelő „vasminiszter” nevet.

Baross Gábor és a hajózás

A miniszter a magyar hajózás fejlesztéséért is sokat tett. Akkoriban a Duna leghatalmasabb hajózási vállalata, az osztrák Dunagőzhajózási Társaság sem tarifáival, sem kereskedelmi politikájával nem vette figyelembe a magyar érdekeket. A miniszter sokáig sikertelenül próbálta rávenni a társaságot a módosítására, majd 1888-ban megalapította a MÁV Hajózási Vállalatot, amely elhódította a szerb szilva- és sertésexportot a DGT-től, így az is kénytelen volt csökkenteni fuvardíjait.

Az Adria Rt. székháza Fiumében

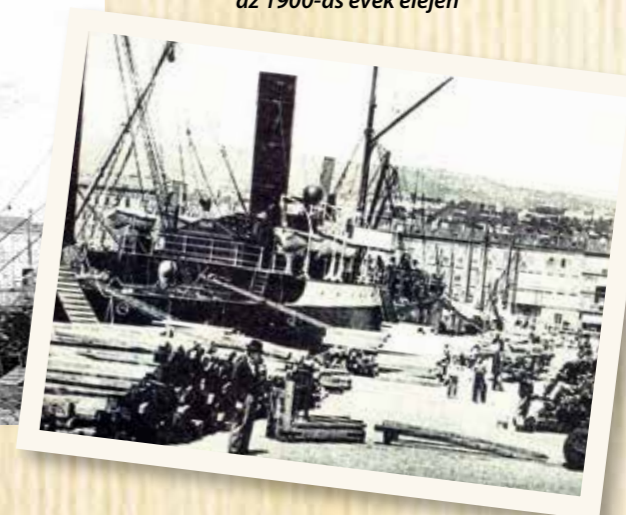
Baross világosan látta, hogy Magyarország tengeri forgalmát függetleníteni kell a külföldi hajózási vállalatok érdekeitől. Elégedetlen volt az osztrák Lloyd Tengerhajózási Társasággal, mert hajóik lassabban szállították a magyar postai küldeményeket, Fiumét pedig hátrányosan kezelték. Baross felbontotta a Lloydal kötött szerződést, és a magyar állam ezt követően az Adria Tengerhajózási Részvénytársaságot támogatta. 1888-ban megkezdődött Fiume kikötőjének kiépítése. Hajójavításra szolgáló úszódokkot és darukat szereztek be, raktárakat és javító-műhelyeket építettek, a kikötőt és a pályaudvart villanyvilágítással szerelték fel, amely lehetővé tette az éjszakai rakodást is.

A fumei kikötő jelentőségét növelte a Magyarországra nézve rendkívül kedvezőtlen német vámpolitika: a porosz vasút olcsóbban szállította az orosz búzát, mint a magyart. A hátrány kiküszöbölésére a miniszter felgyorsította a kikötőépítést, a Fiuméig szóló fuvardíjakat pedig nagyon alacsonyra szállította le.

Az 1889-es évvel tengerhajózásunknak új korszaka kezdődött. Ebben az évben lett ugyanis a tengerészet szervesen beillesztve az egységes magyar nemzeti forgalmi politika keretébe, s ezzel az önálló magyar tengeri hajózási céltudatos, nagyarányú fejlesztésének komoly perspektívái előtt nyílt meg az út.

Baross, mint kereskedelem-ügyi miniszter, 1889. június 15-én vette át a tengerészeti ügyek vezetését. Azonnal látta, hogy egy új világ nyílnak meg a magyar gazdaság előtt a végtelen tengereken. De tisztában volt vele, hogy Magyarország tengeri forgalmát csak úgy lehet nagyra tenni, ha függetleníti a külföldi hajózástól, és nemzeti hajózási vállalatok útján teremti meg mindazon hajózási összeköttetéseket, amelyekre a hazai termelésnek, kereskedelemnek szüksége van. A hajózást pedig közvetlen és olcsó díjszabások révén össze kell kapcsolni

A fumei kikötő az 1900-as évek elején

a magyar királyi államvasutakkal, be kell illeszteni annak forgalmi politikájába. Így függetlennedni lehet a külföldi közlekedési vállalatoktól, és az előnyös kiszolgálás révén előmozdítható az erőteljes fejlődés.

Balatoni gőzhajózás

A rendszeres balatoni személy- és teherszállítás lebonyolítására 1888. október 21-én megalakult a Balatontavi Gőzhajózási Részvénytársaság. Baross négyezer forint segélyt nyújtott egy új balatoni gőzhajó megépítéséhez, és tíz éven át évi kétezer forint támogatást ígért. Feltételként a posta szállításának, valamint a menetrend és a viteldíjak jóváhagyási jogát kérte, továbbá azt, hogy a részvénytársaság az építendő gőzös mellé egy második hajót is szerezzen be. Az új, lapátkerekes Kelén névre keresztelt gőzhajó a Hartmann József-féle hajógyárban készült el, és 450 főt tudott szállítani. Menetrend szerinti járatait 1889. július 1-jén indították el az Almádi–Füred–Siófok–Füred–Almádi-útvonalon. 1891-ben a Kelén nevet Barossra változtatták. A hajót végül harminchárom év szolgálat után 1922-ben bontották szét.

Baross Gábor minisztersége alatt a Balaton-parti kikötők a környezetükkel együtt jelentős fejlődésnek indultak, köztük Siófok is. Az 1889 decemberében tartott értekezleten Zala, Somogy és Veszprém vármegye országgyűlési képviselői jelentős anyagi támogatást ítélték meg a vármegyék közlekedése és a balatoni hajózás fejlesztésére.

Négyezer forint segélyt nyújtott egy új balatoni gőzhajó megépítéséhez.

A Kelén rajza

Élete nagy feladatának tartotta a Vaskapu szabályozását.

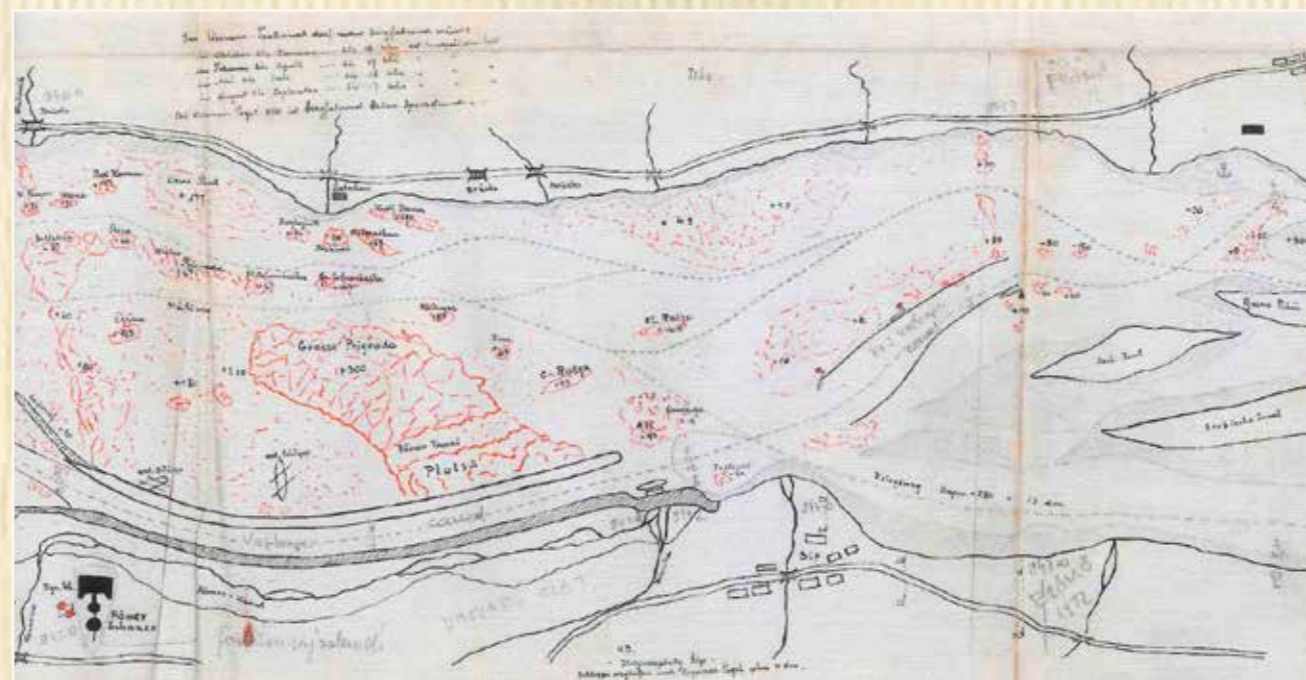

AZ
ALDUNAI VASKAPUSZABÁLYOZÁSI
M. KIR. MŰVEZETŐSÉG
ORSOVÁN.

A Vaskapu

Baross Gábor élete legfőbb feladatának és egyik legjelentősebb sikerének tartotta a Vaskapu szabályozását és hajózhatóvá tételét. A német vámháború miatt a Monarchiának Németország elkerülésére az Alpok hegyláncain keresztül Svájc felé meg kellett építenie az arlbergi vasútvonalat. Ez a munka Ausztriára hárult, így Magyarországnak egyedül kellett megoldania az Al-Duna szabályozásának feladatát, amelyet a berlini konferencián (1878) a Monarchiára kiosztottak.

Az al-dunai zuhatagokon és a Vaskapun végrehajtott munkálatokhoz hasonlókat addig senki sem végzett. A magyar mérnöki karnak nagy segítségére volt a tervezésben, hogy a Vásárhelyi Pál által készített folyófelmérések 60 év múltán is pontosnak bizonyultak, így

Az építendő meder nyomvonalának térképe

elhagyhatták az alapadatok begyűjtését. A szabályozás feltételeit 1888-ban törvényi alapon biztosították: a munkálatokat a kincstári kassza 9 millió forinttal támogatta. Ehhez jött még 1892-ben további 1,5 millió forint, majd a tervezett átadás évében, 1895-ben még 7,5 millió.

A terveket Wallandt Ernő készítette, a gigantikus építkezést pedig Pupcsics György vezette. Többéves tárgyalások után, a Grében hegycsúcsán 1890. szeptember 15-i ünnepélyes robbantásával elkezdődött az al-dunai folyamszabályozás.

Mivel a munkálatok nagy része a szerb királyság területére esett, együttműködést kellett kialakítani az ottani kormánnyal is. Az előmunkálatok 1889-ben kezdődtek meg, amelyekből Baross bizonyos szervezési feladatokat maga végzett. Új kőbányákat nyitottak, kőszállító vasútat építettek, a munkások elhelyezésére szolgáló épületeket és vendéglőket, továbbá kórházakat, gépjárató műhelyeket, hajójelző állomásokat alakítottak ki, sziklazúzó gépeket és fűrőhajókat vásároltak.

A szerb király meglepi az építkezést

A miniszter 1892 márciusában sok időt töltött a helyszínen a munkálatok ellenőrzésével, ott kapott hastífuszt, majd tüdőgyulladást, amelyet nem élt túl. Munkásságának és népszerűségének tetőpontján érte a halál az akkor negyvennégy éves politikust.

Baross így már nem érthette meg az 1896. szeptember 27-én tartott ünnepélyes átadást, amely a munkák túlnyomó részét magára vállaló Magyarország számára keserűen végződött. Elsőként az osztrák-magyar uralkodóról elnevezett Ferenc József luxuszögös – fedélzetén az uralkodóval, a román és a szerb királlyal, miniszterekkel és diplomatákkal – haladt át a Vaskapucsatornán, a császári fekete-sárga, valamint a szerb és román zászlókkal feldíszítve. A partot is ugyanígy díszítették fel, üdvözölve az uralkodókat. Csupán Magyarország piros-fehér-zöld lobogóját keresték hiába a műre méltán büszke magyarok. Különösen fájó volt ez a malőr a hazai közvélemény számára a honalapítás ezer éves évfordulójának ünneplése közepette. Ezt Baross azonban már nem érthette meg. A „vasminiszter” számos terve, célja megvalósítatlan maradt, de így is szép örökséget hagyott az utókorra.

Baross Gábor

A Trencsén megyei Pruzsinán (ma Szlovákia) született. Középiskolai tanulmányait 1861 és 1865 között Léván, és Esztergomban, a bencés gimnáziumban végezte. Pesti jogi tanulmányai után Trencsénben lett megyei tisztviselő. Vágvölgyi Lap címen újságot alapított 1874-ben, amely a közéleti tisztaság védelmével és a Szabadelvű Párt programjainak elkötelezett támogatásával vált ismertté. Eközben segítkezett a trencsényi nőegylet létrehozásában, sőt dalárdát is szervezett, valamint megoldotta a trencsényi gimnázium szegényebb diákjainak ingyenes étkeztetését. 1875-ben az Illava-puchói kerületben szabadelvű országgyűlési képviselővé választották. A képviselőházban rövid idő alatt pártjának vezérszónokává vált, akire a legnehezebb ügyeket bízták. 1878-ban már az országgyűlés jegyzője volt, három évvel később pedig Tisza Kálmán miniszterelnök nyugat-európai tanulmányútra küldte. Bejárhatta az 1871-ben egyesült birodalmi Németországot, valamint Franciaországot és Belgiumot, tanulmányozhatta a közigazgatási bíróságokat és az ottani politikai viszonyokat. Az utazás tájékozottabbá tette, ez pedig hozzájárult ahhoz, hogy későbbi terveit kidolgozhassa és végrehajthassa. 1883-tól közlekedési államtitkár volt, majd 1886-tól 1889-ig köz- és közlekedésügyi miniszter lett, haláláig pedig kereskedelemügyi miniszterként dolgozott. 1892-ben hunyt el Budapesten.

Baross Gábor emléktáblája

A Vaskapu megnyitásakor a szerb királyi hajó érkezése

MINDEN FEJBEN DŐL EL

Urbancsok Tamás a napokban szerzett bronzérmet az Africa Open elnevezésű nemzetközi cselgáncsversenyn, ahol a 35 fokos forróságban egyedül román riválisa győzte le a tatamin. Dzsúdóban elért kiváló nemzetközi sporteredményeiért nemrégiben Magyar Sportcsillagok-ösztöndíjban részesült. Európa-bajnok sportolónk már itthon van, így az elhalasztott vizsgát is be tudja pótolni a Hadtudományi és Honvédtisztképző Karon.

Szöveg: Esztergály Zsófia

Az Urbancsok családban mindenki sportol. Azt vallják: a gyerek először úszni tanuljon meg, és valóban így is tesznek generációk óta. Tamásnál sem volt másképp, de életében mégsem a vízi sport hagyott nyomot.

Édesapám hatására heti két alkalommal kezdtem el Újpesten cselgáncsedzésekre járni. Megismerkedtem a technikákkal, az alapdobásokkal és a kemény japán küzdelmi hagyományokkal. A sport által olyan nevelést kaptam, amely átforgatta az egész személyiséget. A legfontosabb képességek, amelyeket megtanulhattam: önuralom, versenyszellem minden helyzetben, tiszteletudás, akaraterő. Nem utolsósorban pedig a versenyzés révén rengeteg utazási lehetőség akadt, edzőtáborok és versenyek Japántól Brazíliáig.

Legutóbb Csádban, N'Djanema városában lépett tatamira egy másik magyar sportolóval, Krizsán Szabolccsal együtt. A két magyar mellett Európából románok, Afrikából pedig a többi között kenyaiak, kameruniak, gabonaiak is szőnyegre léptek a háromnapos versenyen.

A beszámolókból tudható, hogy az afrikai versenyzők az afrikai ranglistapontjaikért indultak harcba, ami részvételt jelent nekik a különböző nemzetközi versenyeken. Így ez számukra fokozott jelentőségű volt. Nekünk, európaiaknak inkább egy jó felkészülési lehetőségnek számított, amelyet a szokatlan versenykörülmények és az ismeretlen ellenfelek nehezítettek. Az, hogy „odaérsz” egy versenyen, csak egy apró része a nagy egésznek. Nagy kihívás mindig a versenyre való fogyasztás, a reggel hatkor kezdődő edzések és az is, hogy nagyobb sérülések nélkül megússzál egy edzőtábor. Nehéz jó eredményt elérni. Nekem egy egyéni Európa-bajnoki hetedik helyezést és egy csapatban elért aranyérem volt eddig a két legjobb helyezésem.

Urbancsok Tamás az afrikai versenyen erőnyerőként kezdett, majd egy csádi dzsúdózt győzött le jukóval, illetve ipponnal. A döntőbe jutását a későbbi győztes román dzsúdóstól szoros párharcban jukóval kapott ki, majd a harmadik helyért elefántcsontparti ellenfelét akciódús

Urbancsok Tamás balra

mérkőzésen könnyedén elverte annak ellenére, hogy az elmúlt hónapokban sérült volt.

Az igazi küzdelem az, amikor közel azonos képességű és felkészültségű versenyzők feszülnek egymásnak tétmeccsen, egy pontszerző vagy érmes meccsen. Ez az igazi megmérettetés. Minden korosztálynak és minden súlycsoportnak megvannak a „favorit” versenyzői. Ez az én súlycsoportomban, egy közepes súlycsoportban relatíve sok versenyzőt jelent, így nehezebb előre kalkulálni is. A felsőbb vagy alsóbb súlycsoportban a verseny előtt nagyjából meg lehet tippelni a dobogós helyezéseket. Persze ez sem szentírás, ott is lehetnek meglepetések. Viszont ha „rettegett ellenfél”-képet alkotunk valakiről magunkban, abból nem lesz eredményes szereplés. Abból lesznek a betlik, az elizgulások és akár a hullámvölgyek. Minden fejből dől el, ezt kell szem előtt tartani a győzelemhez, a fizikai erőnlét, az ügyesség és a gyakorlat mellett. Ez nálunk a küzdősportban és a honvédelem területén is fokozottan érvényes és hangsúlyos.

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem hallgatójaként Tamásnak kihívást jelent megtalálnia az egészséges kompromisszumot a katonaság és a sport között, hogy egyik se menjen a másik rovására. Mint kiderült, a dzsúdós az egyetemen leginkább a felderítő szakmai tárgyakat szereti. Minden pályaválasztó számára csak ajánlani tudja az intézmény képzéseit.

Próbára teszi az embert, hogy mondjuk sikeresen zárja a vizsgaidőszakot, készüljön az államvizsgára, a záróvizsgákra, és emellett teljesítsen a folyamatos edzéseken, az edzőtáborokban, a versenyeken. Nem lesz egyszerű, de úgy gondolom, hogy most vagyok fiatal, és amíg van lehetőségem és energiám, addig minden követ megmozgatok, hogy sikeres legyek mindkét vonalon. A korábbi sérülésekkel járó, viszontagságos hónapok után mindenféleképpen fárasztó és kihívással teli időszak elé nézek. Van egy idevágó mondás, amelyet az edzéseken rendszerint felhozunk ilyen helyzetben: „Senki nem mondta, hogy könnyű lesz...”

PROGRAMOK AZ EGYETEMEN

2014. február

A Magyar Katonai Térképészet Napja hallgatói vetélkedő

február 5.

NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Díszterem
Budapest, Hungária krt. 9-11.

Keresztféléves kibocsátó

Február 7.

NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Díszterem
Budapest, Hungária krt. 9-11.

„A Hadtudomány és a 21. század” konferencia

Február 13-14.

NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, IMO konferenciaterem
Budapest, Hungária krt. 9-11.

III. Ostrakon Szakmai és Kulturális Napok

Február 24.- március 5.

NKE Közigazgatás-tudományi Kar
Budapest, 1118 Ménesi út 5.

A szervezők szakmai, kulturális és közéleti témakörben tartott előadásokkal és kulturális programokkal várják az érdeklődőket.

Doktorandusz kerekasztal beszélgetés

február 26. 16:00

NKE Tudós Kávézó
Budapest, Hungária krt. 9-11.

A kerekasztal beszélgetés résztvevői: a hadtudománnyal foglalkozó folyóiratok szerkesztői, illetve szerkesztőbizottságainak tagjai.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem rektora pályázatot hirdet a doktori (PhD) fokozat megszerzésére felkészítő, a 2014 szeptemberében induló, 3 éves szervezett doktori képzésre.

Az egyetem a **hadtudományok** tudományágban, a **katonai műszaki tudományok** tudományágban, valamint a **közigazgatás-tudományok** tudományágban rendelkezik önálló, akkreditált doktori iskolával. A Nemzeti Közzolgálati Egyetem doktori iskoláinak célkitűzései, dokumentumai, törzstagjai, oktatóinak legfontosabb adatai és a kutatási területek megtekinthetők az Országos Doktori Tanács (www.doktori.hu), valamint az egyetem honlapján (uni-nke.hu).

A 2014-es felvételi pályázattal kapcsolatos részletes információk február közepétől érhetők el az egyetem honlapján. A doktori képzésre való jelentkezéssel kapcsolatban az Egyetemi Tudományszervező Központ munkatársa, Páll Kata (pall.kata@uni-nke.hu, +36-1/432-9000/29-739) ad információt az érdeklődőknek.

Szeretettel várjuk mindazokat a tudományt művelni szándékozó, elkötelezett kutatókat és leendő kutatókat, akik elhivatottságot éreznek magukban a doktori fokozat megszerzésére!

Sok sikert kívánok a felvételihez, és kitartást az azt követő tudományos pályához!

Prof. dr. Patyi András
rektor

A RÉGI-ÚJ EHÖK-ELNÖK: SZÁNTI GÁBOR

Az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat (EHÖK) december 12-én tartotta rendes elnökválasztó ülését, amelyen a küldöttgyűlés az akkor hivatalban lévő Szánti Gábort támogatta.

Így 2014-ben a Közigazgatás-tudományi Kar hallgatója vezeti tovább az érdek-képviseleti szervezetet. Az elmúlt év eseményeiről, a választásról és az idei évre kitűzött tervekről kérdeztük a régi-új EHÖK-elnököt.

Szöveg: Túróczi Zoltán

Az októberben kiírt elnöki pozícióra egyedül nyújtottál be pályázatot, amelyet a testület egyhangúlag támogatott. Hogyan zajlott az elnökválasztás?

A tizenhárom tagú küldöttgyűlést a kari HÖK-ök által delegált három-három képviselő, valamint az EHÖK-elnök alkotja. Havi ülésein a testület a legfontosabb ügyekben, mint például az elnök megválasztása vagy a költségvetés, minősített többséggel dönt. A mindennapi feladatokat az elnökség látja el. A választáson tulajdonképpen bármelyik hallgató indulhat, nem kell HÖK-tagnak lennie.

Ősszel lemondta a KTK HÖK-választmányi tagságodról. Mi volt ennek az oka?

Az EHÖK-ben ellátandó teendők mellett már nem tudtam aktív szerepet vállalni a kari szervezet munkájában, azonban tanácskozási joggal ezek után is rendszeresen részt veszek nemcsak a Ménesi úti csapat, hanem a másik két kar HÖK-ülésein is. Így amellet, hogy nyomon tudom követni mindegyik HÖK működését, még az EHÖK-elnöki tisztséghez szükséges kari függetlenséget is sikerül megteremtteni.

Közel másfél évig voltál a KTK HÖK elnöke. Mennyiben különbözik a két funkció, a két feladat?

Kari vezetőként az elfogadott programhoz és menetrendhez igazodtunk, most, EHÖK-elnökként pedig ezeknek a kialakítása és a szabályrendszer megteremtése, valamint betartása a koordinálás fő célja. Az elnök egyik legfontosabb felelőssége a pontos és szabályszerű elszámolás a szenátus és főként a gazdasági főigazgató felé. Az EHÖK működése lényegében formálisabb, és elsősorban a döntéshozatalra koncentrál. A fent említett hatáskörök mellett itt születik döntés az éves programtervek elfogadásáról, a jogorvoslati, a kártérítési és a fegyelmi bizottságba való hallgatói delegálásokról és persze az egyetem összes tanulóját érintő kérdésekben. Ezek kicsiben nyilván a kari HÖK-ök működésében is megtalálhatóak. Egyetemi szinten kevesebb rendezvény van, de ezeken sokkal nagyobb tömegeket tudunk megmozgatni. Azt gondolom, e téren sikeres évet zártunk. Hagyományteremtő jelleggel megrendeztük az első Gyűrűavatót, tavasszal pedig kézilabdacsapataink ismét megmérkőztek Budaörsön. Az Integration Partyk pedig kivétel nélkül telt házask voltak.

Fél éven belül végzel tanulmányaidal, ennek ellenére elindultál a választáson. Milyen célokat tűztél ki erre az időszakra?

Az első megválasztásom március 1-jén történt, így a részmandátum alatt nem volt lehetőségem minden kitűzött feladatot elvégezni. A hektikus alapítási évet követően 2013 már a működés stabilizálásáról szólt, ezt igyekeztünk az EHÖK-ben is véghezvinni. A tavasszal elfogadott új szabályzatunkban egy-két ponton módosítást tervezünk, többek közt az elnöki mandátumnak a hallgatói jogviszonyhoz való igazítását. A sikeres rendezvényeket szeretném még színvonalasabbá, még vonzóbbá tenni, valamint a tavaly felmerült szabályzati problémák orvoslását, így az ösztöndíj-számítási rendszer korrigálását is szeretném minél hamarabb napirendre tűzni.

BÁRKA CÍM: 1082 ÜLLŐF UT. 82.
HONLAP: WWW.BARKA.HU
FACEBOOK: WWW.FACEBOOK.COM/BARKASZINHAZ
BÁRKA KIKÖTŐ JEGYIRODA: 06 1 483 1325

Barka Színház

TASNÁDI ISTVÁN

ROVAROK

*** TRASH-REVÜ ***

RENDEZŐ: VIDOVSZKY GYÖRGY

FŐBB SZEREPLŐK:

SZABÓ EMÍLIA
JERGER BALÁZS E.H.
MARÓFKA MÁTYÁS M.V.
ILYÉS RÓBERT
PARTI NÓRA
KARDOS RÓBERT

BEMUTATÓ
2014. FEBRUÁR 21.

WWW.BARKA.HU

WWW.FACEBOOK.COM/ROVAROK

Mosolyra váltottuk:)

Erzsébet-utalványával Ön több mint **negyedmillió ember,**

köztük több mint **százezer gyermek üdüléséhez járult hozzá!***

A Kormány által támogatott

**ERZSÉBET
PROGRAM**

Vincze Kornél

* 2012-ben és 2013-ban